OKRESNÝ
ÚRAD
LIPTOVSKÝ MIKULÁŠ

ODBOR STAROSTLIVOSTI O ŽIVOTNÉ PROSTREDIE
Vrbická 1993, 031 01 Liptovský Mikuláš

Podľa rozdeľovníka

Váš list číslo/zo dňa	Naše číslo	Vybavuje/linka	Liptovský Mikuláš
	OU-LM-OSZP-2025/000366-052	Ing. Viktor Bátora/ 0445514981	12. 09. 2025

Vec

Záverečné stanovisko k navrhovanej činnosti „CENTRUM NOVÉ KOLIESKO – M1 (II. ETAPA) DEMÄNOVSKÁ DOLINA“ podľa § 37 zákona č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom od 01.01.2025 do 31.03.2025

V prílohe tohto sprievodného listu Vám zasielame záverečné stanovisko k navrhovanej činnosti „CENTRUM NOVÉ KOLIESKO – M1 (II. ETAPA) DEMÄNOVSKÁ DOLINA“ vydané v zmysle § 37 ods. 2 zákona č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom od 01.01.2025 do 31.03.2025.

Príloha:

Záverečné stanovisko č. OU-LM-OSZP-2025/000366-052

Ing. Denisa Oravcová
vedúca odboru

Informatívna poznámka - tento dokument bol vytvorený elektronicky

Rozdeľovník k číslu OU-LM-OSZP-2025/000366-052

Verejná vyhláška,
Obec Demänovská Dolina, Demänovská Dolina 258, 031 01 Demänovská Dolina
Mesto Liptovský Hrádok, Hviezdoslavova 170/32, 033 01 Liptovský Hrádok 1
Úrad pre územné plánovanie a výstavbu Slovenskej republiky, Tomášikova 14366/64A, 831 04 Bratislava
Ministerstvo životného prostredia Slovenskej Republiky, Sekcia ochrany prírody, biodiverzity a krajiny, Odbor ochrany prírody a krajiny, Nám. Ľudovíta Štúra 1, 812 35 Bratislava 1
Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Liptovskom Mikuláši, Štúrova 36, 031 01 Liptovský Mikuláš 1
Okresný úrad Liptovský Mikuláš - odbor starostlivosti o životné prostredie, všetky úseky, Vrbická 1993, 031 01 Liptovský Mikuláš 1

Telefón +421445514959 | E-mail oszp.lm@minv.sk | Internet www.minv.sk | IČO 00151866

OZ pre Dolinu, Námestie osloboditeľov 4590/18A, Liptovský Mikuláš
"Občianske združenie Liptovskí aktivisti", Roľnícka 442/7, Liptovský Mikuláš
Združenie domových samospráv, o.z., Rovniankova 1667/14, Bratislava-Petržalka, Bratislava V
Danica Mlynarčíková, SNP 89/10A, Podtureň, Liptovský Mikuláš
Správa národného parku Nízke Tatry, Lichardova 129/52, 976 13 Slovenská Ľupča
Tatry mountain resorts, a.s., Demänovská Dolina 72, 031 01 Liptovský Mikuláš 1
Urbár Vrbica, Pozemkové spoločenstvo, 1. mája 95, 031 01 Liptovský Mikuláš 1
Pozemkové spoločenstvo Ploštín, Hlavná ulica 43/270, 031 01 Liptovský Mikuláš 1

OKRESNÝ ÚRAD LIPTOVSKÝ MIKULÁŠ

odbor starostlivosti o životné prostredie
Vrbická 1993, 031 01 Liptovský Mikuláš

Okresný úrad Liptovský Mikuláš, Odbor starostlivosti o životné prostredie, úsek štátnej správy posudzovania vplyvov na životné prostredie, ako vecne a miestne príslušný štátny orgán podľa § 4 ods. 1 zákona č. 180/2013 Z. z. o organizácii miestnej štátnej správy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „príslušný orgán“), podľa § 5 ods. 1 zákona č. 525/2003 Z. z. o štátnej správe starostlivosti o životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, ako správny orgán podľa § 1 ods. 2 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (správny poriadok) v znení neskorších predpisov (ďalej len „správny orgán“) a ako príslušný orgán podľa § 3 písm. l) a § 56 ods. 2 písm. c) zákona č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom od 01.01.2025 do 31.03.2025 (ďalej len „zákon o posudzovaní vplyvov“ alebo „zákon o posudzovaní vplyvov v znení účinnom ku dňu začatia konania o správe o hodnotení navrhovanej činnosti“), vydáva podľa § 37 tohto zákona a podľa § 46 a § 47 správneho poriadku

ZÁVEREČNÉ STANOVISKO

číslo: OU-LM-OSZP-2025/000366-052

I. ZÁKLADNÉ ÚDAJE O NAVRHOVATEĽOVI

1. Názov

Obec Demänovská Dolina

2. Identifikačné číslo

00315168

3. Sídlo

031 01Demänovská Dolina č. 258

II. ZÁKLADNÉ ÚDAJE O NAVRHOVANEJ ČINNOSTI

1. Názov

CENTRUM NOVÉ KOLIESKO – M1 (II. ETAPA) DEMÄNOVSKÁ DOLINA

2. Účel

Účelom navrhovanej činnosti je zabezpečenie bývania pre občanov obce Demänovská Dolina v zóne so samostatne stojacimi rodinnými domami, rodinnými domami v radovej zástavbe a v bytových domoch, ktoré budú realizované formou individuálnej bytovej výstavby (IBV) a hromadnej bytovej výstavby (HBV).
Navrhované bývanie je určené na trvalý pobyt občanov obce, nie je určené na komerčné účely.
Súčasťou navrhovanej činnosti bude poskytovanie niektorých základných služieb, ktorých rozsah s bude spresnený v ďalších stupňoch projektovej prípravy navrhovanej činnosti (napr. prevádzky obchodov a služieb a objekt pre spoločenské aktivity).
Navrhovaná činnosť je vypracovaná **v dvoch realizačných variantoch (Variant 1 a 2)** a v nulovom variante.

3. Užívateľ

Užívateľom navrhovanej činnosti budú obyvatelia obce Demänovská Dolina.

4. Umiestnenie

Navrhovaná činnosť bude situovaná v Žilinskom kraji, v okrese Liptovský Mikuláš, k. ú. obce Demänovská Dolina, v miestnej časti Staré Koliesko.
Umiestnenie navrhovanej činnosti podľa registra C a E Úradu geodézie, kartografie a katastra SR:
Hlavné stavebné objekty:

Par. CKN	Druh pozemku/stavby	Výmera CKN (m^2)	LV č.	Vlastník
2932/5	trvalý trávny porast	2 402	266	spoločná nehnuteľnosť podielnikov Urbár Vrbica, PS a Pozemkové spoločenstvo Ploštín
2926/381	trvalý trávny porast	4386	266	spoločná nehnuteľnosť podielnikov Urbár Vrbica, PS a Pozemkové spoločenstvo Ploštín
2926/382	trvalý trávny porast	6 951	266	spoločná nehnuteľnosť podielnikov Urbár Vrbica, PS a Pozemkové spoločenstvo Ploštín

Hospodárska budova, zhromažďovací priestor:

Par. CKN	Druh pozemku/stavby	Výmera CKN (m^2)	LV č.	Vlastník
2932/31	trvalý trávny porast	370	266	spoločná nehnuteľnosť podielnikov Urbár Vrbica, PS a Pozemkové spoločenstvo Ploštín
2932/32	trvalý trávny porast	261	266	spoločná nehnuteľnosť podielnikov Urbár Vrbica, PS a Pozemkové spoločenstvo Ploštín

Dopravná infraštruktúra (riešenie križovatky):

Par. CKN	Druh pozemku/stavby	Výmera CKN (m^2)	LV č.	Vlastník
2926/30	trvalý trávny porast	1263	266	spoločná nehnuteľnosť podielnikov Urbár Vrbica, PS a Pozemkové spoločenstvo Ploštín
2932/2	zastavaná plocha a nádvorie	5933	266	spoločná nehnuteľnosť podielnikov Urbár Vrbica, PS a Pozemkové spoločenstvo Ploštín
2932/20	lesný pozemok	424	266	spoločná nehnuteľnosť podielnikov Urbár Vrbica, PS a Pozemkové spoločenstvo Ploštín
2932/24	pozemok využívaný podľa druhu pozemku	62	266	spoločná nehnuteľnosť podielnikov Urbár Vrbica, PS a Pozemkové spoločenstvo Ploštín
3069/9	vodná plocha	2397	264	Slovenský vodohospodársky podnik, š.p.

Stavebný objekt prívod pitnej vody z jestvujúceho vodovodu Staré koliesko a ATS a akumulačná nádrž pitnej vody:

Par. C KN	Druh pozemku/stavby	Výmera CKN (m^2)	LV č.	Vlastník

2925/1	zastavaná plocha a nádvorie	656	175	Obec Demänovská Dolina
2925/17	zastavaná plocha a nádvorie	582	11	TMR, a.s.
2925/18	zastavaná plocha a nádvorie	703	11	TMR, a.s.
2925/19	zastavaná plocha a nádvorie	751	11	TMR, a.s.
2925/20	zastavaná plocha a nádvorie	688	11	TMR, a.s.
2925/21	zastavaná plocha a nádvorie	604	11	TMR, a.s.
2925/32	zastavaná plocha a nádvorie	439	11	TMR, a.s.
2925/23	zastavaná plocha a nádvorie	628	175	Obec Demänovská Dolina
2926/25	lesný pozemok	216 555	266	spoločná nehnuteľnosť podielnikov Urbár Vrbica, PS a Pozemkové spoločenstvo Ploštín
2926/313	zastavaná plocha a nádvorie	247	266	spoločná nehnuteľnosť podielnikov Urbár Vrbica, PS a Pozemkové spoločenstvo Ploštín
2926/312	zastavaná plocha a nádvorie (vodojem Staré Koliesko)	42	266	spoločná nehnuteľnosť podielnikov Urbár Vrbica, PS a Pozemkové spoločenstvo Ploštín

5. Termín začatia a skončenia výstavby a prevádzky navrhovanej činnosti

Predpokladaná doba začatia výstavby.....2026

Predpokladaná doba skončenia výstavby .....2029 - 2030

So skončením prevádzky navrhovanej činnosti sa neuvažuje.

Výstavba je naplánovaná v troch etapách:

Časť	Začatie výstavby	Ukončenie výstavby	Začatie prevádzky	Ukončenie prevádzky
I. (SO 1 – 25)	2026	2029	2029	Nie je uvedené
II. (SO 26 -32)	2026	2030	2030	Nie je uvedené
III. (SO 33- 35)	2026	2030	2030	Nie je uvedené

6. Stručný popis technického a technologického riešenia

Hlavným podkladom navrhovateľa bola dokumentácia pre územné rozhodnutie „Centrum Nové Koliesko – M1 (II. etapa)“ a jej Doplnku č. 1, ktorý vypracoval Ateliér AAE, s. r. o., Š. Moyzesa 27, 034 01 Ružomberok.

Urbanistické a architektonické riešenie navrhovanej činnosti:
Z urbanistického hľadiska navrhované Centrum Nové Koliesko nadväzuje na už vybudované a prevádzkované objekty v lokalite (obecný úrad, potraviny a 6 bytových jednotiek).
Navrhovaná zástavba je v súlade s územným plánom zóny a okrem trvalého bývania bude zabezpečovať aj niektoré základné služby, oddychovú zónu a priestory pre parkovanie osobných motorových vozidiel.

Z architektonického hľadiska sú jednotlivé objekty rodinných domov a radovej zástavby navrhnuté v jednotnom architektonickom štýle.

Navrhované stavebné objekty:
- 2 bytové domy s 12-imi bytmi
- 7 samostatne stojacich rodinných domov
- 2 sekcie rodinných domov v radovej zástavbe po 3 rodinných domoch v každej sekcii
- vnútroareálové komunikácie, chodníky, prestrešené parkoviská a voľné parkovacie plochy
- prístrešok – autobusová zastávka
- hospodárska budova
- zhromažďovací priestor – pódium
- zhromažďovacia viacúčelová plocha
- verejný park
- retenčná nádrž (na zachytávanie dažďových vôd a na protipožiarne účely)
- terénne, sadové a parkové úpravy
- drobná architektúra (lavičky, odpadové koše, stožiare osvetlenia, lavička cez retenčnú nádrž a iné prvky drobnej architektúry).

Bytové domy (oba varianty)
Bytové domy č. 1 a č. 2 sú identické. Sú navrhnuté ako 2-podlažné s podkrovím, s 12 bytovými jednotkami (2-izbovými bytmi). Podzemné podlažia bytových domov nebudú využívané pre komerčné účely, budú využívané pre potreby obyvateľov bytových domov (napr. lyžiarne, kočikárne, práčovne, sušiarne, posilňovňa), príp. pre potreby obecného úradu (spoločenské priestory - kultúrny dom).
Strechy objektov bytových domov sú navrhnuté z dvoch pultových častí s vrcholom pôdorysne v jednej línii avšak v rôznych výškových úrovniach.
Pri oboch bytových domoch sa navrhujú otvorené parkovacie státia pre 8 osobných automobilov, opatrené lapačom ropných látok.

Samostatne stojace rodinné domy (oba varianty)
sú navrhnuté v rovnakých rozmeroch, rovnakého tvaru a totožného architektonického výrazu. Sú trojpodlažné, pozostávajú z jedného podzemného podlažia (čiastočné zapustenie do terénu) a dvoch nadzemných podlaží, pričom jedno bude tvorené podkrovným priestorom sedlovej strechy. V PP sa nachádza dvojgaráž a v NP sú priestory určené na bývanie s tromi obytnými izbami. Objekty sú pôdorysne obdĺžnikového tvaru s prestrešením sedlovou strechou.
Pri každom samostatne stojacom RD sú navrhnuté 2 stojiská statickej dopravy.

V rámci radovej zástavby rodinných domov (iba Variant 1)
sú navrhnuté dve radové zástavby, každá obsahuje 3 ks rodinných domov rovnakých rozmerov, rovnakého tvaru a totožného architektonického výrazu. Objekty obsahujú dve samostatné podlažia, s tromi obytnými izbami. Objekty IBV sú pôdorysne obdĺžnikového tvaru s prestrešením sedlovou strechou.
Pri každom radovom RD je navrhnuté 1 stojisko statickej dopravy.

Hospodárska budova
je navrhnutá ako prízemný (jednopodlažný) jednoduchý objekt obdĺžnikového tvaru so sedlovým prestrešením. Vnútorný priestor je otvorený a bude využívaný ako sklad, prípadne časom sa upresní jeho využívanie.
Vedľa hospodárskeho objektu je navrhnutá viacúčelová plocha na prípadné zhromažďovanie občanov obce, prípadne na iné spoločenské a kultúrne účely. Počet zhromaždených ľudí do 50.

Objekt verejného parku
predstavuje oddychovú zónu pre obyvateľov, ktorá bude obsahovať vodnú plochu s premostením, zeleň, chodníky, lavičky, detské ihriská a pod.
Pri autobusovom státí je navrhnutý prístrešok (autobusová zastávka).

Projekt navrhuje komplexné terénne, sadové a parkové úpravy, tak ako je to zrejmé z vypracovanej výkresovej časti dokumentácie stavby.
Navrhuje sa tiež drobná architektúra, ako lavičky, odpadové koše, stožiare osvetlenia, lavička cez retenčnú nádrž a iná prvky drobnej architektúry.

Stavebné objekty navrhovanej činnosti pre navrhované realizačné varianty:

Označenie stavebného objektu	Názov stavebného objektu	Poznámka
I. časť		
SO 01	príprava územia	Variant 1 a Variant 2
SO 01.1	výrub stromov	
SO 01.2	hrubé terénne úpravy	
SO 01.3	preložka lesnej cesty	
SO 01.4	protipovodňová ochrana	
SO 02	križovatka na ceste II/584	
SO 03	vnútroareálové cestné komunikácie a chodníky	
SO 04	prívod pitnej vody /vyvolaná investícia/	
SO 05	ATS a akumulačná nádrž pitnej vody	
PS 05.1	– technologické zariadenie ATS	
SO 06	rozvody pitnej vody (aj doplňanie retenčnej nádrže)	
SO 07	splašková kanalizácia	
SO 08	dažďová kanalizácia	
SO 09	lapače ropných produktov	
SO 10	retenčná nádrž	
SO 11	vypúšťanie retenčnej nádrže	
SO 12	výpustný objekt	
SO 13	VN prípojka	
SO 14	trafostanica	
PS 14.1	vybavenie trafostanice	
SO 15	NN rozvody	
SO 16	vonkajšie osvetlenie	
SO 17	vonkajšie ozvučenie	
SO 18	vonkajšie slaboprúdové rozvody /aj optika/	
SO 19	STL rozvody plynu	
SO 20	HBV – bytový dom č.1	
SO 21	parkovisko pri bytovom dome č.1	
SO 22	HBV - bytový dom č.2	
SO 23	parkovisko pri bytovom dome č.2	
SO 24	prestrešené parkovisko	
SO 25	prístrešok – autobusová zastávka	
II. časť		
SO 26	IBV – rodinné domy	Variant 1 a Variant 2
SO 26.1	rodinný dom č.1	
SO 26.2	rodinný dom č.2	
SO 26.3	rodinný dom č.3	
SO 27	IBV – rodinné domy	
SO 27.1	rodinný dom č.4	
SO 27.2	rodinný dom č.5	
SO 27.3	rodinný dom č.6	
SO 27.4	rodinný dom č.7	
SO 28	IBV – rodinné domy v radovej zástavbe	Variant 1
SO 28.1	rodinný dom č.8	
SO 28.2	rodinný dom č.9	
SO 28.3	rodinný dom č.10	
SO 29	IBV – rodinné domy v radovej zástavbe	Variant 1
SO 29.1	rodinný dom č.11	
SO 29.2	rodinný dom č.12	
SO 29.3	rodinný dom č.13	

SO 30	hospodárska budova	Variant 1 a Variant 2
SO 31	pódium – zhromažďovací priestor	
SO 32	viacúčelová plocha	
III. časť		
SO 33	verejný park	Variant 1 a Variant 2
SO 34	terénne sadové a parkové úpravy	
SO 35	drobná architektúra	

Variantné riešenia navrhovanej činnosti:

- Variant 1 - obsahuje stavebné objekty SO01 až SO35
- Variant 2 - obsahuje stavebné objekty SO01 až SO35 s výnimkou stavebných objektov SO28 a SO29 IBV – rodinné domy v radovej zástavbe.

Zastavaná plocha spolu:
Variant 1: 7146,93 m^2
Variant 2: 6648,93 m^2

Koeficient zastavanosti:
Variant 1: 49,74 %
Variant 2: 46,27 %

Počet obyvateľov:
Variant 1: 106
Variant 2: 82

Počet bytových jednotiek:
Variant 1: 24
Variant 2: 24

Počet rodinných domov:
Variant 1: 13
Variant 2: 7

Základné kapacitné údaje navrhovanej činnosti pre oba realizačné varianty:
(pri Variante 2 bez objektov SO 28 a SO 29):

Názov stavebného objektu	Základne technické údaje
Dotknuté územie I. a II. etapa	14370 m^2
Dotknuté územie I. etapa	2042 m^2
Dotknuté územie II. etapa	12328 m^2
SO 01 – príprava územia II.etapa	
SO 01.1 – výrub stromov	14370 m^2 – 2042 m^2 (I. etapa) = 12328 m^3 (II. etapa)
SO 01.2 – hrubé terénne úpravy - odkopy	10000 m^3
- násypy	3000 m^3
SO 01.3 – preložka lesnej cesty	dĺžka 200 m
SO 01.4 – protipovodňová ochrana	rigol dĺžka 110 m
SO 02 – križovatka na ceste II/584	celková dĺžka 191,14 m
SO 03 – vnútroareálové cestné komunikácie a chodníky	
Vetva A	dĺžka 182,88 m
Vetva B	dĺžka 64,2 m
Vetva C	dĺžka 94,93 m
SO 04 – prívod pitnej vody /vyvolaná investícia/	dĺžka 290 m, DN 100 mm
SO 05 – ATS a akumulačná nádrž pitnej vody	10 m^3, 1 l/s, výtlak 65 m
PS 05.1 – technologické zariadenie ATS.	1 ks
SO 06 – rozvody pitnej vody /aj dopĺňanie retenčnej nádrže	dĺžka 336 m, DN 100 mm,

prípojky	16 ks, DN 32, 50 a 62 mm
SO 07 – splašková kanalizácia prípojky	dĺžka 262 m, DN 250 mm, 16 ks, DN 150 a 200 mm dĺžka 100 m
SO 08 – dažďová kanalizácia.	dĺžka 424 m, DN 200 mm
SO 09 – lapače ropných produktov	4 ks
SO 10 – retenčná nádrž vody	objem 180 m^3, hĺbka 1,4 m, výška hrádze 1,7 m
SO 11 – vypúšťanie retenčnej nádrže	dĺžka 30 m
SO 12 – výpustný objekt	1 ks
SO 13 – VN prípojka	dĺžka 16 m
SO 14 – trafostanica : kiosková	
PS 14.1 – vybavenie trafostanice	630 kVA
SO 15 – NN rozvody	dĺžka 294 m, prípojky 18 ks, dĺžka 66 m
SO 16 – vonkajšie osvetlenie	dĺžka 415 m, počet stožiarov 37 ks
SO 17 – vonkajšie ozvučenie	dĺžka 70 m
SO 18 – vonkajšie slaboprúdové rozvody /aj optika/	dĺžka 350 m, prípojky 66 m
SO 19 – STL rozvody plynu	dĺžka 242 m, DN 100 mm, prípojky DN 32, 50 a 75 mm
	počet 16 ks
SO 20 – HBV – bytový dom č.1	ZP = 382,64 m^2, OP = 4.722,59 m^3
SO 21 – parkovisko pri bytovom dome č.1	8 parkovacích státí, ZP = 118 m^2
SO 22 – HBV - bytový dom č.2	ZP = 382,64 m^3, OP = 5.595,75 m^3
SO 23 – parkovisko pri bytovom dome č.2	8 parkovacích státí, ZP = 118 m^2
SO 24 – prestrešené parkovisko	36 parkových státí + kontajnery, ZP = 640 m^2
SO 25 – prístrešok – autobusová zastávka	ZP = 13,5 m^2
SO 26 – IBV – rodinné domy	ZP = 55 m^2, terasa = 21,8 m^2, schody = 10,7 m^2, OP = 551,55 m^2 parkovanie na ploche pred RD, spolu 14 stojísk
SO 26.1 – rodinný dom č.1	
SO 26.2 – rodinný dom č.2	
SO 26.3 – rodinný dom č.3	
SO 27 – IBV – rodinné domy	
SO 27.1 – rodinný dom č.4	
SO 27.2 – rodinný dom č.5	
SO 27.3 – rodinný dom č.6	
SO 27.4 – rodinný dom č.7 celkom 7 x	
SO 28 – IBV – rodinné domy v radovej zástavbe	ZP = 83 m^2, OP = 500 m^3 parkovanie na ploche pred RD, spolu 6 stojísk
SO 28.1 – rodinný dom č.8	
SO 28.2 – rodinný dom č.9	
SO 28.3 – rodinný dom č.10	
SO 29 – IBV – rodinné domy v radovej zástavbe	
SO 29.1 – rodinný dom č.11	
SO 29.2 – rodinný dom č.12	
SO 29.3 – rodinný dom č.13 celkom 6 x	
SO 30 – hospodárska budova	ZP = 31,16 m^2, OP = 118,07 m^3
SO 31 – pódium – zhromažďovací priestor	ZP = 67 m^2
SO 32 – viacúčelová plocha	ZP = 445 m^2
SO 33 – verejný park	ZP = 985 m^2
SO 34 – terénne sadové a parkové úpravy	na celej ploche dotknutého územia
SO 35 – drobná architektúra	v celej zóne M1 (dotknuté územie I. a II. Etapa)

Základné údaje o plochách a priestoroch, vrátane základných technických údajov sakrálnej stavby (I. etapa):

Názov stavebného objektu	**Plocha v m^2**
Riešené územie I. etapa	2042 m^2
Sakrálna stavba - kostol - Zastavaná plocha	121 m^2
Sakrálna stavba - kostol Chodník	167 m^2
Sakrálna stavba - kostol Spevnená plocha	180 m^2
Sakrálna stavba - kostol Sadové úpravy	1574 m^2

Zastavaná plocha celkom (II. etapa):
Variant 1: 7146,93 m^2
Variant 2: 6648,93 m^2

III. POPIS PRIEBEHU POSUDZOVANIA

1. Navrhovateľ, Obec Demänovská Dolina, Demänovská Dolina č. 258, 031 01 Demänovská Dolina, IČO 00315168, listom spis č. OcÚDD-SÚ-S2021/00021/EIA-zk, evid,. Č. R2021/0500 zo dňa 24. 03. 2021 predložil dňa 24. 03. 2021 na príslušný orgán zámer navrhovanej činnosti „Centrum Nové Koliesko – M1 (II. etapa) Demänovská Dolina“ (03/2021) podľa § 29 ods. 1 v spojení s § 22 zákona o posudzovaní vplyvov v znení účinnom ku dňu začatia zisťovacieho konania. V súlade s § 29 ods. 2 zákona o posudzovaní vplyvov v znení účinnom ku dňu začatia zisťovacieho konania príslušný orgán začal zisťovacie konanie o posudzovaní navrhovanej činnosti k zámeru či sa predmet zisťovacieho konania bude posudzovať podľa tohto zákona a zároveň v súlade s § 18 ods. 2 správneho poriadku začal správne konanie. Navrhovaná činnosť bola predmetom zisťovacieho konania o posudzovaní vplyvov navrhovanej činnosti v súlade s § 18 ods. 2 písm. b) zákona o posudzovaní vplyvov v znení účinnom ku dňu začatia zisťovacieho konania.

Vzhľadom k upusteniu od požiadavky variantného riešenia navrhovanej činnosti listom č. OU-LM-OSZP-2021/003058-02 zo dňa 05. 03. 2021, zámer obsahoval jedno riešenie navrhovanej činnosti (Variant 1) a nulový variant.

Spolu s predloženým zámerom bolo zaslané splnomocnenie p. Danice Mlynarčíkovej, zamestnanca Obce Demänovská Dolina na všetky právne úkony v mene Splnomocniteľa, Obce Demänovská Dolina v súvislosti s inžinierskym zabezpečením navrhovanej činnosti.

2. Príslušný orgán po skontrolovaní náležitosti, listom č. OU-LM-OSZP-2021/004332-002 zo dňa 09. 04. 2021 upovedomil povoľujúci orgán, rezortný orgán, dotknuté orgány a štátne organizácie ako príslušný orgán štátnej správy, že dňom 08. 04. 2021 začal správne konanie vo veci posudzovania predpokladaných vplyvov na životné prostredie a na webovom sídle Ministerstva životného prostredia SR (www.enviroportal.sk) podľa § 23 ods. 1 zákona o posudzovaní vplyvov v znení účinnom ku dňu začatia zisťovacieho konania zverejnil oznámenie o predložení zámeru a informáciu pre verejnosť podľa § 24 ods. 1 tohto zákona.

3. Zároveň príslušný orgán uvedeným listom č. OU-LM-OSZP-2021/004332-002 zo dňa 09. 04. 2021 rozoslal zámer podľa § 23 ods. 1 zákona o posudzovaní vplyvov v znení účinnom ku dňu začatia zisťotvacieho konania na vyjadrenie rezortnému orgánu, povoľujúcemu orgánu, dotknutým orgánom prostredníctvom elektronickej adresy na webovom sídle MŽP SR https://www.enviroportal.sk/sk/eia/detail/-centrum-nove-koliesko-m1-ii-etapa a taktiež uvedené orgány požiadal o stanovisko k predloženému zámeru. Písomné stanovisko bolo možné doručiť na adresu príslušného orgánu najneskôr do 21 pracovných dní od doručenia upovedomenia.

Rovnako, listom č. OU-LM-OSZP-2021/004332-003 zo dňa 09. 04. 2021 príslušný orgán informoval o začatí správneho konania dotknutú obec a zároveň zaslal zámer prostredníctvom vyššie uvedenej elektronickej adresy v listinnom vyhotovení a požiadal obec o zverejnenie informácie o navrhovanej činnosti.

4. Po doručení zámeru dotknutej obci táto o ňom informovala verejnosť v súlade s § 29 ods. 8 zákona o posudzovaní vplyvov v znení účinnom ku dňu začatia zisťovacieho konania na úradnej tabuli obce a na webovej stránke obce. Zároveň bol zámer sprístupnený verejnosti na nahliadnutie po dobu minimálne 21 pracovných dní, kedy verejnosť mala možnosť do predmetného zámeru nahliadnuť a podávať pripomienky. Verejnosť mohla doručiť svoje písomné stanovisko do 21 pracovných dní od zverejnenia zámeru navrhovanej činnosti na webovom sídle MŽP SR alebo od zverejnenia oznámenia dotknutou obcou podľa § 23 ods. 3 a § 65g ods. 3 zákona o posudzovaní vplyvov v znení účinnom ku dňu začatia zisťovacieho konania aj prostredníctvom dotknutej obce. Zámer bol sprístupnený verejnosti v termíne od 14. 04. 2021 do 05. 05. 2021.

Ak v uvedenej lehote nebolo písomné stanovisko niektorého z orgánov alebo verejnosti doručené, podľa § 23 ods. 4 zákona o posudzovaní vplyvov v znení účinnom ku dňu začatia zisťovacieho konania bolo považované za súhlasné.

5. Príslušný orgán listom č. OU-LM-OSZP-2021/004332-019 zo dňa 27. 05. 2021 oboznámil účastníkov konania s podkladmi pre vydanie rozhodnutia. Príslušný orgán zároveň účastníkov konania informoval o možnosti oboznámenia sa a vyjadrenia sa k podkladom k vydaniu rozhodnutia do 10 pracovných dní od doručenia uvedeného oznámenia, zároveň uviedol kde a kedy je možné do spisu nazrieť. V súlade s § 65g ods. 1 zákona o posudzovaní vplyvov v znení účinnom ku dňu začatia zisťovacieho konania konzultácie bolo možné v spojení s § 63 tohto zákona vykonať písomne formou pripomienkovania.

Príslušný orgán vzhľadom na doručené stanoviská zainteresovaných subjektov, ako aj s prihliadnutím na § 29 zákona o posudzovaní vplyvov v znení účinnom ku dňu začatia zisťovacieho konania s použitím kritérií pre zisťovacie konanie podľa prílohy č. 10 tohto zákona a na celkové výsledky zisťovacieho konania, vydal dňa 23. 07. 2021 Rozhodnutie vydané v zisťovacom konaní s č. OU-LM-OSZP-2021/004332-021. Právoplatnosť rozhodnutie nadobudlo dňa 26. 08. 2021.

Podľa rozhodnutia navrhovaná činnosť sa mala posudzovať podľa zákona. Konkrétne požiadavky a pripomienky uvedené v doručených stanoviskách mali byť podrobnejšie prerokované a určené v rozsahu hodnotenia navrhovanej činnosti a časovom harmonograme a mali byť predmetom ďalšieho konania podľa § 30 zákona o posudzovaní vplyvov v znení účinnom ku dňu začatia zisťovacieho konania a nasledujúcich ustanovení zákona.

Dotknutá obec podľa § 29 ods. 16 zákona o posudzovaní vplyvov v znení účinnom ku dňu začatia zisťovacieho konania o rozhodnutí informovala verejnosť na úradnej tabuli obce a na webovom sídle obce.

Podľa § 53 a § 54 správneho poriadku mali účastníci konania právo podať proti rozhodnutiu odvolanie v súlade s § 24 ods. 4 zákona o posudzovaní vplyvov v znení účinnom ku dňu začatia zisťovacieho konania.

6. Dňa 04. 11. 2021 o 10:00 hod. sa v sídle príslušného orgánu konalo prerokovanie rozsahu hodnotenia navrhovanej činnosti.

Podľa § 22 ods. 6 zákona o posudzovaní vplyvov v znení účinnom ku dňu začatia zisťovacieho konania príslušný orgán listom č. OU-LM-OSZP-2021/004332-023 zo dňa 04. 11. 2021 vyzval žiadateľa o predloženie ďalšieho variantu, nakoľko zo stanovísk (najmä od štátnej správy ochrany prírody a krajiny, Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky, ako aj zainteresovanej verejnosti) doručených príslušnému orgánu podľa § 23 ods. 4 zákona o posudzovaní vplyvov v znení účinnom ku dňu začatia konania a z prerokovania rozsahu hodnotenia, vyplynula požiadavka dopracovať variantné riešenie pred určením rozsahu hodnotenia, pričom nebol stanovený termín na dopracovanie. Zároveň s uvedeným listom príslušný orgán zaslal návrh špecifických požiadaviek k správe o hodnotení, ktoré vyplynuli z prerokovania rozsahu hodnotenia.

7. Navrhovateľ listom č. R2022/0052 zo dňa 14. 01. 2022 o posudzovaní vplyvov v znení účinnom ku dňu začatia konania predložil príslušnému orgánu stručný opis návrhu variantného riešenia (Variant 2).

8. Na základe odborného posúdenia predložených dokumentov, zhodnotenia stavu životného prostredia v záujmovom území, doručených stanovísk orgánov verejnej správy, dotknutej obce a dotknutej verejnosti, príslušný orgán určil v zmysle § 30 zákona o posudzovaní vplyvov v znení účinnom ku dňu začatia zisťovacieho konania rozsah hodnotenia navrhovanej činnosti (list č. OU-LM-OSZP-2022/000943-025 zo dňa 19. 01. 2022). V rozsahu hodnotenia boli určené všeobecné podmienky a špecifické požiadavky. Boli určené varianty pre ďalšie hodnotenie – nulový variant a navrhované realizačné varianty - pôvodný Variant 1 a nový Variant 2.

Z rozsahu hodnotenia vyplynulo, že navrhovateľ mal zabezpečiť vypracovanie správy o hodnotení vplyvov navrhovanej činnosti na životné prostredie v zmysle prílohy č. 11 zákona o posudzovaní vplyvov v znení účinnom ku dňu začatia zisťovacieho konania, primerane charakteru navrhovanej činnosti. Časový harmonogram hodnotenia bol stanovený s tým, že hodnotenie bude realizované tak, aby zahŕňalo interval potrebný pre komplexné podchytenie vegetačných aj mimovegetačných období roka. Špecifické požiadavky boli sformulované na základe stanovísk k zámeru.

9. Príslušný orgán zároveň upovedomil navrhovateľa a dotknutú obec o povinnosti podľa § 30 ods. 7 zákona o posudzovaní vplyvov v znení účinnom ku dňu začatia konania bezodkladne informovať o určenom rozsahu hodnotenia verejnosť spôsobom v mieste obvyklým. Zároveň príslušný orgán informoval verejnosť, dotknutú obec, dotknutý samosprávny kraj, dotknutý orgán a ďalšie osoby, že môžu predkladať príslušnému orgánu svoje pripomienky k rozsahu hodnotenia v priebehu 10 pracovných dní od jeho zverejnenia. Po vyhodnotení ich príslušný orgán doručil navrhovateľovi. Rozsah hodnotenia obec zverejnila 19. 01. 2022, oznam bol zvesený dňa 02. 02. 2022.

K rozsahu hodnotenia bolo zaslaných šesť stanovísk od nasledovných subjektov: Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky, Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Liptovskom Mikuláši a od zainteresovanej verejnosti - ISO invest, Pozemkové spoločenstvo Ploštín, OZ pre Dolinu a Združenie domových samospráv.

Navrhovateľ a Ministerstvo životného prostredia SR upozornili príslušný orgán na nedokončený text v časti „1. VARIANTY PRE ĎALŠIE HODNOTENIE“ vydaného rozsahu hodnotenia, na základe čoho príslušný orgán svoj list č. OULM-OSZP-2022/000943-025 zo dňa 19. 01. 2022 opravil a pridal: „...ako aj porovnanie vplyvu Variantu č. 1 a Variantu č. 2.“

Na ďalší postup hodnotenia sa primerane použili ustanovenia § 31 až § 39 zákona o posudzovaní vplyvov v znení účinnom ku dňu začatia zisťovacieho konania.

1. Vypracovanie správy o hodnotení

Navrhovaná činnosť bola v zmysle zákona o posudzovaní vplyvov v znení účinnom ku dňu začatia zisťovacieho konania zaradená do prílohy č. 8, kap. 9 Infraštruktúra, položka č. 16 zákona o posudzovaní vplyvov v znení účinnom ku dňu začatia zisťovacieho konania - Projekty rozvoja obcí vrátane a) pozemných stavieb alebo ich súborov (komplexov), ak nie sú uvedené v iných položkách tejto prílohy, mimo zastavaného územia od 1 000 m^2 podlahovej plochy, alebo do Prílohy č. 8, kap. 13 Infraštruktúra, položka č. 1 zákona o posudzovaní vplyvov v znení účinnom ku dňu začatia konania o správe o hodnotení navrhovanej činnosti - Projekty rozvoja obcí vrátane b) pozemných stavieb a ich súborov (komplexov), ak nie sú uvedené v iných položkách tejto prílohy, mimo zastavaného územia od 1 000 m^2 hrubej podlahovej plochy nadzemných podlaží.

Správa o hodnotení navrhovanej činnosti uvádza zaradenie, ktoré nezodpovedá aktuálnej legislatíve, taktiež uvádza neaktuálny rezortný orgán.

Správa o hodnotení navrhovanej činnosti bola vypracovaná v súlade s § 31 zákona v znení účinnom ku dňu začatia konania o správe o hodnotení navrhovanej činnosti, v zmysle rozsahu hodnotenia a Prílohy č. 11 zákona. Pripomienky k zámeru a k rozsahu hodnotenia boli zapracované do správy o hodnotení v rámci príslušných kapitol. Prehľad vyhodnotenia pripomienok k zámeru je súčasťou správy o hodnotení (Príloha 7), rovnako ako prehľad o splnení požiadaviek rozsahu hodnotenia (Tabuľka 1 v časti Úvod správy o hodnotení).

Navrhovateľ dňa 17. 01. 2025 predložil na príslušný orgán v súlade s § 31 zákona v znení účinnom ku dňu začatia konania o správe o hodnotení navrhovanej činnosti správu o hodnotení navrhovanej činnosti „Centrum Nové Koliesko – M1 (II. etapa) Demänovská Dolina“ vrátane príloh a Všeobecne zrozumiteľného

záverečného zhrnutia. Uvedeným dňom bolo začaté konanie o správe o hodnotení navrhovanej činnosti v súlade s § 33 tohto v spojení s § 18 ods. 2 správneho poriadku.

2. Rozoslanie a zverejnenie správy o hodnotení

Príslušný orgán listom č. OU-LM-OSZP-2025/000366-038 zo dňa 04. 03. 2025 upovedomil o začatí správneho konania vo veci posudzovania predpokladaných vplyvov na životné prostredie.

Príslušný orgán overil úplnosť správy o hodnotení v zmysle § 31 ods. 5 zákona o posudzovaní vplyvov. Ako príslušný orgán listom č. OU-LM-OSZP-2025/000366-040 zo dňa 04. 03. 2025 zaslal správu o hodnotení vrátane príloh povoľujúcemu orgánu, rezortnému orgánu a dotknutým orgánom. Správu o hodnotení podľa § 33 ods. 1 písm. b) zákona o posudzovaní vplyvov zverejnil príslušný orgán aj na centrálnom informačnom systéme (www.enviroportal.sk).

Príslušný orgán súčasne v zmysle § 33 ods. 2 zákona o posudzovaní vplyvov určil spracovateľa odborného posudku. Súčasne listom č. OU-LM-OSZP-2025/000366-039 zo dňa 04. 03. 2025 zaslal správu o hodnotení vrátane príloh a všeobecne zrozumiteľného záverečného zhrnutia dotknutej obci (aj v listinnom prevedení) a upovedomil obec o povinnosti zverejniť správu o hodnotení podľa § 34 ods. 1 tohto zákona. Zároveň obec informoval, že podľa § 34 ods. 2 zákona o posudzovaní vplyvov, ak má dotknutá obec záujem vykonať verejné prerokovanie navrhovanej činnosti, po dohode a v spolupráci s navrhovateľom určí miesto a čas verejného prerokovania a oznámi ho verejnosti spôsobom v mieste obvyklým najneskôr desať dní pred jeho konaním. Dotknutá obec alebo navrhovateľ mali oznámiť miesto a čas konania verejného prerokovania príslušnému orgánu, ktorý mal informáciu zverejniť v centrálnom informačnom systéme a na úradnej tabuli.

Dotknutá obec bezodkladne zverejnila informáciu o doručení správy o hodnotení a všeobecne zrozumiteľného záverečného zhrnutia na úradnej tabuli obce a na webovej stránke obce na dobu minimálne 30 dní. Zároveň oznámila kde a kedy je možné do správy o hodnotení nahliadnuť, robiť si z nej výpisy, odpisy a na vlastné náklady kópie a kam a v akej lehote môže verejnosť podávať pripomienky. Správa o hodnotení navrhovanej činnosti bola sprístupnená verejnosti v termíne od 05. 03. 2025 do 04. 04. 2025. V uvedenom období sa verejnosť mohla oboznámiť so správou o hodnotení navrhovanej činnosti, vrátane príloh a so všeobecne zrozumiteľným záverečným zhrnutím.

Príslušný orgán, zároveň požiadal oslovené subjekty o doručenie ich písomných stanovísk k správe o hodnotení navrhovanej činnosti. Svoje písomné stanovisko mohla dotknutá verejnosť doručiť príslušnému orgánu v zmysle § 35 ods. 2 zákona o posudzovaní vplyvov najneskôr do 30 dní odo dňa zverejnenia správy o hodnotení podľa § 33 ods. 1 písm. b) tohto zákona. Rezortný orgán, dotknutý orgán, povoľujúci orgán a dotknutá obec mohli doručiť príslušnému orgánu písomné stanovisko k správe o hodnotení činnosti najneskôr do 30 dní od jej doručenia. Podľa § 35 ods. 3 zákona o posudzovaní vplyvov na stanoviská doručené po uplynutí stanovených lehôt nemusí príslušný orgán prihliadať. K správe o hodnotení boli podľa § 35 ods. 1 a 2 zákona o posudzovaní vplyvov, na príslušný orgán doručené 4 stanoviská. Ďalšie oslovené subjekty stanovisko nedoručili. Podľa § 35 ods. 3 zákona o posudzovaní vplyvov, ak sa nedoručí písomné stanovisko podľa odsekov 1 a 2, považuje sa za súhlasné.

3. Prerokovanie správy o hodnotení s verejnosťou

Verejné prerokovanie správy o hodnotení navrhovanej činnosti sa neuskutočnilo. Podľa § 34 ods. 2 zákona o posudzovaní vplyvov vykonanie verejného prerokovania navrhovanej činnosti sa uskutoční, ak má dotknutá obec záujem o jeho vykonanie. V tomto prípade pravdepodobne takýto záujem dotknutá obec, Obec Demänovská Dolina, nemala.

4. Stanoviská, pripomienky a odborné posudky predložené k správe o hodnotení

Podľa § 35 zákona o posudzovaní vplyvov boli v zákonom stanovenej lehote doručené na príslušný orgán nasledovné písomné stanoviská k správe o hodnotení (uvedené chronologicky):

Dotknuté orgány a iné zainteresované subjekty:
- Správa Národného parku Nízke Tatry so sídlom v Banskej Bystrici - „Centrum Nové koliesko – M1 (II. etapa)“ – Správa o hodnotení – stanovisko NAPANT, list č. NAPANT/285-001/2025 zo dňa 13. 03. 2025
- Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Liptovskom Mikuláši – Stanovisko k správe o hodnotení navrhovanej činnosti „CENTRUM NOVÉ KOLIESKO – M1 (II. ETAPA)DEMÄNOVSKÁ DOLINA“, list č. RÚVZLM/OHŽPaZ/548/2216/2025 zo dňa 20. 03. 2025

Dotknutá verejnosť:
- Občianske združenie OZ pre Dolinu – Stanovisko OZ pre Dolinu k predloženej správe o hodnotení „CENTRUM NOVÉ KOLIESKO – M1 (II. ETAPA) DEMÄNOVSKÁ DOLINA“, list č. 1/4/2025 zo dňa 01. 04. 2025

a jedno stanovisko dotknutého orgánu bolo doručené po lehote:
- Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky, sekcia ochrany prírody a krajiny, odbor ochrany prírody a štátnej správy ochrany prírody a krajiny (Ministerstvo), „Centrum Nové Koliesko – M1 (II. etapa)“ – záväzné stanovisko k navrhovanej činnosti, list č. 5058/2025-6.1 20107/2025 zo dňa 25.06.2025. Správa o hodnotení bola Ministerstvu doručená dňa 04. 03. 2025 a stanovisko Ministerstva bolo na príslušný orgán doručené dňa 26.06.2025 (odborný posudok k navrhovanej činnosti bol príslušnému orgánu predložený 03.06.2025).

V doručených stanoviskách k správe o hodnotení boli sformulované nasledovné pripomienky a požiadavky (stanoviská sú uvedené v skrátenej forme):

Dotknuté orgány a iné zainteresované subjekty:

- Správa Národného parku Nízke Tatry so sídlom v Banskej Bystrici - „Centrum Nové koliesko – M1 (II. etapa)“ – Správa o hodnotení – stanovisko NAPANT, list č. NAPANT/285-001/2025 zo dňa 13. 03. 2025
Uvádza nasledovné hodnotenie predloženého dokumentu zámeru:
Dokument je po formálnej stránke vypracovaný dobre. Konkrétne pripomienky máme k nasledovnému:

• Str.75 Upozorňujeme, že v rámci popisu bioty a biodiverzity nebola riešená ríša húb (Fungi). Pritom práve zaznamenanie výskytu druhov húb - makromycéty a lišajníkov malo byť v lokalite nosné. Spracovateľ správy o hodnotení si od Správy NAPANT vyžiadal uvedenie rozsahu výskumu a následne jeho doplnenie na úrovni jednotlivých druhov. Dôraz bol kladený práve na mykologický a lichenologický prieskum: cit. zo stanoviska NAPANT/0659-0015/2023 a NAPANT/0659-005/2023: „Zabezpečiť komplexný multitaxónový inventarizačný prieskum rastlín, živočíchov, húb -makromycétov (plodnice húb - viditeľné voľným okom) a lišajníkov v zmysle metodík odporúčaných pre jednotlivé taxóny, napr. podľa: Burrascano S., Trentanovi G., et al., 2022. Handbook of sampling for multi-taxon biodiversity studies in European forests. PM edizioni, Varazze (Savona). ISBN 978-88-31222-50-1. DOI https://doi.org/10.48250/1051. Retrieved from: https://www. cost.eu/publications/ prípadne ďalších metodík používaných pre výskum jednotlivých taxónov.“ Pre potreby jednoznačného dokladovania výskytu zaznamenaných druhov húb - makromycétov a lišajníkov na rôznych substrátoch (t. j. pôda, opad, mŕtve drevo, živočíšny trus a vývržky, živé stromy a rastliny a ďalších substrátov obývaných mycéliom húb - makromycétov) v predmetnom území, pomocou determinácie ich makroskopických a mikroskopických znakov a DNA analýz položiek vybraných druhov húb - makromycétov a lišajníkov a analýz environmentálnej DNA z rôznych substrátov, žiadateľ zabezpečí odber plodníc húb makromycétov a stielok lišajníkov maximálne šetrným spôsobom (t. j. bez poškodenia mycélia v substráte), v rozsahu maximálne 3 kusy plodníc/stielok z každého zaznamenaného taxónu, v rámci jedného odberu počas každej terénnej návštevy v rámci vegetačného obdobia. Žiadateľ si zároveň zabezpečí v dostatočnom predstihu, ešte pred vykonaním odberov, podanie žiadosti o povolenie terénneho výskumu a výnimky z územnej a druhovej ochrany na Ministerstve životného prostredia SR. Každá mykologická a lichenologická položka bude označená názvom taxónu, dátumom odberu, popisom miesta odberu - charakteristikou stanovišťa, názvom lokality v ktorej bola zaznamenaná, jej nadmorskou výškou a expozíciou, názvom substrátu, a signatúrou odborníka, ktorý taxón v predmetnom území našiel a prípadne aj

determinoval. Zoznam odobratých položiek húb a lišajníkov, výsledky DNA analýz plodníc makromycétov a analýz environmentálnej DNA z rôznych substrátov a samotné položky budú odovzdané Správe Národného parku Nízke Tatry.

• Opis živočíchov je len doslovným prepisom stanoviska NAPANT/0659-005/2023, ktoré si spracovateľ vyžiadal v rámci požiadavky na spresnenie hodnotenia bioty. Vzhľadom na tento fakt, nebol naplnený ani bod: „Okrem vlastného výskumu doplniť údaje z www.biomonitoring.sk alebo z už vypracovaných dokumentácií EIA/SEA v danej lokalite zo stránky www.enviroportal/eia/sea, resp. z iných dostupných zdrojov“.

• K prieskumu biodiverzity nebola priložená mapa s výskytom chránených druhov a biotopov, ani zoznam zistených druhov vyšších rastlín.

• Nebola splnená požiadavka na identifikáciu sessilných druhov rastlín, húb a lišajníkov počas 2 rokov - jednotlivé vegetačné aspekty (jarný, letný, jesenný – tzn. celé vegetačné obdobie). Vzhľadom na požadované spresnenie hodnotenia bioty (z augusta 2023), udelenie výnimky (koniec júna 2023) a spracovanie dokumentu SoH (1/2025) bol jarný a letný aspekt zahrnutý len v priebehu jedného roka.

• Kapitola C.II.7 Krajina, jej štruktúra, scenéria a krajinný obraz, stabilita a ochrana sa opiera o prílohu č. 6 Krajinárska štúdia z 30.09.2023, ktorá je ale vypracovaná bez hlbšieho pochopenia metodiky a problematiky identifikácie a ochrany vzhľadu krajiny. Aplikácia postupu identifikácie a hodnotenia charakteristického vzhľadu krajiny, resp. vplyvov stavieb na krajinný obraz je uplatniteľná práve pri posudzovaní konkrétnych rozvojových zámerov územia a situovaní stavieb v krajine, zvlášť ak sa nachádzajú v prostredí národného parku. Jej cieľom je v prvej fáze identifikovať vizuálne znaky krajiny - vzhľad krajiny, krajinný obraz, určiť ich hodnotu a následne aj riziká zániku a možných negatívnych zmien vo vzhľade krajiny s následným návrhom opatrení. Následne sa posudzuje konkrétny rozvojový zámer s upriamením na jeho možný vplyv na stanovené znaky krajiny a na vizuálnu kapacitu krajiny (schopnosť krajiny pojať, absorbovať, pohltiť novotvary bez toho, aby došlo k narušeniu krajinného obrazu, či krajinného rázu).

Ku predloženej krajinárskej štúdii máme viaceré pripomienky, z ktorých vyberáme najzásadnejšie:

- popis krajinného obrazu danej lokality je uvádzaný ako unikátne, vysoko estetické a atraktívne územie s umiernenou prítomnosťou turistickej infraštruktúry. Turistická infraštruktúra v Demänovskej Doline je opakom umiernenej infraštruktúry. Činnosti a stavby sú umiestňované na základe požiadaviek investorov, bez priestorovej, funkčnej, objemovej a architektonickej regulácie, či rešpektovania základných princípov urbanizmu a tvorby krajiny. Tento negatívny trend dosiahol hranicu, kedy sú symptómy v krajinnom obraze vnímané aj laickou verejnosťou (negatívne ohlasy na hotel Damián, prehustenú zástavbu apartmánových domov bez riešenia zelene, výstavba proporčne náročných stavieb v lokalite Biela Púť). Ak je krajinný obraz definovaný ako unikátne vysoko estetické a atraktívne prírodné územie, tak vonkajším prejavom takto definovanej krajiny by mala byť heterogénna zástavba v „lese“, tzn. dostatočný počet plôch drevín, ktoré opticky rozčleňujú a izolujú jednotlivé stavby, resp. skupiny stavieb.

- vybrané stanovištia nereflektujú kritérium dostupnosti, blízkosti komunikácií a frekvenciu návštevnosti. Vybrané sú viaceré stanovištia na hrebeni na úkor pohľadu z hlavnej prístupovej cesty.

- štúdia uvádza, že „nehodnotí charakteristický vzhľad krajiny, pretože posudzované územie prešlo počas histórie vývojom, ktorým sa menil práve pôvodný charakteristický vzhľad územia.“ Charakteristický vzhľad krajiny upresňuje tie atribúty, ktoré majú v krajine zvýšený význam, respektíve sú účelovým predmetom záujmu ochrany či pretvárania krajiny. Charakteristický vzhľad krajiny sa prejavuje súborom charakteristických znakov (čŕt), ktoré danú krajinu odlišujú od akejkoľvek inej (Metodika CHVK). Zahŕňa teda aj zmeny a historický vývoj. Ak teda neboli hodnotené základné atribúty krajiny, identifikované charakteristické znaky a ani hodnotený charakteristický vzhľad krajiny, nebolo možné ani relevantne hodnotiť vplyv navrhovanej výstavby na krajinu.

- v kapitole 2.3 je dotknutá lokalita vyhodnotená ako exponovaná, napriek tomu vnesenie novej výstavby (spojené z rozsiahlym odlesnením, terénnymi úpravami, zmenou štruktúry krajiny a výstavbou objektov) je bagatelizované súčasnou mierou urbanizácie územia a vzdialenosťou od chránených území vyššieho stupňa ochrany. Práve rozsah a kvalita súčasnej urbanizácie môže byť paradoxne limitom pre umiestnenie ďalšej výstavby. Hodnotenie vizuálnej exponovanosti nesúvisí primárne so stupňom ochrany územia. Ak by bola miera vizuálnej exponovanosti závislá od kontaktu alebo situovania v 4. a 5. stupňom ochrany, strácalo by toho hodnotenie na väčšine územia SR zmysel.

- v kapitole 2.4 Interpretácia vizuálnych vlastností krajiny absentuje samotná interpretácia vizuálnych vlastností krajiny – popis identifikovaných charakteristických vlastností krajinného obrazu. Sú tu vložené len panorámy.

- identifikácia a interpretácia znakov: referenčné znaky predstavujú súbor „všetkých“ znakov, z ktorých sa krajina skladá (Metodika CHVK), nielen reliéfne charakteristiky. Rovnako nie sú uvedené ani typické znaky. Naopak ako špecifický znak (vyjadrujúci odlišnosť, originalitu a jedinečnosť) je identifikovaný „symptóm“ kalamitné plochy a rúbaniská, ktorý sa vyskytuje na celom území SR. Rovnako lanové dráhy a urbanizácia nie sú špecifikom, ale skôr symptómom. Symptómy sú „negatívne“ znaky v krajine, ktoré signalizujú poruchy jej fungovania, alebo reprezentujú prítomnosť cudzorodých prvkov (Metodika CHVK). Chybná identifikácia znakov následne vedie aj k nesprávnym výrokom, napríklad: „dotknuté územie sa nachádza v exponovanom priestore, v blízkosti ktorého sa nenachádzajú....exponované časti krajiny.“

- hodnotenie jedinečnosti: Lokalita je v tabuľke č. 4 definovaná ako jedinečná, neopakovateľná a autentická (teda je jej priradená vysoká hodnota). Podľa uvedeného by umiestnenie akejkoľvek činnosti malo podliehať prísnemu a detailnému hodnoteniu na úrovni priestorového rozmiestnenia, proporčných a tvarových charakteristík a ich súladu, resp. nesúladu s identifikovanými znakmi a vlastnosťami priestoru (napr. tvarové analógie, rešpektovanie terénnych charakteristík, zachovanie línií striech alebo reliéfu, prípadný odkaz na okolité architektonicky kvalitné stavby a podobne).

- nie sú predložené vizualizácie v reálnom prostredí, ani potvrdenie vhodnosti výstavby v panorámach z vybraných stanovíšť. Konštatovanie, že pôjde o jednotný štýl je síce v určité pozitívum výstavby, ale nezaručuje vizuálny súlad s prostredím. Aj architektonicky vysoko kvalitná stavba môže na nevhodnej lokalite pôsobiť cudzorodo alebo vytvárať vizuálny impakt.

• Kapitola C.III.3 Vplyvy na klimatické pomery – v texte SoH je uvedené, že dažďové vody budú odvedené do vsaku na terén. Zároveň je uvedené, že budú odvádzané dažďovou kanalizáciou do retenčnej nádrže o objeme 180 m^3.

• Kapitola C.III.3 Vplyvy na klimatické pomery – v texte SoH je uvedené, že zastavanie územia nemá výrazný vplyv na mikroklímu oblasti. Upozorňujeme, že chladiaci mikroklimatický efekt výparu vody z koruny vzrastlých stromov, kde chladiaci výkon je cca 14 kW na 1 ks stromu pri výparnom prúdení vody 200 litrov/deň z koruny stromu. Pri extrémnych teplotných horúčavách, vzhľadom na príkon až 1000 W/m^2 slnečného žiarenia na pozemok počas letných tropických dní, dosahuje betónový povrch viac ako 51°C teplotu v porovnaní s príjemnou 26°C teplotou povrchu zeme v tieni pod korunou stromu (bližšie pozri napríklad doc. RNDr. Jan Pokorný, CSc., ENKI, https://www.pocitamesvodou.cz).

• Kapitola C.III.5.3 Vplyvy na povrchové vody a zrážkovo odtokové pomery – v správe je uvedené, že odlesnenie lokality má zanedbateľný vplyv na povrchový odtok v povodí Priečneho potoka ako celku, a teda aj zanedbateľný vplyv na hydrobiotu ramsarskej lokality Jaskyne Demänovskej doliny. Hodnotená bola len plocha odlesnenia v súvislosti s navrhovanou činnosťou, nie kumulatívne vplyvy odlesnenia a výstavby v povodí tokov Priečny potok a Demänovka, čo hodnotenie skresľuje.

• Kapitola C.III.7 Vplyvy na faunu, flóru a ich biotopy – nie je dostatočne zhodnotený vplyv na obojživelníky počas prevádzky. Vodná plocha v mieste, kde sú evidované obojživelníky, sa môže stať ich

útočiskom, čo je navrhované aj ako opatrenie. Vzhľadom na blízke komunikácie bude ale dochádzať k ich úhynom, čo nie je následne doriešené.

• Kapitola C.III.7 Vplyvy na faunu, flóru a ich biotopy – nie je hodnotený vplyv huby a lišajníky, ani na chránené druhy, ktorých výskyt bol podľa spracovateľa zaznamenaný priamo na dotknutých plochách: prilbovka dlholistá *(Cephalanthera longifolia)*, šafran spišský *(Crocus discolor)*, kruštík širokolistý *(Epipactis helleborine)*, snežienka jarná *(Galanthus nivalis)*, jednokvietok veľkokvetý *(Moneses uniflora)* a soldanelka uhorská *(Soldanella hungarica)*. Následne nie sú navrhnuté ani opatrenia.

• Kapitola C.III.8 Vplyvy na krajinu - štruktúru a využívanie krajiny, krajinný obraz - kapitola vychádza z krajinárskej štúdie. Väčšina vizualizácií je v pohľadoch z dronu/lietadla, nie v pohľadoch identifikovaných v krajinárskej štúdii a ani v pohľadoch v akých budú reálne vnímané obyvateľmi a návštevníkmi.

• Kapitola C.III.9.3 Vplyvy na ochranu zdrojov – absentuje zhodnotenie výrubu a vplyv činnosti na okolité lesné porasty. Výrubom stromov na ploche 12000 m^2, ktoré plynulo prechádzajú do lesného porastu, dôjde napr. k otvoreniu porastovej steny, čo bude viesť k narušeniu stability lesného porastu. Porast bude viac náchylný na poškodenie vetrom a podkôrnym hmyzom. Zmení sa porastová klíma.

• Tabuľka 72 Hodnotenie predpokladaných vplyvov navrhovanej činnosti – napriek široko nastavenej hodnotiacej stupnici (od -5 po 5) je napr. vplyv na vodné pomery hodnotený ako 0, bez zohľadnenia možného splachu a znečistenia počas výstavby alebo prevádzky parkovacích plôch do Priečneho potoka, zohľadnenia výstavby retenčnej nádrže, odvodu vôd do dažďovej kanalizácie a podobne. S výstavbou objektov, spevnených plôch a retenčnou nádržou sa odtok v území zmení. V prípade prevádzky nemožno vyhodnotiť vplyv odlesnených a urbanizovaných plôch na biotopy ako pozitívny. Pozitívny vplyv na krajinu (štruktúra, využívanie, krajinný obraz) nie je možné konštatovať bez predošlého relevantného hodnotenia.

• C.III.18.1 Kumulatívne vplyvy navrhovanej činnosti v spojení s ostatnými projektami a plánmi v území neboli hodnotené. Spracovateľ sa odvoláva len na dostupné primerané posúdenia.

• C.IV.1 Územnoplánovacie opatrenia – napriek konštatovaniu, že činnosť je v súlade s platným územným plánom obce Rúbaň, je potrebné zhodnotiť aj súlad s územným plánom obce Demänovská Dolina, kde sa činnosť navrhuje.

• C.IV.5 Iné opatrenia - v opatreniach na ochranu vtákov nie sú uvedené opatrenia pre presklené plochy, komíny a zábradlia. V opatreniach pre migráciu je uvedené vágne tvrdenie o ponechaní „dostatku prírodných prvkov, ktoré budú podporovať migráciu smerom obchádzajúcim dotknuté územie navrhovanej činnosti“. Uvedené je potrebné kvantifikovať a vyčleniť graficky. V opatreniach pre obojživelníky je uvedená podmienka: minimalizovať zábery mokraďnej vegetácie v dotknutom území. Uvedené nie je mapovo vymedzené. Rovnako nie sú definované opatrenia na zamedzenie úhynu obojživelníkov na rozsiahlej sieti komunikácií a konkrétny spôsob zachovania možnosti migrácie obojživelníkov bez rizika stretu so stavebnou technikou počas výstavby. V prípade navrhovaného využitia retenčnej nádrže ako možnej reprodukčnej lokality obojživelníkov je nevyhnutné navrhnúť opatrenia na zamedzenie ich úhynu na rozsiahlej sieti existujúcich a navrhovaných komunikácií.

• V dokumentácii je omylom 3 x uvedená výstavba veterného parku.

Vyhodnotenie rozsahu hodnotenia:

• 2.2.3. Upresniť údaje o povolených odberoch vody z prameňov pre obecný vodovod, ktorý má zásobovať nové stavby - v texte je uvedené cit. „Pokiaľ je autorom posudku známe, podzemná voda z vrtov sa doteraz nevyužíva v maximálnych povolených množstvách...“ Uvedené nie je požadovaným upresnením o povolených odberoch.

• 2.2.7. Navrhnúť a doplniť konkrétne opatrenia na zmiernenie identifikovaných vplyvov (v rámci zmierňujúcich opatrení uviesť charakteristiku (opis), rozsah a časový horizont realizácie opatrení) pre etapu výstavby a pre etapu prevádzky osobitne. Navrhnúť revitalizačné opatrenia z titulu zásahu do krajinného prostredia – absentujú konkrétne opatrenia napr. na zamedzenie úhynu obojživelníkov, spôsob zachovania možnosti migrácie obojživelníkov bez rizika stretu so stavebnou technikou počas výstavby, zabezpečenie migrácie v oblasti, ani spomínané revitalizačné opatrenia z titulu zásahu do krajinného prostredia.

V rámci hodnotenia kľúčovej ekosystémovej služby regulácie prírodných rizík zmierňovania extrémnych javov (Černecký a kol. 2020, ŠOPSR), spôsobených plošným odstraňovaním prírodnej vegetácie a drevín s následnou urbanizáciou plochy a vytváraním stavebných povrchov s odvodnením ekosystémov a uvoľňovaným sálavého tepla (Pokorný a kol. 2007), je pre riešenú plochu vyčíslená ekonomickým vyjadrením v nasledovnej ekvivalentnej hodnote. Evapotranspiračný proces v vzrastlom smrekovom poraste na ploche 12328 m^2 - príkon slnečnej energie 13 560 800 kWh za rok; Energia na prírodný proces evapotranspirácie 10 848646 kWh za rok (80% z príkonu); Objem vody v procese evapotranspirácie 15953 882 litrov za rok; Ekosystémová služba prírodného procesu evapotranspirácie spolu celkom 668 547 eur za rok.

Predkladá návrh riešenia:

Správa Národného parku Nízke Tatry po preštudovaní predloženej správy o hodnotení k činnosti „Centrum Nové Koliesko – M1 (II. etapa)“ konštatuje nasledovné:

Napriek uvedeným nedostatkom správy o hodnotení, rozsahu záberu územia a výrubu, je využitie lokality pre navrhované účely bývania podmienečne akceptovateľné s ohľadom na schválený územný plán obce, uvádzanú potrebu zabezpečenia bývania pre miestnych obyvateľov, deklarovanú postačujúcu kapacitu vodných zdrojov a kanalizácie a uvádzané nulové riziko ovplyvnenia kvality a kvantity krasových vôd vodárenských zdrojov Jaskyňa Vyvieranie a Prameň Štôla a krasových vôd ramsarskej lokality v Demänovskej doline.

Do záverečného stanoviska je potrebné zapracovať nasledovné podmienky:

1.Uvedenú činnosť je nevyhnutné posúdiť odbornou organizáciou Štátnej ochrany prírody - Správou slovenských jaskýň so sídlom v Liptovskom Mikuláši z dôvodu dopadu na výskyt ponornej zóny Demänovského jaskynného systému na Priečnom potoku s početnými ponormi v koryte vodného toku a blízkej prítomnosti geodynamickej zóny s procesmi prepadania a poklesávania glacifluviálnych sedimentov na rozplavenom fluviálnom kuželi hlbšie do krasového horninového podložia s výskytom podzemných priestorov a jaskýň s podzemnými vodnými tokmi, jazerami a sifónmi. V bezprostrednom susedstve lokality Nové Koliesko sa nachádza ponorná zóna Demänovského jaskynného systému infiltrujúca alochtónne povrchové vody a zrážky z vyššie položenej oblasti silikátových hornín Demänovskej doliny s intenzívnou rekreačnou urbanizáciou do nižšie položeného veľmi zraniteľného alochtónneho geosystému Demänovského krasu. Predmetná oblasť bezprostredne hydrologicky komunikuje so zraniteľným jaskynným geosystémom, viažucim sa na viacgeneračné ponory Demänovky. Povrchový vodný tok Demänovka vteká na krasové územie nachádzajúce sa v horninovom podloží rozplavených glacifluviálnych sedimentov, kde sa v širokom území povrchové vody ponárajú do podzemia. Hlavne alochtónne vodné toky ako Priečny potok a Demänovka na povrchu prerezávajú nižšie položené karbonátové horniny a infiltrujú sa do podzemného krasu veľmi hustou sieťou križujúcich sa otvorených tektonických porúch.

2.Odporúčaný je variant 2, ktorý obsahuje nižší počet objektov. Tento variant odporúčame upraviť nasledovne:

- vylúčiť realizáciu retenčnej nádrže v podobe jazierka. Dažďové vody odporúčame riešiť vsakom na pozemku tak ako je uvedené aj v správe o hodnotení. Jazierko (ako potenciálne vhodný priestor pre reprodukciu obojživelníkov) je umiestnené medzi komunikáciami, čo môže viesť k následnému úhynu živočíchov.

- vzhľadom na vzniknutý priestor (nerealizovanie jazierka a radovej zástavby) vzniká priestor na preskupenie – posun ostatných objektov smerom ku existujúcej komunikácii. Navrhujeme presun parkovacích plôch na západnej strane pozemku smerom ku komunikácií. Využije sa tak prístup, miernejší sklon terénu a zároveň nebude potrebná výstavba oporného múru a rozsiahlej siete komunikácií. Uvedeným sa zredukuje nutný výrub a zvýši podiel plôch zelene.

- redukovať množstvo ciest a veľkorysý kruhový objazd, ktoré predstavujú neúmerný záber prostredia vo vzťahu k navrhovanému počtu bytových jednotiek. Lokalita nie je priechodná pre automobily smerujúce k ďalším rekreačným objektom v Demänovskej Doline, preto odporúčame riešiť len nevyhnutný prístup. Uvedeným sa zároveň zvýši podiel plôch zelene.

- Objekty riešiť v čo najnižšej podlažnosti, v súlade s okolitými obecnými stavbami.

3.Upozorňujeme na nutnosť udelenia výnimky v zmysle § 34 zákona o ochrane prírody a krajiny v prípade identifikovaných chránených druhov rastlín rastúcich priamo na lokalite: prilbovka dlholistá (*Cephalanthera longifolia*) – 200€ (CHU), snežienka jarná (*Galanthus nivalis*) – 200 €, a soldanelka uhorská (*Soldanella hungarica*) – 100 €. K udeleniu výnimky a výpočtu spoločenskej hodnoty v zmysle Vyhlášky č. 170/2021 MŽP SR, ktorou sa vykonáva zákon č. 543/2002Z. z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov je potrebné doloženie mapy s ich výskytom a určenie zisteného počtu jednotlivých druhov.

4. Pred predložením dokumentácie stavebného zámeru vyčleniť, v opatreniach navrhovaný, „dostatok prírodných prvkov, ktoré budú podporovať migráciu smerom obchádzajúcim dotknuté územie navrhovanej činnosti“.

5. Pred predložením dokumentácie stavebného zámeru definovať konkrétne opatrenia na zamedzenie úhynu obojživelníkov na okolitých komunikáciách a konkrétny spôsob zachovania možnosti migrácie obojživelníkov bez rizika stretu so stavebnou technikou počas výstavby.

6. Pred predložením dokumentácie stavebného zámeru predložiť návrh monitoringu druhu kunky žltobruchej počas výstavby a na základe neho navrhnúť a realizovať operatívne potrebné opatrenia. Zároveň predložiť návrh monitoringu znečistenia podzemných vôd a horninového prostredia, dodržiavania bezpečnostných predpisov, noriem a legislatívy a opatrení navrhnutých v správe o hodnotení a v projektovej dokumentácii.

7. Pred podaním žiadosti o výrub drevín predložiť inventarizáciu drevín a dendrologický posudok a presne špecifikovať, ktoré dreviny je potrebné odstrániť, a ktoré je možné ponechať. Pre ponechané dreviny je nutné vypracovať v zmysle STN 83 7010 Ošetrovanie, udržiavanie a ochrana stromovej vegetácie spôsob ochrany týchto drevín počas výstavby navrhovanej činnosti.

8. Pred podaním žiadosti o výrub drevín predložiť projekt sadových úprav a plôch na náhradnú výsadbu v zmysle § 48 ods. 1 a ods. 3 zákona o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov. Vzhľadom na rozsah výrubu ako aj rozsah navrhovanej výstavby, bude náhradná výsadba za vyrúbané dreviny pravdepodobne prevyšovať možnú výsadbu na riešenej ploche. V rámci sadových úprav navrhnúť len miestne a stanovištne vhodné dreviny, nepoužívať farebné a tvarové kultivary. Cieľom je čo najprirodzenejšie zakomponovať stavby do okolia.

9. Všetky odstavné plochy riešiť alternatívne formou náhrady navrhovaných nepriepustných povrchov za priepustné alebo polopriepustné (napríklad plne priepustné tvárnice, alebo živicou viazaný plne priepustný systém, betónové vegetačné tvárnice alebo príjazdové pásy/koľaje z kamennej dlažby a pod.), s cieľom využiť chladiaci mikroklimatický efekt zelene a zadržať vodu v pôde a krajine. Medzi výhody priepustných plôch patrí ich dlhá životnosť, odolnosť voči striedaniu mrazu a odmäku, nemajú tendenciu vytvárať zľadovatené povrchy, vyžadujú menej pluhovania snehu, vyznačujú sa lepšou priľnavosťou pneumatík za dažďa a snehu a podobne.

10. Areál ako celok, ani jeho časti alebo stavby nebudú oplotené.

11. Presklené plochy predstavujú nebezpečenstvo úhynov voľne žijúceho vtáctva. Podľa § 33 ods. 3 zákona o ochrane prírody sa za chránené živočíchy považujú všetky druhy voľne žijúcich vtákov prirodzene sa vyskytujúcich na európskom území členských štátov Európskej únie. Presklené plochy je potrebné zaistiť proti kolízii účinnými a architektonicky vhodnými ochrannými prvkami:

- všetky presklené plochy je potrebné použiť sklá s nízkou reflektivitou svetla (maximálne 15%).

- prípadné zábradlia balkónov a terás realizovať výlučne bez priehľadnej výplne. Uvedené opatrenie slúži rovnako na elimináciu mortality vtáctva.

- na komíny nainštalovať komínové hlavice, prípadne striešku, ktoré zamedzia vniknutiu vtáctva a netopierov do komínov;

Ďalšie (doplnkové) opatrenia sú:

- okná členiť vonkajšou mriežkou (kov, drevo, plast), čím sa docieli vytvorenie menších plôch, nie väčších ako 30 cm x 40 cm;

- pri otvárateľných oknách inštalovať sieťky proti hmyzu, pri pevných sklách vonkajšie optické zábrany ako napríklad vonkajšie alebo vnútorné žalúzie, tienidlá a podobne, ktoré zamedzia priehľadu a znásobia efekt vyššie uvedeného opatrenia;

- v prípade potreby počas prevádzky (zaevidované úhyny vtáctva) inštalovať na okná fólie (na princípe UV reflexných prvkov, ktoré plochu skla zviditeľnia. Veľkosti a rozmiestnenie vzorov majú zodpovedať pravidlu, že všetky ochranné prvky majú byť umiestnené od seba na vonkajšej strane okna vo vzdialenosti max 5 cm (pri horizontálnych vzoroch) a max 10 cm (pri vertikálnych vzoroch).

12. Z dôvodu negatívneho vplyvu nočného osvetlenia na lokálnu faunu a flóru vykonať nasledovné opatrenia:

- pokiaľ to dovoľuje príslušná STN norma, realizovať v areáli nízke osvetlenie;

- svietidlá budú z vrchnej časti tienené a inštalované vodorovne tak, svetelný lúč z vonkajších svietidiel/lámp smeroval priamo nadol - tzv. „zero up light“, s minimálnym bočným svetelným efektom (fully shielded lights) a s nižšou intenzitou osvetlenia, ideálne v kombinácii s pohybovými/časovými spínačmi, ktoré navyše znamenajú úsporu energie;

- osvetlenie bude bez použitia bieleho svetla. Farba svetla voliť v teplejších farbách (pod 4000 K);

- v rámci prevencie svetelného smogu navrhujeme osvetlenie v nočných hodinách (23:00 – 05:00) tlmiť na nižšiu intenzitu, prípadne vypnúť;

13. Všetok odpad zabezpečiť proti vniknutiu šeliem uzamykateľnými, opláštenými prístreškami. Uvedené vyplýva aj z Vyhlášky MŽP SR č. 371/2015, ktorou sa vykonávajú niektoré ustanovenia zákona o odpadoch - príloha č. 19

14. Zabezpečiť zachovanie deklarovanej funkcie stabilizácie trvalo bývajúceho obyvateľstva v obci vylúčením využívania nových priestorov pre účely cestovného ruchu alebo ich transformácie na apartmánové byty.

15. Lokalita sa nachádza na lesných pozemkoch a v blízkosti lesných porastov. Upozorňujeme, že podľa zákona č. 326/2005 Z. z. o lesoch v znení neskorších predpisov § 10 ods. 1. Ochranné pásmo lesa tvoria

pozemky do vzdialenosti 50 m od hranice lesného pozemku. § 10 ods. 2. Na priestorové usporiadanie územia s umiestnením stavieb v ochrannom pásme lesa a na určenie funkčného využívania územia v ochrannom pásme lesa, ako aj na vydanie rozhodnutia o umiestnení stavby a o využití územia v ochrannom pásme lesa sa vyžaduje záväzné stanovisko orgánu štátnej správy lesného hospodárstva. Vo všeobecnosti odporúčame umiestňovanie objektov čo najďalej od lesných pozemkov, resp. pozemkov porastených nelesnou drevinovou vegetáciou, nakoľko následne vznikajú požiadavky na výrub drevín zo strachu o majetok pri nepredvídaných poveternostných situáciách.

16. Zabezpečiť dostatočné množstvo pitnej vody vyhovujúcej kvality, ktorá bude spĺňať požiadavky zdravotnej bezpečnosti a limity ukazovateľov kvality pitnej vody v súlade s vyhláškou MZ SR č. 247/2017 Z. z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o kvalite pitnej vody, kontrole kvality pitnej vody, programe monitorovania a manažmente rizík pri zásobovaní pitnou vodou v znení neskorších predpisov.

17. Zabezpečiť odvádzanie splaškových odpadových vôd prostredníctvom verejnej kanalizácie.

- Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Liptovskom Mikuláši – Stanovisko k správe o hodnotení navrhovanej činnosti „CENTRUM NOVÉ KOLIESKO – M1 (II. ETAPA) DEMÄNOVSKÁ DOLINA“, list č. RÚVZLM/OHŽPaZ/548/2216/2025 zo dňa 20. 03. 2025

S ú h l a s í s podaním správy o hodnotení navrhovanej činnosti „CENTRUM NOVÉ KOLIESKO – M1 (II. ETAPA) DEMÄNOVSKÁ DOLINA“, podanej Okresným úradom Liptovský Mikuláš, Odborom starostlivosti o životné prostredie, Úsekom štátnej správy posudzovania vplyvov na životné prostredie, Vrbická 1993, Liptovský Mikuláš, IČO: 00 151 866, navrhovateľa Obec Demänovská Dolina, Demänovská Dolina 258, IČO: 00 315 168.

Odôvodnenie

Dňa 04.03.2025 bola v Regionálnom úrade verejného zdravotníctva so sídlom v Liptovskom Mikuláši (ďalej RÚVZ) zaevidovaná Vaša žiadosť o vydanie stanoviska k správe o hodnotení navrhovanej činnosti „CENTRUM NOVÉ KOLIESKO – M1 (II. ETAPA) DEMÄNOVSKÁ DOLINA“.

Po oboznámení sa so správou o hodnotení navrhovanej činnosti „CENTRUM NOVÉ KOLIESKO – M1 (II. ETAPA) DEMÄNOVSKÁ DOLINA“ bolo zistené nasledovné:
K začatiu územného konania na stavbu Zóna M1 – Centrum Nové Koliesko / 2. etapa – IBV, HBV, parcelné čísla KN-C 2926/381, 3926/382, 2932/5, 2932/32, 2932/31, k. ú. Demänovská Dolina vydal RÚVZ súhlasné záväzné stanovisko pod číslom 2021/00012-04/007-Ing.Vrabec, zo dňa 09.03.2021.

K zámeru na stavbu Centrum Nové koliesko – M1 (II. etapa), Demänovská Dolina vydal RÚVZ súhlasné záväzné stanovisko pod číslom 2021/00526-02/096-Ing.Vrabec, zo dňa 19.04.2021.

K zámeru na stavbu Centrum Nové koliesko – M1 (II. etapa), Demänovská Dolina vydal RÚVZ súhlasné záväzné stanovisko pod číslom 2021/00163-02/019-Ing.Vrabec, zo dňa 02.02.2022.

V priloženom Svetlotechnickom posudku stavby k dokumentácii pre územné rozhodnutie zaslanom v Doplnku č.1, ktorý vypracoval Ateliér AAE, s.r.o., Š Moyzesa 27, Ružomberok, Ing. Eva MEDVECKÁ, autorizovaný stavebný inžinier 4577 * 11 Konštrukcie pozemných stavieb za účelom posúdenia dostatočného preslnenia jednotlivých bytov v navrhovaných bytových domoch SO-20 HBV Bytový dom č. 1 a SO-22 HBV Bytový dom č. 2, ktoré sú súčasťou posudzovanej stavby Zóna M1 – Centrum Nové Koliesko / 2. etapa – IBV, HBV, parcelné čísla KN-C 2926/381, 3926/382, 2932/5, 2932/32, 2932/31, k. ú. Demänovská Dolina, je v závere uvedené nasledovné:
Diagramom a výpočtom zatienenia sa preukázalo, že všetky byty v bytových domoch SO-20 a SO-22 v I.N.P. až III.N.P. sú preslnené v najkritickejší deň – 21.marca, a tým spĺňajú podmienku hygienického kritéria pre budovy na trvalé bývanie. Z priložených diagramov vidno, že je nutné dodržať polohopisné a

výškopisné osadenie stavieb bytových domov – podľa predloženej projektovej dokumentácie pre územné rozhodnutie – DOPLNOK č. 1. Jedine v takom prípade budú dodržané insolačné pomery jednotlivých bytových jednotiek v bytových domoch SO-20 a SO-22.

V priloženej Akustickej štúdii pre plánovaný zámer „Centrum Nové Koliesko – M1 /II. etapa/“, ktorú vypracoval Klub ZPS vo vibroakustike, s.r.o., V. Tvrdého 23, Žilina, Akreditované skúšobné laboratórium pre meranie hluku, vibrácií a intenzity podľa požiadaviek normy ISO/IEC 17025, sú uvedené nasledovné skutočnosti: Na základe vykonanej predikcie akustických pomerov v záujmovom území od emisie z pozemnej dopravy, najmä od pozemnej dopravy, ktorá ovplyvňuje akustickú situáciu vo vonkajšom obytnom priestore, je nutné dodržať zvukovoizolačné vlastnosti obvodových plášťov budov pre splnenie prípustných hodnôt určujúcich veličín hluku vo vnútornom priestore podľa platnej legislatívy, pri súčasnom zabezpečení ostatných vlastností chránených miestností, napríklad vetranie, vykurovanie, osvetlenie. Po realizácii stavby je nutné vykonať merania hluku a vibrácií a zvukovoizolačných vlastností deliacich konštrukcií medzi miestnosťami (vzduchová a kroková nepriezvučnosť) a zvukovoizolačných vlastností obvodového plášťa budovy. Meranie musí byť vykonané za účelom ochrany a podpory verejného zdravia v zmysle zákona č. 355/2007 Z. z. a platných technických noriem. Meranie musí vykonať firma, ktorá je akreditovaná a disponuje odbornou spôsobilosťou.

V závere priloženého hodnotenia zdravotných rizík a hodnotenia vplyvov na verejné zdravie pre plánovanú stavbu „Centrum Nové Koliesko - M1 (II. etapa), Demänovská dolina“, ktoré vypracoval Ing. Juraj Hamza, odborne spôsobilý vykonávať hodnotenie vplyvov na verejné zdravie, číslo osvedčenia o odbornej spôsobilosti OOD/8819/2015 a odborne spôsobilý na posudzovanie vplyvov činnosti na životné prostredie, číslo osvedčenia o odbornej spôsobilosti 296/2000-OPV, je uvedené nasledovné: Výsledky hodnotenia vplyvov projektu stavby „Centrum Nové Koliesko – M1 (II. Etapa), Demänovská Dolina“ v oboch variantoch po investícií nepreukázali významný vplyv na zdravie dotknutých obyvateľov z hľadiska chemických faktorov. Z hľadiska fyzikálnych faktorov je predpoklad prekračovania prípustných hodnôt s prislúchajúcimi zdravotnými prejavmi u dvoch objektov blízkych ku komunikácii. Je potrebné realizovať protihlukové opatrenia v zmysle akustickej štúdie. Realizácia navrhovanej činnosti je v danom prípade spoločensky akceptovateľná.
RÚVZ upozorňuje na skutočnosť, že navrhovaná činnosť „CENTRUM NOVÉ KOLIESKO – M1 (II. ETAPA) DEMÄNOVSKÁ DOLINA“ bude budovaná v obytnej a rekreačnej zóne obce Demänovská Dolina, čo bude mať za následok možné negatívne ovplyvnenie prostredia v okolí budovanej stavby. Aby bolo okolité prostredie čo najmenej narušené, je potrebné sa zamerať počas výstavby hlavne na:
- ochranu proti hluku a vibráciám (nasadenie vhodných strojov a dopravných prostriedkov);
- zamedzenie vzniku nadmernej prašnosti (kropenie, oplachovanie);
- ochrana proti znečisťovaniu ovzdušia emisiami z dopravy;
- ochranu proti znečisťovaniu komunikácií (umývaním a čistením verejných komunikácií pri vjazde mechanizmov zo staveniska na miestnu cestu);
- zamedzenie spaľovania niektorých druhov odpadov na stavenisku a v okolí;
- ochrana proti znečisťovaniu podzemných a povrchových vôd;
- ochrana každej zelene, kríkov stromov, ktoré neprekážajú vlastnej výstavbe a sú v blízkosti stavby.

Dodržaním horeuvedených technických a prevádzkových opatrení je predpoklad, že sa zminimalizujú negatívne ovplyvnenia životného prostredia počas budovania navrhovanej stavby na okolité životné prostredie.

RÚVZ upozorňuje na nasledovné:
- rešpektujte Rozhodnutie „Demänovská Dolina – návrh ochranných pásiem vodárenských zdrojov“, ktoré vydal Okresný úrad Liptovský Mikuláš odbor starostlivosti o životné prostredie – úsek štátnej vodnej správy – Vrbická 1993, Liptovský Mikuláš pod číslom OU-LM-OSZP-ŠVS-2015/000241-6/Mk, zo dňa 08.10. 2015.

S predloženou správou o hodnotení navrhovanej činnosti „CENTRUM NOVÉ KOLIESKO – M1 (II. ETAPA) DEMÄNOVSKÁ DOLINA“, podanej Okresným úradom Liptovský Mikuláš, Odborom

starostlivosti o životné prostredie, Úsekom štátnej správy posudzovania vplyvov na životné prostredie, Vrbická 1993, Liptovský Mikuláš, IČO: 00 151 866, je možné z hľadiska vplyvu na životné prostredie a verejné zdravie súhlasiť.

Podklady k posúdeniu správy o hodnotení navrhovanej činnosti „CENTRUM NOVÉ KOLIESKO – M1 (II. ETAPA) DEMÄNOVSKÁ DOLINA“ boli získané z www.enviroportal.sk. Predložené podanie bolo posúdené v súlade so zákonom č. 355/2007 Z. z.

- Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky, sekcia ochrany prírody a krajiny, odbor ochrany prírody a štátnej správy ochrany prírody a krajiny (Ministerstvo), „Centrum Nové Koliesko – M1 (II. etapa)“ – záväzné stanovisko k navrhovanej činnosti, list č. 5058/2025-6.1 20107/2025 zo dňa 25.06.2025

Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky, sekcia ochrany prírody a krajiny, odbor ochrany prírody a štátnej správy ochrany prírody a krajiny (ďalej len „ministerstvo“) ako príslušný orgán ochrany prírody a krajiny podľa § 65 ods. 1 písm. r) zákona č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 543/2002 Z. z.“) vydáva záväzné stanovisko podľa § 9 ods. 1 písm. w) zákona č. 543/2002 Z. z., ktorým požaduje doplniť podrobný botanický prieskum chránených rastlín a biotopov na území navrhovanej činnosti „Centrum Nové Koliesko – M1 (II. etapa)“, vrátane mapových zobrazení výskytov, a predložiť návrh zmierňujúcich opatrení na zamedzenie úhynu obojživelníkov počas výstavby a prevádzky navrhovanej činnosti.

Odôvodnenie:
Listom č. OU-LM-OSZP-2025/000366-040 zo dňa 04.03.2025 doručeným na ministerstvo dňa 06.03.2025, Okresný úrad Liptovský Mikuláš, odbor starostlivosti o životné prostredie, úsek štátnej
správy posudzovania vplyvov na životné prostredie doručil na ministerstvo správu o hodnotení navrhovanej činnosti „Centrum Nové Koliesko – M1 (II. etapa)“ (ďalej len „správa o hodnotení“) vypracovanú v zmysle § 33 zákona č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

Listom č. 5058/2025-6.1, 12726/2025 zo dňa 06.03.2025 ministerstvo požiadalo Správu Národného parku Nízke Tatry so sídlom v Banskej Bystrici, Partizánska cesta 69, 974 98 Banská Bystrica (ďalej len „Správa NAPANT“) o vypracovanie odborného stanoviska k predmetnej žiadosti.

Správa NAPANT v odbornom stanovisku č. NAPANT/285-003/2025 zo dňa 13.03.2025 upozornila
na výskyt chránených rastlín na dotknutom území a absentujúce vyhodnotenie vplyvov na tieto druhy, ako aj na nedostatočné zmierňujúce opatrenia pre obojživelníky.

Navrhovaná činnosť je naplánovaná v národnom parku Nízke Tatry, kde platí tretí stupeň ochrany podľa zákona č. 543/2002 Z. z. Vo vzdialenosti viac ako 500 m sa nachádza Chránené vtáčie územie SKCHVU018 Nízke Tatry (ďalej len „CHVÚ Nízke Tatry“) a územie európskeho významu SKUEV0302 Ďumbierske Tatry (ďalej len „ÚEV Ďumbierske Tatry“), ktoré sú súčasťou európskej sústavy chránených území Natura 2000. V širšom území sa tiež nachádza ramsarská lokalita R14 Jaskyne Demänovskej doliny a ochranné pásmo národnej prírodnej pamiatky Demänovské jaskyne. Riešené územie je súčasťou biocentra nadregionálneho významu Ďumbierske Nízke Tatry (Bc3n). V kapitole C.III.7 Vplyvy na faunu flóru a ich biotopy správy o hodnotení absentuje vyhodnotenie vplyvu a návrh opatrení pre chránené druhy prilbovka dlholistá, snežienka jarná a soldanelka uhorská, ktorých výskyt bol zaznamenaný priamo v dotknutých lokalitách. Z predložených informácií nie je známe množstvo jedincov, ich presná lokalita výskytu a či realizáciou navrhovanej
činnosti môžu byť tieto druhy zničené. Z uvedeného dôvodu požadujeme doplniť botanický prieskum chránených rastlín a biotopov. Ministerstvo zároveň upozorňuje, že v prípade identifikovaného výskytu chránených druhov prilbovka dlholistá, snežienka jarná a soldanelka uhorská v riešenom území, bude

potrebné na realizáciu predmetnej navrhovanej činnosti povolenie výnimky zo zákazov z druhovej ochrany podľa § 34 zákona č. 543/2002 Z. z.

Ako nedostatočné považujeme zmierňujúce opatrenia na dotknutých obojživelníkov počas výstavby a prevádzky navrhovanej činnosti. V správe o hodnotení sa uvádza, že stavebnou činnosťou dôjde k priamym zásahom do rozmnožovacích lokalít obojživelníkov Výstavba retenčnej nádrže, ktorá predstavuje potenciálne vhodný priestor pre reprodukciu obojživelníkov, môže tiež viesť k úhynu týchto živočíchov, vzhľadom na umiestnenie pri cestných komunikáciách. V tejto súvislosti požadujeme predložiť konkrétne opatrenia na zamedzenie úhynu obojživelníkov počas výstavby a prevádzky navrhovanej činnosti.

Ministerstvo sa po predložení doplneného podrobného botanického prieskumu chránených rastlín a biotopov, ako aj návrhu zmierňujúcich opatrení na zamedzenie úhynu obojživelníkov počas výstavby a prevádzky vyjadrí záväzným stanoviskom k správe o hodnotení navrhovanej činnosti „Centrum Nové Koliesko – M1 (II. etapa)“.

Upozorňujeme, že podľa § 9 ods. 4 zákona č. 543/2002 Z. z. orgán verejnej správy príslušný na konanie je obsahom záväzného stanoviska orgánu ochrany prírody viazaný.

Dotknutá verejnosť:

- Občianske združenie OZ pre Dolinu – Stanovisko OZ pre Dolinu k predloženej správe o hodnotení „CENTRUM NOVÉ KOLIESKO – M1 (II. ETAPA) DEMÄNOVSKÁ DOLINA“, list č. 1/4/2025 zo dňa 01. 04. 2025

Predložená správa o hodnotení je nedostatočná, nesplnila niektoré nižšie uvedené požiadavky z určeného rozsahu hodnotenia a žiadame ju vrátiť na dopracovanie. Konkrétne za nesplnené body hodnotenia považujeme tieto tri oblasti posudzovania:

1. Špecifická požiadavka rozsahu hodnotenia 2.2.1. (nesplnená): Vypracovať primerané posúdenie vplyvov podľa Metodiky hodnotenia významnosti vplyvov plánov a projektov na územia sústavy Natura 2000 v SR (ŠOP SR, 2014, 2016), na chránené územia národnej sústavy chránených území, chránené biotopy, druhy a prvky ÚSES s dôrazom na vyhodnotenie kumulatívnych vplyvov. Ako pokus o splnenie tejto požiadavky bola vypracovaná predovšetkým Príloha 4 SoH PRIMERANÉ HODNOTENIE VPLYVOV PROJEKTU NA ÚZEMIA SÚSTAVY NATURA 2000 a časť SoH.

Nedostatočné a najmä chybné zhodnotenie vplyvov na chiropterofaunu (predmety ochrany SKUEV0302 Ďumbierske Tatry) územia, konkrétne druhy: uchaňa čierna (Barbastella barbastellus), netopier obyčajný (Myotis myotis), podkovár malý (Rhinolophus hipposideros). Príloha 4 SoH nepripúšťa „možnosť ovplyvnenia“ a opakovane konštatuje, že „Vzhľadom na charakter navrhovanej činnosti sa však priame a ani nepriame vplyvy na druh nepredpokladajú“. Tieto druhy, ktoré podľa publikovaných odborných podkladov (napr. Bella et al., 2014, Správa slovenských jaskýň) sa vyskytujú na území Demänovskej doliny a ÚEV vo veľkých množstvách tisíce rokov a využívajú na prelety a získavanie potravy priestor nad povrchom zeme po korunu stromov. Nie je možné, aby napríklad hustá doprava po jedinej prístupovej ceste k navrhovanému zámeru a stredisku Lúčky a Jasná, ktorá v silných dňoch presahuje intenzity až 7000 prejazdov denne (autá, autobusy a nákladné vozidlá), a je významná aj počas večerných a nočných hodín, neovplyvňovala negatívne životné nároky týchto druhov, ako to autor hodnotenia deklaruje. Negatívne ovplyvnenie je jednoznačné, otázna je jeho intenzita a rozsah, čo má byť predmetom samotného hodnotenia. Negatívne ovplyvnenie druhu môže byť priamo formou fyzických stretov s dopravnými prostriedkami (vzhľadom na polohu cesty údolím), formou rušenia až vytvárania prekážky pre získavanie potravy a prelety, tiež nepriamo emisiami rôzneho druhu a inými spôsobmi (napr. ovplyvňovanie správania sa hmyzu, t. j. potravy týchto druhov, zmenou prirodzených svetelných podmienok a lákania hmyzu do blízkosti budov a motorových vozidiel). Treba poznamenať, že navrhovaný zámer zvýši intenzitu dopravy len mierne, avšak samotné zvýšenie je podstatou kumulatívneho hodnotenia nepriamych vplyvov – zhodnotiť činnosť v kontexte komplexnej

situácie v území, nie ju posudzovať oddelene akoby ojedinelú ľudskú aktivitu. K danej veci sú dostupné viaceré rozhodnutia Európskeho súdneho dvora.

Nedostatočné a najmä chybné zhodnotenie vplyvov na vlka dravého, rysa ostrovida, medveďa hnedého (predmety ochrany SKUEV0302 Ďumbierske Tatry). Podobne, ako je vyššie uvedené, priame aj nepriame vplyvy na tieto druhy sú jednoznačné, je nutné zhodnotiť ich intenzitu. Príloha 4 konštatuje, že „nie“ je „možnosť ovplyvnenia“ týchto druhov navrhovanou činnosťou. Navrhovaná činnosť spolu s okolitými projektmi znižuje rozsah biotopov týchto druhov v danej lokalite, v uplynulých rokoch od roku 2010 je táto zmena bezprecedentná.

Výskyty najmä medveďa hnedého sú v lokalite však čoraz menej časté vzhľadom na premenu územia, ktorá dosiaľ nebola komplexne zhodnotená z hľadiska vplyvov na predmety ochrany. Intenzívna doprava vedená cez UEV (a tiež NPR Dem. Dolina s 5. stupňom ochrany) prostredníctvom jedinej prístupovej cesty k navrhovanej činnosti tvorí migračnú bariéru týmto druhom, počas dňa aj noci vzhľadom na využívanie územia v okolí Lúčok a Jasnej. V Demänovskej doline bolo spoľahlivo určených, opísaných a zmapovaných 96 jaskynných brlohov (pozri Herich, 2023), z toho približne 70 tvoria medvedie brlohy. Skutočný počet je vyšší, približný odhad je na úrovni 90 a viac medvedích brlohov. Každoročne je z nich využívaná len menšina, okrem zrejme hygienických dôvodov rotácie brlohov jedným jedincom je prítomný aj pokles ich využívania spôsobený kumulujúcimi sa aj synergickými vplyvmi človeka na toto územie.

Chybné zhodnotenie vplyvov na Biotop 8310 Nesprístupnené jaskynné útvary (Sk8) (predmet ochrany SKUEV0302 Ďumbierske Tatry). Príloha 4 konštatuje, že nebude ovplyvnený navrhovaným zámerom. Navrhovaný zámer sa nachádza v blízkosti vodného toku Priečnô (30 m; napr. OP vodného zdroja Vyvieranie tu siaha až 50 m od vodného toku na obe strany) a cca 300 m od prvého známeho výskytu karbonátických hornín. Napájať sa má na hlavnú kanalizačnú os územia vedúcu cez najprísnejšie chránenú zónu Dem. Doliny vrátane UEV. Výstavba a prevádzka navrhovanej činnosti nevyhnutne negatívne zasiahne Biotop 8310 v území UEV formou zvýšenia intenzity dopravy týmto územím a zvýšením produkcie odpadov napr. vo forme splašiek.

Tento biotop sa nachádza v smere prúdenia tokov pod navrhovanou činnosťou, je mimoriadne citlivý na zmeny prostredia (Bella et al., 2014). Mnohokrát bolo v Demänovskej zaznamenané jeho intenzívne poškodzovanie napríklad formou pravidelných havárií aj trvalého prenikania splašiek z kanalizácie do podzemných vodných tokov tohto biotopu. Približne 10 % známeho rozsahu tohto biotopu v Demänovskej doline je pretekaného vodným tokom (Herich, 2022), ktorý podľa rozsiahlych stopovacích skúšok v réžii Správy slovenských jaskýň (pre súhrn výsledkov pozri Bella et al., 2014) veľmi úzko a z časového hľadiska bezprostredne komunikuje s povrchovými tokmi. Znečistenie z rôznych zdrojov, ale konkrétne napr. z kanalizačných porúch a trvalých netesností na kanalizácii preniká z povrchu a ovplyvňuje biotop veľmi rýchlo, prechod do podzemia je prostredníctvom desiatok ponorov v riečiskách vodných tokov okamžitý. Vzhľadom na mimoriadne skrasovatenie Demänovskej doliny, je prechod a ovplyvnenie biotopu znečisťujúcimi látkami dvojaké. Prvá vlna sa šíri veľmi rýchlo, rýchlosťou podobnou prúdeniu vodných tokov na povrchu a tým zasahuje časti biotopu s vodnými tokmi. Časť tohto znečistenia sa však stáva súčasťou hlbokých freatických vôd a pôsobí na biotop dlhodobo. Celkový prestup jaskynným systémom od ponorov na Lúčkach (v blízkosti navrhovaného zámeru) po hlavný výver podzemných vôd Demänovskej doliny (výver je dôležitá súčasť chráneného biotopu, súčasne ide o najdôležitejší zdroj pitnej vody Liptova) je zmapovaný a veľmi rýchly (Auxt et al., 2012; Bella et al., 2014), zotrvanie vôd v podzemí je v rozpore so zažitými predstavami a zistené je rádovo len v hodinách. Navrhovaná činnosť zvýši existujúce veľké riziká a rovnako štatisticky zvýši objem prenikania odpadovej vody do podzemia, čo významne negatívne ovplyvňuje stav a kvalitu predmetu ochrany UEV, biotopu 8310.

Mimoriadne riziko pre tento biotop predstavujú pravidelné havárie motorových vozidiel v území UEV a potenciálne úniky ropných produktov do vodných tokov na povrchu a následne do podzemia. Jediná prístupová cesta k navrhovanému zámeru vedie niekoľko km v tesnej blízkosti riečisk s desiatkami ponorov, výstavba a prevádzka navrhovaných zariadení tieto riziká zvyšuje a z hľadiska kumulatívnych vplyvov je už súčasný stav, resp. zvyšovanie tohto rizika neakceptovateľné.

Podľa nášho názoru bola prekročená únosnosť územia a priame aj nepriame, kumulatívne a synergické vplyvy na predmet ochrany SKUEV0302 Ďumbierske Tatry sú významne negatívne. Oba navrhované, nenulové varianty zvýšia existujúcu mieru už súčasného neakceptovateľného zásahu a vplyvu na prostredie a z tohto dôvodu nie je možné ich realizovať.

Absentujúce vyhodnotenie kumulatívnych vplyvov, kap. 6.3. (argumentácia, s ktorou je nutné v hodnotení počítať je aj tu vyššie). Autor prílohy 4 – Primerané hodnotenie vplyvov na územia sústavy Natura 2000 na s. 112 píše, že „V sledovanom území sa v cca 20 posledných rokoch realizovalo 67 projektov alebo plánov...“ a nadväzuje na s. 113: „Nakoľko neboli pri žiadnej akciu (z uvedených 67) identifikované a vyhodnotené vplyvy na územia Natura 2000 a predmet ich ochrany, nie je možné spracovať relevantné hodnotenie kumulatívnych vplyvov“. Súčasťou primeraného hodnotenia musí byť hodnotenie kumulatívnych vplyvov, a to nemôže byť svojvoľne odmietnuté s tým, že doteraz to nikto neurobil, tak sa to urobiť nedá... V súčasnosti je v Demänovskej doline vybudovaných, vo výstavbe a s prvými povoleniami 7915 lôžok a 209 objektov (obec má pritom len 200 skutočných obyvateľov a cca 120 deklarovaných), urbanizácia územia sa od roku 2006 viac ako zdvojnásobila (Herich, 2022). Uvedený počet postelí predstavuje viac ako dvojnásobok vyrátanej únosnosti Demänovskej doliny stanovenej na 3400 až 3450 postelí (arch. I. Michalec, 70. roky; koncept ÚPN Veľkého územného celku Nízke Tatry, 1996), väčšina z nich pribudla v uplynulých rokoch. Neexistencia doterajšieho zhodnotenia kumulatívnych vplyvov tak implikuje nutnosť takéhoto hodnotenia a nijak neospravedlňuje jeho absenciu.

Z uvedeného jednoznačne vyplýva, že nebol splnený stanovený rozsah hodnotenia, časť 2.2.1. v znení:

„Vypracovať primerané posúdenie vplyvov podľa Metodiky hodnotenia významnosti vplyvov plánov a projektov na územia sústavy Natura 2000 v SR (ŠOP SR, 2014, 2016), na chránené územia národnej sústavy chránených území, chránené biotopy, druhy a prvky ÚSES s dôrazom na vyhodnotenie kumulatívnych vplyvov.“. Nebol splnený ani bod „2.2.1. upravené“ z predloženého Zhrnutia SoH a absentuje aj časť „B) Vyhodnotiť nepriame a kumulatívne vplyvy aj na chránené územia národnej sústavy chránených území, chránené biotopy a druhy, prvky ÚSES.“.

2. Špecifická požiadavka rozsahu hodnotenia 2.2.2. (nesplená): Vyhodnotiť vplyvy na podzemný hydrologický systém Ramsarskej lokality Jaskyne Demänovskej doliny a NPR Demänovské jaskyne (kvalitatívny, kvantitatívny vplyv počas výstavby a počas prevádzky) ako aj vplyv na biotop európskeho významu 8310 Nesprístupnené jaskynné útvary. Potrebné je zohľadniť aj kumulatívne pôsobenie spolu s existujúcimi, povolenými a pripravovanými zámermi vo vodozbernej oblasti Ramsarskej lokality a NPR, ako aj vplyv ďalšieho odlesnenia súvisiaceho so zámerom kumulatívne s ostatnými odlesnenými plochami zdrojovej oblasti vôd. Ako pokus o splnenie tejto požiadavky bola vypracovaná Príloha 5 SoH ANALÝZA VPLYVU NA VODY a časť SoH.

S. 13 Analýzu vplyvu na vody: „K havarijnému stavu, ktorý viedol k znečisteniu podzemných vôd došlo jaskynného systému na kanalizačnom zberači v severnej časti Demänovskej doliny, ktorý je od hodnoteného územia vzdialený 2,3 km. Únik splaškových vôd bol identifikovaný v Demänovskej jaskyni sloboda. V súčasnosti prebieha rekonštrukcia poškodenej časti kanalizačného zberača.“ K haváriám na kanalizačnom zberači dochádza neustále a pravidelne, v prílohe uvádzame mapu havárií do roku 2021. Od tohto roku došlo k niekoľkým ďalším veľkým
únikom do jaskýň (príloha1 až 3). V rokoch 2020-2025 sme zaznamenali 8 havarijných stavov a jeden pravdepodobne trvalý únik s dosiaľ nezisteným miestom prieniku. Prevádzka navrhovanej činnosti zvýši objem splaškových vôd a nevyhnutne zvýši riziko a poškodzovanie chránených častí prírodného prostredia. Analýza ani SoH sa k tomuto vôbec nevyjadruje, vplyv týchto havárií nehodnotí a považujeme ju tým za nedostatočnú.

Analýza na s. 17 konštatuje, že „Priečny potok sa na tvorbe krasových vôd a podzemnom toku Demänovky, na ktorých je závislá hydrobiota ramsarskej lokality Jaskyne Demänovskej doliny ako aj vodárenský zdroj Jaskyňa Vyvieranie, podieľa nepodstatným množstvom, rozhodujúci je potom Demänovka na nekrasovom

území.“ Analýza zrejme vplyvom nedostatočného poznania územia nesprávne identifikuje distribúciu povrchových a tým aj podzemných vôd. Demänovka totiž v čase nižších stavov (počet takýchto dní sa v poslednom období výrazne zvyšuje) sa totiž ponára v ponoroch na Lúčkach (P1 až P5) a vôbec nedoteká ani do sútoku s Priečnym potokom.

Opustené riečisko Demänovky v týchto obdobiach sucha (odhadom 40 % roka, ale to má byť obsahom analýzy) je tak napĺňané vodami Priečneho potoka, ktorý nepriamo aj bezprostredne súvisí s navrhovanou činnosťou. Tieto vody napájajú podzemné priestory rozsiahlej jaskyne Štefanová (NPP, 20 km, časť z nich), časti Pustej jaskyne (NPP) a dosiaľ nepoznanej časti rosiahlej podzemnej riečnej siete. Navyše, práve obdobia sucha predstavujú kritický čas pre spomínanú hydrobiotu ramsarskej lokality a tým výrazne zvyšujú význam Priečneho potoka. Je potrebné si uvedomiť, že počas nedostatku vody sa zmenšuje rozloha vodných biotopov a stúpa aj koncentrácia znečisťujúcich látok vo vodách. Miera rizika a vplyvy znečistenia z navrhovanej činnosti a súvisiacich činností musia byť súčasťou analýzy.

SoH a Analýza spomína, že „Zatiaľ neboli ani v širšom okolí zaznamenané žiadne havarijné udalosti súvisiace s dopravou, ktoré by viedli k znečisteniu podzemných vôd v dotknutom území resp. v jeho širšom okolí.“. Havárie sú v kritickom, asi 4 km dlhom úseku úzkeho kaňona Demänovky pravidelné a časté (foto v prílohách), spravidla sa končia v bezprostrednej blízkosti resp. priamo na povrchovom riečisku. SoH tieto skutočnosti nijak nezohľadňuje a nestanovuje žiadny odhad miery rizika. V prípade väčšieho úniku ropných a iných látok do riečiska a následne podzemia môže dôjsť ku mimoriadnym a nevratným škodám na podzemný hodrologický systém a biotopy Ramsarskej lokality či UEV. Súčasne takáto havária prinesie významné hospodárske škody spôsobené odstavením najdôležitejšieho vodného zdroja Liptova a nutnosťou zdĺhavého, nevyhnutne nedokonalého (pre nedostupnosť mnohých častí podzemnej riečnej siete) a technicky náročného čistenia podzemných priestorov.

Hodnotenie odlesnenia (s. 17) musí byť vykonané aj kumulatívne tak, ako je to uvádzané v rozsahu hodnotenia, analýza toto úplne opomína.

Analýza (s. 18) konštatuje možnosť znečistenia povrchového toku a tým pádom aj podzemných riečisk, ale odvoláva sa na elimináciu týchto hrozieb prostredníctvom ochranných pásiem vodárenských zdrojov. Tu treba konštatovať, že limity kvality pre pitné vody stanovujú inú kvalitu vôd ako je nevyhnutné pre udržanie dobrého stavu podzemných biotopov, či stavu ramsarskej lokality, resp. NPR (pozri argumenty aj vyššie k primeranému hodnoteniu), pretože, okrem iných dôvodov, pitná voda prechádza úpravou v technologickom zariadení, hydrobiota je však vystavená pôsobeniu neupravenej vody. Odvolávanie sa na limity pre pitné vody je teda scestné, navyše, nikde sa v analýze nenachádza prehľad výskytov takého znečistenia podzemných vôd (napr. VZ Vyvieranie), ktoré presiahlo limity kladené na surovú vodu, z ktorej sa vyrába v úpravni LVS a.s. voda pitná. K týmto udalostiam pravidelne dochádza a ako náhradný zdroj slúži VZ v Lipt. Porúbke. Podzemné biotopy čelia v Demänovskej doline mnohým kumulujúcim aj synergickým vplyvom, akékoľvek celostné a konkrétne hodnotenie v analýze a SoH chýba.

Analýza na jednej strane uvádza vlastný výrok (s. 21; tiež mierne preformulovaná v SoH na s. 165) „navrhovaná činnosť ani vo fáze výstavby ani počas prevádzky nebude tvoriť žiadne negatívne vplyvy na podzemnú a povrchovú vodu“ ale súčasne konštatuje (s. 21 nižšie), že existujú „súčasné vplyvy rekreačnej zástavby a infraštruktúry cestovného ruchu, ktoré už teraz pôsobia na kvalitu a kvantitu krasových vôd vodárenských zdrojov Jaskyňa Vyvieranie a Prameň Štôla a krasových vôd ramsarskej lokality v Demänovskej doline.“ Ak existujúce zariadenia pôsobia na uvedené predmety ochrany, ako je možné, že nové a ďalšie zariadenia podobného až rovnakého druhu tieto vplyvy nemajú? Tieto tvrdenia sú v rozpore s elementárnou logikou a analýzu považujeme za nedostatočnú. Navyše, kumulatívne pôsobenie vplyvov je povinnou súčasťou SoH, pokiaľ sám autor uznáva existenciu týchto vplyvov, úplne chýba ich analýza a zhodnotenie.

3. Špecifická požiadavka rozsahu hodnotenia 2.2.6. (nesplená): „Posúdiť vplyv a vyhodnotiť riziká plynúce z dopravy a s tým súvisiacich dopadov na Ramsarskú lokalitu a podzemné ekosystémy Demänovských

jaskýň.“ Ako pokus o splnenie tejto požiadavky bola vypracovaná Príloha 5 SoH ANALÝZA VPLYVU NA VODY a časť SoH. V zhode s vyššie uvedenou argumentáciou považujeme tento bod za nesplnený.

Literatúra:
AUXT et al., 2012: Doplnkový hydrogeologický prieskum ramsarskej lokality – jaskyne Demänovskej doliny. HESCOMGEO spol. s r.o., Banská Bystrica.
BELLA, P. – HAVIAROVÁ, D.– KOVÁČ, Ľ.– LALKOVIČ, M.– SABOL, M. – SOJÁK, M. – STRUHÁR, V. –VIŠŇOVSKÁ, Z. – ZELINKA, J., 2014: Jaskyne Demänovskej doliny, Ramsarská lokalita stredohorského alogénneho krasu Západných Karpát. Speleologia Slovaca, 4, 191 s.
DROPPA, A., 1957: Demänovské jaskyne. SAV, Bratislava, 289 s.
HERICH, P., 2023: Demänovské jaskyne. Atlas krasových javov Demänovskej doliny. Speleologia Slovaca, 7, 400 s.
HERICH, P., 2022: Holistický manažment chráneného územia v kontexte masového turizmu na príklade Demänovskej doliny (Nízke Tatry, Západné Karpaty). UMB v Banskej Bystrici, 109 s.

Zhrnutie stanovísk:

Stanoviská k zámeru „Centrum Nové Koliesko – M1 (II. etapa) Demänovská Dolina“ (HES-COMGEO, 03/2021), spracované v podobe písomného vyhodnotenia pripomienok v stanoviskách, sú súčasťou posudzovanej správy o hodnotení (Príloha č. 7).

Stanoviskami sa zaoberal a vyjadril sa k nim príslušný orgán pri vydaní rozhodnutia zo zisťovacieho konania (číslo spisu OU-LM-OSZP-2021/004332-021 zo dňa 23. 07. 2021). Stanoviská boli premietnuté aj do určenia rozsahu hodnotenia (list č. OU-LM-OSZP-2022/000943-025 zo dňa 19. 01. 2022).

Spracovateľka odborného posudku konštatovala, že zásadné pripomienky a požiadavky sformulované v stanoviskách k zámeru (HES-COMGEO, 03/2021) boli zohľadnené v rozsahu hodnotenia a boli primerane akceptované a zapracované do správy o hodnotení, resp. bol k nim zaujatý postoj a zdôvodnenie (vyjadrenie sa k pripomienkam v stanoviskách k zámeru - Príloha 7 správy o hodnotení).

Stanovisko Občianskeho združenia LIPA – Liptovskí aktivisti k zámeru nebolo uvedené v Prílohe 7 správy o hodnotení, spracovateľ správy o hodnotení sa teda k požiadavkám vzneseným v tomto stanovisku nevyjadril. V ďalších krokoch predmetného konania (rozsah hodnotenia, správa o hodnotení) spomínané občianske združenie svoje stanovisko nedoručilo, na základe čoho spracovateľka odborného posudku predpokladala, že svoje požiadavky si naďalej neuplatňuje.

K stanoviskám k vydanému rozsahu hodnotenia navrhovanej činnosti (Okresný úrad Liptovský Mikuláš, Odbor starostlivosti o životné prostredie (list č. OU-LM-OSZP-2022/000943-025 zo dňa 19. 01. 2022) sa zaoberá Tabuľka 1 v časti 2 kap. Úvod správy o hodnotení.

K správe o hodnotení boli v lehote doručené spolu 4 písomné stanoviská.
S realizáciou navrhovanej činnosti, s významnými pripomienkami a so zadefinovaním nevyhnutných podmienok a požiadaviek, vyjadrili súhlas 2 subjekty, a to: Správa Národného parku Nízke Tatry a Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Liptovskom Mikuláši.
1 subjekt, OZ pre Dolinu, sa vyjadril jednoznačne proti realizácii navrhovanej činnosti v posudzovanom realizačnom variante (odporúča nulový variant).
3 subjekty (Obec Demänovská Dolina, Mesto Liptovský Hrádok, Úrad pre územné plánovanie a výstavbu SR) svoje stanovisko nezaslali, ich postoj možno podľa § 35 ods. 3 zákona považovať za súhlasný.
Ministerstvo životného prostredia svoje stanovisko doručilo po lehote, pri čom uviedlo, že sa k správe o hodnotení vyjadrí až po predložení doplneného podrobného botanického prieskumu chránených rastlín a biotopov, ako aj návrhu zmierňujúcich opatrení na zamedzenie úhynu obojživelníkov počas výstavby a prevádzky.

Väčšinu vyššie uvedených pripomienok a odporúčaní spracovateľka odborného posudku pokladala za relevantné, niektoré označila ako čiastočne relevantné, 1 požiadavku považuje za irelevantnú. Mnohé z požiadaviek sú predmetom a budú zohľadnené v ďalších etapách projektovej prípravy navrhovanej činnosti, niektoré požiadavky boli priamo adresované na následné povoľovacie konania. Niektoré požiadavky majú všeobecný charakter, ich aplikácia a realizácia sa predpokladá automaticky pri realizácii akejkoľvek obdobnej činnosti, teda mnohé požiadavky budú splnené, ako štandardná povinnosť navrhovateľa/stavebníka.

5. Vypracovanie odborného posudku podľa § 36 zákona o posudzovaní vplyvov

Príslušný orgán určil na vypracovanie odborného posudku podľa § 36 zákona o posudzovaní vplyvov Mgr. Eriku Kočickú, PhD., Študentská 2121/22, 960 01 Zvolen, zapísanú v zozname odborne spôsobilých osôb na posudzovanie vplyvov činnosti na životné prostredie podľa vyhlášky č. 113/2006 Z. z. o zozname odborne spôsobilých osôb na posudzovanie vplyvov na životné prostredie pod číslom 352/2003-OPV, odbor, oblasť činnosti: 2r – geografia, 3o – územný rozvoj a územné plánovanie.
Určenie za spracovateľa odborného posudku bolo oznámené listom príslušným orgánom „Oznámenie o určení odborne spôsobilej osoby v zmysle § 36 ods. 2 zákona o posudzovaní vplyvov na vypracovanie odborného posudku k správe o hodnotení navrhovanej činnosti „CENTRUM NOVÉ KOLIESKO – M1 (II. ETAPA) DEMÄNOVSKÁ DOLINA“ (list č. OU-LM-OSZP-2025/000366-042 zo dňa 24. 03. 2025).

Posudok bol spracovaný v zmysle § 36 zákona o posudzovaní vplyvov v období apríl až máj 2025. Na vypracovanie posudku boli použité podklady poskytnuté príslušným orgánom elektronicky v dňoch 24. 03. 2025 a 14. 04. 2025. Doplňujúce informácie boli na vyžiadanie spracovateľke odborného posudku poskytnuté navrhovateľom, zastúpeným p. Danicou Mlynarčíkovou. Otázky a nejasnosti boli prekonzultované s príslušným orgánom. Ďalšie relevantné materiály spracovateľka odborného posudku dohľadala v centrálnom informačnom systéme MŽP SR (www.enviroportal.sk). Kľúčovým podkladom k vypracovaniu posudku bola predmetná správa o hodnotení navrhovanej činnosti „Centrum Nové Koliesko – M1 (II. etapa) Demänovská Dolina vrátane všetkých 18 príloh, ktorej spracovateľom bol SGS ECOLOGY, s. r. o., Banská Bystrica, 01/2025. Na vypracovanie odborného posudku bol využitý odporúčaný metodický materiál: Antalová, S., Pavličková, K., Vozár, I., 2020: „Metodická príručka pre spracovateľa odborného posudku v procese posudzovania vplyvov na životné prostredie“, SAŽP, Banská Bystrica, CORETA a.s., Bytča, 104 pp.

Spracovateľka odborného posudku vyhodnotila najmä úplnosti správy o hodnotení, stanoviská podľa § 35 zákona o posudzovaní vplyvov, úplnosť zistenia kladných a záporných vplyvov navrhovanej činnosti na životné prostredie vrátane ich vzájomného pôsobenia, použité metódy hodnotenia a úplnosti vstupných informácií, návrh technického riešenia s ohľadom na dosiahnutý stupeň poznania, varianty riešenia navrhovanej činnosti, návrh opatrení a podmienok na prípravu, realizáciu navrhovanej činnosti alebo jej zmeny, vrátane opatrení na vylúčenie alebo zníženie významne nepriaznivých vplyvov navrhovanej činnosti.

K správe o hodnotení sa spracovateľka odborného posudku vyjadrila nasledovne (uvedené v skrátenom znení):
Správa o hodnotení pozostáva zo 202 strán textu, vrátane tabuľkových a obrazových príloh uvádzaných v rámci textov príslušných kapitol a rozsiahlej časti Príloh. Spracovateľka posudku konštatuje, že správa o hodnotení obsahuje všetky náležitosti podľa § 31 a Prílohy č. 11 zákona o posudzovaní vplyvov.
Správu o hodnotení komentuje spracovateľka odborného posudku nasledovne:
Správa o hodnotení rešpektuje podmienky rozsahu hodnotenia, ale nie úplne dôsledne. Súčasťou správy o hodnotení je vyhodnotenie naplnenia podmienok rozsahu hodnotenia v podobe prehľadnej tabuľky – Tabuľka 1 – Rozsah hodnotenia určených variantov a informácia o aplikovaní jeho podmienok (kap. 2 časti Úvod). Súčasťou správy o hodnotení je taktiež prehľadné vyjadrenie sa k splneniu požiadaviek a odporúčaní zo stanovísk doručených k zámeru navrhovanej činnosti (Príloha 7 Správy o hodnotení navrhovanej činnosti).

Dokumentácia je spracovaná rozsiahlo a komplexne. Dokument nemá v celom rozsahu jednotný rukopis, čo ho miestami robí ťažšie prehľadným. Texty sú vhodne doplnené prílohami s uplatnením tabuliek (zoznam uvádza 76), grafov, náčrtov, mapiek, fotodokumentácie a vizualizácií (zoznam uvádza 34), zaradených do textov na príslušných miestach elaborátu. Časť príloh tvorí samostatné prílohy k správe o hodnotení navrhovanej činnosti - odborné štúdie. Bohatá príloha elaborát dopĺňa a obohacuje, je dobrej kvality a výpovednej hodnoty, v dokumente však mohla byť naviazanosť textov na prílohy spracovaná dôslednejšie.

Elaborát je spracovaný v niektorých častiach menej zrozumiteľne, absentuje zoznam použitej literatúry a zdrojov, absentujú návrhy niektorých konkrétnych predpokladaných opatrení (napr. opatrení voči vniknutiu medveďa a pod.). V dokumente sa vyskytuje veľa chýb a nepresností, nielen formálneho charakteru. Objavujú sa mylné údaje (napr. veterný park na niekoľkých miestach elaborátu, odvolávka na územný plán obce Rúbaň, odvolávka na Prílohu 2 namiesto Prílohy 7 SoH, nejednoznačnosť v počte uvádzaných bytov, parkovacích miest, bilancií a pod.), početné gramatické chyby, preklepy, opakujúce sa texty, nezrozumiteľné formulácie... V dokumente sú uvádzané mnohé neaktuálne údaje (napr. Obvodný úrad ŽP v Liptovskom Mikuláši, zaradenie navrhovanej činnosti podľa Prílohy č. 8 zákona nezodpovedá novej legislatíve, rezortný orgán je v správe o hodnotení navrhovanej činnosti uvádzaný niekedy v zmysle starej legislatívy (Ministerstvo dopravy a výstavby SR) a inde v zmysle novej legislatívy (Úrad pre územné plánovanie a výstavbu SR), aj vo Všeobecne zrozumiteľnom záverečnom zhrnutí je zaradenie uvádzané nesprávne atď.

Všeobecne zrozumiteľné záverečné zhrnutie je z prevažnej časti duplicitnou verziou vybraných častí správy o hodnotení, absentuje objektívna argumentácia, zrozumiteľné závery s dôrazom na problémové okruhy, najvýznamnejšie očakávané vplyvy. Uvádzané výsledky hodnotenia v rámci záverečného zhrnutia evokujú dojem, že navrhovaná činnosť so sebou neprináša takmer žiadne negatívne vplyvy, čo spracovateľka odborného posudku považuje za zavádzajúce.

Pre potreby dôsledného posúdenia vplyvov navrhovanej činnosti na životné prostredie boli vypracované špecializované štúdie a odborné posúdenia (primerané hodnotenia vplyvov na územia Natura 2000, analýza vplyvu na vody, krajinárska štúdia, akustická štúdia, rozptylová štúdia, inžinierskogeologický a hydrogeologický prieskum, dopravná a ubytovacia štatistika, svetlo-technický posudok, hodnotenie zdravotných rizík a hodnotenie vplyvov na verejné zdravie, prieskum verejnej mienky, posúdenie vplyvu na podzemnú vodu a vodárenské zdroje, polohopisné a výškopisné zameranie). Uvedené materiály boli spracované certifikovanými subjektami s odbornou spôsobilosťou v príslušných oblastiach, spracovateľka odborného posudku má za to, že boli spracované s požadovanými náležitosťami, objektívne a na vysokej odbornej úrovni. Spracovateľka odborného posudku uvádza, že je možné analýzy, tvrdenia a závery v správe o hodnotení, sformulované na podklade uvedených vierohodných zdrojov považovať za akceptovateľné a informácie o vplyvoch navrhovanej činnosti na životné prostredie uvedené v správe o hodnotení považovať za dostatočné.

Správa o hodnotení obsahuje dostatok informácií, mnohé však zostali na úrovni konštatovania, bez účelnej interpretácie či vyhodnotenia z hľadiska cieľov posudzovaného elaborátu, pre adekvátne stanovenie predpokladaných vplyvov navrhovanej činnosti na životné prostredie. Mnohé uvádzané informácie by sa podľa spracovateľky odborného posudku žiadalo konkretizovať (napr. konkrétny spôsob, rozsah, časové zaradenie navrhovaného monitoringu, kompetencie, konkrétny rozsah výrubov, presné označenie a pomenovanie drevín určených na výrub, vrátane stanovenia ich spoločenskej hodnoty, konkrétny spôsob, rozsah, uplatnenie.. navrhovaných opatrení a pod.).
Spracovateľka odborného posudku konštatuje, že správa o hodnotení poskytuje informácie o dotknutom území v rozsahu potrebnom pre posúdenie vplyvov navrhovanej činnosti na životné prostredie. Kapitoly uvádzajúce charakteristiku súčasného stavu životného prostredia dotknutého územia boli pre účel posudzovania dostatočným podkladom.

Požiadavky na vstupy a výstupy odrážajú stupeň poznania problematiky na úrovni podkladov projektovej dokumentácie stavby. Posúdenie vplyvov činnosti na životné prostredie a návrh opatrení zodpovedajú úrovni projektovej prípravy navrhovanej činnosti.

Použité metódy hodnotenia aj vstupné informácie boli volené vhodne. Prevažná väčšina preberaných vstupných údajov je aktuálneho dáta. Na vyhodnotenie najvýznamnejších predpokladaných vplyvov využili spracovatelia správy o hodnotení výstupy z vyššie uvedených špecializovaných odborných štúdií a posúdení, ktoré využívajú účelové špecializované metódy hodnotenia, vrátane priamych meraní vybraných parametrov sledovaných zložiek životného prostredia, simulačných modelov, predikčných výpočtov a pod. Výstupy z týchto hodnotení majú prevažne numerický charakter vyjadrený absolútnymi hodnotami sledovaných ukazovateľov, tak boli prenesené do identifikácie predpokladaných vplyvov navrhovanej činnosti na životné prostredie v posudzovanej správe o hodnotení. Pre hodnotenie vplyvov navrhovanej činnosti na životné prostredie bolo použité viackriteriálne hodnotenie. Správa o hodnotení však neuvádza koľko expertov, príp. akého profesijného zamerania, sa expertného odhadu zúčastnilo. Uvedené skutočnosti mohli mať určitý vplyv na výsledok hodnotenia a viesť k istému skresleniu, či mylnej interpretácií vstupných informácií.

Opatrenia na prevenciu, elimináciu, minimalizáciu a kompenzáciu vplyvov navrhovanej činnosti na životné prostredie, navrhované v rámci správy o hodnotení, sú spracované rozsiahlo, úmerne súčasnému stupňu poznania a riešenej problematiky. Mnohé opatrenia sú však bez náležitej konkretizácie a adresnosti.

K formálnemu obsahu správy o hodnotení navrhovanej činnosti, nakoľko bola spracovaná v zmysle Prílohy 11 zákona o posudzovaní vplyvov, nemá spracovateľka odborného posudku pripomienky.

Spracovateľka odborného posudku konštatuje, že správa o hodnotení navrhovanej činnosti, napriek vyššie uvedeným nedostatkom, ako celok podáva dostatočný obraz o navrhovanej činnosti a jej možných vplyvoch na životné prostredie, obyvateľstvo a jeho zdravie.

Za predpokladu dôsledného uplatnenia odporúčaných opatrení, nebude podľa spracovateľky odborného posudku potrebné vykonať preskúmanie tvrdení, hodnotení a záverov uvedených v posudzovanej správe o hodnotení navrhovanej činnosti.

Spracovateľka odborného posudku konštatuje, že všetky kroky procesu posudzovania navrhovanej činnosti do času vypracovania odborného posudku podľa § 36 zákona o posudzovaní vplyvov boli vykonané podľa zákona.

Odborný posudok bol podkladom pre vydanie tohto záverečného stanoviska podľa § 37 zákona o posudzovaní vplyvov.

V odbornom posudku k navrhovanej činnosti uvedené návrhy opatrení a podmienok na vylúčenie alebo zníženie nepriaznivých vplyvov činnosti sú premietnuté do kapitoly VI. „Rozhodnutie vo veci“, časť 3. „Opatrenia a podmienky na prípravu, realizáciu a prípadne na ukončenie navrhovanej činnosti alebo jej zmeny, ak je spojená s likvidáciou, sanáciou alebo rekultiváciou vrátane opatrení na vylúčenie alebo zníženie významne nepriaznivých vplyvov navrhovanej činnosti alebo jej zmeny“ tohto záverečného stanoviska.

Spracovateľka odborného posudku vyjadrila súhlas s realizáciou navrhovanej činnosti vo Variante 2 za predpokladu dôsledného splnenia odporúčaných opatrení a podmienok prenesených z posudku do tohto záverečného stanoviska v rámci kapitoly VI. „Rozhodnutie vo veci“, časť 3. „Opatrenia a podmienky na prípravu, realizáciu a prípadne na ukončenie navrhovanej činnosti alebo jej zmeny, ak je spojená s likvidáciou, sanáciou alebo rekultiváciou vrátane opatrení na vylúčenie alebo zníženie významne nepriaznivých vplyvov navrhovanej činnosti alebo jej zmeny.“

Príslušný orgán po predložení posudku listom č. OU-LM-OSZP-2025/000366-048 zo dňa 01.08.2025 rozposlal navrhovateľovi, rezortnému orgánu, dotknutým orgánom, dotknutej obci, všetkým známym účastníkom konania a prostredníctvom verejnej vyhlášky výzvu na vyjadrenie sa k podkladom záverečného stanoviska v zmysle § 37 ods. 1 zákona o posudzovaní vplyvov ako rozhodnutia v správnom konaní a k spôsobu ich zistenia pred jeho vydaním v zmysle § 33 ods. 2 správneho poriadku, čím uplatnil zákonný nárok účastníkov konania a zúčastneným osobám. Zároveň príslušný orgán určil lehotu na vyjadrenia sa do 5

pracovných dní od doručenia výzvy, pri čom zverejnenie verejnej vyhlášky bolo uskutočnené v zmysle § 3 ods. 5 a § 26 ods. 2 správneho poriadku po dobu 15 dní na úradnej tabuli správneho orgánu. Posledný deň tejto lehoty bol deň doručenia. Správny orgán zverejnil písomnosť súčasne na svojom webovom sídle Obsahom listu boli aj doručené stanoviská k správe o hodnotení uvedené v skrátenom znení. Výzva bola doručená všetkým adresátom. Na výzvu podľa § 33 ods. 2 správneho poriadku reagoval jeden subjekt: OZ Pre Dolinu (stanovisko je uvedené v skrátenom znení):

Občianske združenie OZ pre Dolinu – Stanovisko OZ pre Dolinu k predloženému Odbornému posudku k Správe o hodnotení „CENTRUM NOVÉ KOLIESKO – M1 (II. ETAPA) DEMÄNOVSKÁ DOLINA“

OZ pre Dolinu trvá na svojom stanovisku z 1. 4. 2025 k Správe o hodnotení (SoH) predmetného zámeru a uvádza, že predložený posudok nerieši kľúčové problémy SoH a nesúhlasí s niektorými jeho závermi. Za najdôležitejšie považuje nenaplnené niektoré body určeného Rozsahu hodnotenia (pozri stanovisko k správe o hodnotení). Posudzovateľka tak podľa názoru OZ pre Dolinu nevyhodnotila správne „úplnosť správy o hodnotení činnosti“ podľa § 36 ods. 9 písm. a) zákona o posudzovaní, nedostatočne preskúmala kvalitu SoH, na viacerých miestach len konštatuje „Uvedené materiály boli spracované certifikovanými subjektami s odbornou spôsobilosťou v príslušných oblastiach, mám teda za to, že boli spracované s požadovanými náležitosťami, objektívne a na vysokej odbornej úrovni.“ alebo „Mám za to, že Primerané hodnotenie vplyvov projektu na územia sústavy Natura 2000 bolo vypracované odborne spôsobilou osobou v zmysle odporúčaných metodík, je teda možné predpokladať, že hodnotenie má potrebné náležitosti a výstupy hodnotenia boli interpretované správne.“ a vysporiadala sa argumentáciou predloženou v stanovisku OZ pre Dolinu z 1. apríla 2025 či stanovisku Správy NAPANT len formálne. Naopak, na niektoré časti stanoviska OZ pre Dolinu posudzovateľka reagovala odporúčaním: „Odporúčam spracovať komplexné kumulatívne hodnotenie vplyvov existujúcich, realizovaných a naplánovaných činností a projektov na ÚEV Ďumbierske Tatry (príp. ďalšie územia sústavy Natura 2000) na úrovni strategického hodnotenia; som názoru, že kumulatívne hodnotenie na úrovni jednotlivých projektov nie je reálne z viacerých dôvodov (právny rámec, územný dosah, kompetentnosť, vstupné údaje, použité metódy, postupy hodnotenia, interpretácia výsledkov, financovanie...), čo môže taktiež prispievať k tomu, že hodnotenie kumulatívnych vplyvov vo väčšine posudzovaní absentuje.“ Posudzovateľka tak navrhuje predkladaný zámer ďalej v tomto zmysle neposudzovať a jednotlivé Špecifické požiadavky Rozsahu hodnotenia (viažuce sa na kumulatívne a synergické vplyvy navrhovanej činnosti) navrhuje v rámci tohto riadneho procesu nenaplniť, ale naplniť ich v nesúvisiacom procese (navyše ktorého závery sa nebudú môcť premietnuť do rozhodnutí povoľovacích orgánov predloženej činnosti).

Podľa názoru OZ pre Dolinu takýto postup umožní ukážkovú aplikáciu tzv. „salámovej metódy“, pretože umožní navrhovanú činnosť realizovať bez dostatočného posúdenia. Podľa európskych smerníc EIA / SEA (Smernica 2001/42/ES; Smernica 2011/92/EÚ a Smernica 2014/52/ EÚ) a rozsudkov Súdneho dvora EÚ: C-244/12, Salzburger Flughafen, bod 21; C-147/07, Ecologistas en Acción-CODA, bod 44; C-205/08, Alpe Adria, bod 53 sa vplyv navrhovaných činností musí posudzovať kumulatívne aj s ostatnými existujúcimi a plánovanými činnostami, s ktorými navrhovaná činnosť priestorovo a funkčne súvisí. Aj odporúčanie posudzovateľky v znení: „Odporúčam vypracovať posúdenie dopadu navrhovanej činnosti na Demänovský jaskynný systém odbornou organizáciou Štátnej ochrany prírody - Správou slovenských jaskýň so sídlom v Liptovskom Mikuláši a výsledky zohľadniť v ďalších etapách projektovej prípravy navrhovanej činnosti.“ značí, že Správa o hodnotení je neúplná a je potrebné ju aj v tomto duchu dopracovať.

Na záver OZ pre Dolinu dodáva, že uznáva právo navrhovateľa na rozvoj, avšak nesmie byť tento rozvoj na úkor riadnych procesov a starostlivého posúdenia takýchto zámerov, navyše v tak exponovanom, mimoriadne prírodne a spoločensky hodnotnom území. Cieľom, ku ktorému chceme prispieť, je udržateľný chod obce a strediska cestovného ruchu v súlade prírodnými a kultúrnymi danosťami lokality

IV. KOMPLEXNÉ ZHODNOTENIE VPLYVOV NAVRHOVANEJ ČINNOSTI NA ŽIVOTNÉ PROSTREDIE VRÁTANE ZDRAVIA

Správa o hodnotení uvádza, že hodnotenie vplyvov na zložky životného prostredia a zdravie ľudí bolo vykonané na 45 typoch ukazovateľov.
Hodnotenie predpokladaných vplyvov navrhovanej činnosti na životné prostredie a odhad ich významnosti boli spracované viackriteriálnym tímovým expertným oceňovaním a známkovaním. Táto metóda by mala zabezpečiť dostatočnú objektivizáciu predmetu hodnotenia. Absentuje však informácia koľko expertov bolo do hodnotenia zapojených a ako boli získané údaje od jednotlivých účastníkov hodnotenia spracované.
Z hodnotených ukazovateľov bolo 19 vyhodnotených ako bez vplyvu počas výstavby a 30 ako bez vplyvu počas prevádzky.
Správa o hodnotení uvádza nasledovné očakávané vplyvy navrhovanej činnosti (upravené):

Vplyvy na obyvateľstvo počas výstavby boli označené ako málo významné, krátkodobé a dočasné. Negatívne vplyvy budú v podobe zvýšeného dopravného zaťaženia predovšetkým na ceste II/854, znečistenia ovzdušia prašnosťou a exhalátmi zo stavebných mechanizmov, ako aj zvýšenej hlučnosti, resp. vibrácií. Uvedené vplyvy budú dočasné a časovo obmedzené na obdobie výstavby, budú predstavovať dočasné zhoršenie kvality života obyvateľstva.
Vplyvy navrhovanej činnosti na obyvateľstvo počas prevádzky sa podľa správy o hodnotení prejavia najviac v socioekonomickej oblasti a boli vyhodnotené ako priaznivé, dlhodobé, málo významné. Pozitívny vplyv bude mať výstavba na zamestnanosť a na zabezpečenie kvalitného trvalého bývania priamo v obci. Ako pozitívny nepriamy vplyv prevádzky navrhovanej činnosti na obyvateľov správa o hodnotení uvádza finančný príjem obce z miestnych daní.

Počas prevádzky navrhovanej činnosti dôjde k zmene hlukových pomerov vo vonkajšom prostredí. Pre navrhovanú činnosť bola vypracovaná akustická štúdia (Šimo, 06/2023, Príloha 8 správy o hodnotení). Po vyhodnotení výpočtu v kalibrovanom 3D modeli nebolo zistené prekročenie prípustných hodnôt hluku z pozemnej dopravy vo vonkajšom prostredí výpočtových bodov V01, V02, V03, V04, V07 a V08, pri výpočtových bodoch V05 a V06 bolo zistené prekročenie prípustných hodnôt hluku z pozemnej dopravy vo vonkajšom prostredí (pozn. výpočtové body V05 a V06 sa týkajú len Variantu 1). Podľa záverov hlukovej štúdie teda prípustné hodnoty hluku nebudú počas prevádzky navrhovanej činnosti prekročené (prekročenie prípustných hodnôt určujúcich veličín hluku vo vonkajšom prostredí bolo identifikované v nulovom variante). Akustická štúdia uvádza požadované akustické opatrenia, ktoré bude potrebné pri realizácii navrhovanej činnosti dodržať, budú doriešené v ďalších etapách projektovej prípravy navrhovanej činnosti.

Zo záverov rozptylovej štúdie (Carach, 06/2023, Príloha 9 správy o hodnotení) vyplynulo, že v súvislosti s navrhovanou činnosťou dôjde k produkcii NO_x, CO (vykurovanie), TZL, NO_x, CO, VOC (doprava), pričom realizáciou navrhovanej činnosti v oboch navrhovaných realizačných variantoch nedôjde k zhoršeniu súčasnej (dobrej) úrovni kvality ovzdušia, pri Variante 2 sú vplyvy o niečo menšie. Zároveň rozptylová štúdia konštatuje, že na základe jej výsledkov navrhovaná činnosť nebude mať negatívny vplyv na okolité chránené oblasti, resp. prírodné rezervácie. Podľa záverov svetlotechnického posudku (Medvecká, 02/2021, Príloha 13 správy o hodnotení) všetky byty v bytových domoch SO20 a SO22 v 1.NP - 3.NP budú preslnené v najkritickejší deň – 21. marca, a tým spĺňajú podmienku hygienického kritéria pre budovy na trvalé bývanie. Toto platí za podmienky dodržania polohopisného a výškopisného osadenia stavieb bytových domov - podľa predloženej projektovej dokumentácie. Dopravná a ubytovacia štatistika v Demänovskej doline (Červienka, 10/2021, Príloha 11 správy o hodnotení) pre letné a zimné obdobie identifikovala, že podstatný počet vozidiel v smere od Liptovského Mikuláša ukončuje svoju cestu v Demänovej, tento úsek v špičkových hodinách kapacitne nevyhovuje a v najzaťaženejšom období bude dochádzať ku kongescii aj v úseku ku križovatke na Pavčinu Lehotu, čo bude možné vyriešiť znížením rýchlosti v tomto úseku. V statickej doprave bola identifikovaná celková rezerva aj pri maximálnej dopravnej zaťaženosti, problémom nie je kapacita, ale nerovnomerné využívanie parkovacích odstavných plôch, nerešpektovanie miest vyhradených k parkovaniu a pod. Situáciu je možné odľahčiť uplatnením inteligentného navádzacieho systému v celej Demänovskej doline so správnym nastavením cien parkovného a s využitím verejnej hromadnej dopravy (pri jej súčasnej optimalizácii), vyhradením zón so zákazmi státia atď.

Pre potreby správy o hodnotení bolo spracované aj Hodnotenie zdravotných rizík a hodnotenie vplyvov na verejné zdravie (Hamza, 12/2024, Príloha 15 správy o hodnotení), ktoré predpokladané vplyvy navrhovanej činnosti na obyvateľstvo zhrnulo a vyhodnotilo nasledovne:

Chemické faktory
- Vplyv znečistenia ovzdušia - predpokladá sa zmena emisno-imisných pomerov
- Vplyv znečistenia vody - nepredpokladá sa
- Vplyv znečistenia pôdy - nepredpokladá sa

Fyzikálne faktory
- Vplyv hluku - predpokladá sa zmena hlukových pomerov
- Vplyv svetlotechnických podmienok - predpokladá sa zmena
- Vplyv elektromagnetického žiarenia - nepredpokladá sa
- Vplyv ionizujúceho žiarenia - nepredpokladá sa

Biologické faktory - nepredpokladá sa

Psychologické vplyvy - predpokladá sa zmena

Sociologické vplyvy - nepredpokladá sa výrazná zmena

Potenciálny vplyv na zdravie z chemických faktorov sa očakáva mierna zmena a vplyv z rozptýlených polutantov v ovzduší prenosom do dýchacej zóny v mieste trvalého výskytu obyvateľstva.

Z fyzikálnych vplyvov je podobne očakávaná produkcia a zmena šírenia hluku z líniových mobilných zdrojov, statickej dopravy a ich účinok na zdravie v zástavbe s trvalým výskytom obyvateľstva.

K hlavným faktorom, ktoré je možné z hľadiska vplyvu zdravia na obyvateľstvo pokladať za významné sú predovšetkým škodliviny v ovzduší TZL (tuhé znečisťujúce látky) frakcie TZL frakcie PM_{10}, $PM_{2,5}$, NO_x, (NO_2), CO, VOC. Výsledky hodnotenia vplyvov po realizácii navrhovanej činnosti v oboch variantoch nepreukázali významný vplyv na zdravie dotknutých obyvateľov z hľadiska chemických faktorov. Z hľadiska fyzikálnych faktorov je predpoklad prekračovania prípustných hodnôt hluku s prislúchajúcimi zdravotnými prejavmi u dvoch objektoch blízkych ku komunikácii, bude tu potrebné realizovať protihlukové opatrenia v zmysle akustickej štúdie.

Predovšetkým výstavba môže dočasne negatívne ovplyvniť kvalitu života a pohodu (hluk, emisie, zaťaženie cestnej siete, ale aj vizuálny impakt. Tieto vplyvy boli označené ako málo významné. Pohodu počas prevádzky môže ovplyvniť hlavne úroveň hluku a zaťaženia dopravou. Tieto vplyvy budú málo významné. Pozitívne vplyvy na kvalitu života sú predpokladané v podobe kvalitného bývania v navrhovaných obytných objektoch. Sociálne a ekonomické dôsledky navrhovanej činnosti počas výstavby sa predpokladajú málo významné, dočasné, krátkodobé, priaznivé. Počas prevádzky sa predpokladajú sociálno-ekonomické dôsledky málo významné, dlhodobé a priaznivé.

Obec Demänovská Dolina realizovala interný prieskum verejnej mienky (Príloha 16 správy o hodnotení) vo vzťahu k navrhovanej činnosti, ktorého cieľom bolo zistiť záujem o navrhovanú činnosť. Prvý prieskum bol realizovaný v rokoch 2017 – 2018, následne bol aktualizovaný v roku 2024. Záujem o navrhovaný typ bývania prejavilo 83% respondentov z celkového počtu 458 respondentov. Z tohto počtu respondentov bolo obyvateľom obce, ktorí prejavili záujem o bývanie v navrhovanej činnosti, 35%, respondentov dochádzajúcich za prácou 56% a respondentov tráviacich v obci voľný čas 8%. O trvalom bývaní podľa prieskumu uvažuje 41% respondentov spoločne s viacerými osobami ako rodiny a 16% samostatne ako jedna osoba.

Navrhovaná činnosť nemá vplyv na nárast lôžkovej kapacity cestovného ruchu, nakoľko nie je zariadením cestovného ruchu a nepredstavuje ďalšie zvyšovanie kapacity lôžok v obci Demänovská Dolina.

Vplyvy na horninové prostredie počas výstavby boli stanovené ako málo významné, trvalé, priestorovo obmedzené. Počas prevádzky sa vplyvy na horninové prostredie nepredpokladajú. Pre potreby posúdenia vplyvov navrhovanej činnosti na životné prostredie bol vykonaný inžiniersko-geologický prieskum (Ingár, 08/2020, Príloha 10 správy o hodnotení). Nepredpokladá sa vplyv navrhovanej činnosti na nerastné suroviny, ani na geodynamické javy (počas výstavby ani počas prevádzky).

Vplyvy na reliéf počas výstavby boli hodnotené ako málo významné, lokálne a trvalé. Vplyvy na reliéf počas prevádzky sa nepredpokladajú.

Vplyvy na klímu počas výstavby ani počas prevádzky sa nepredpokladajú. Správa o hodnotení uvádza, že v dôsledku výstavby a prevádzky navrhovanej činnosti sa podstatne nezmenia odtokové pomery v dotknutom území, odolnosť krajiny voči nepriaznivým dôsledkom zmeny klímy bude na úrovni ako pred výstavbou. Realizáciou navrhovanej činnosti vzniknú relatívne malé zastavané plochy, spracovatelia nepredpokladajú vplyvy, ktoré by mohli mať vplyv na vysušovanie územia, významnú zmenu teplôt v prízemnej vrstve ovzdušia, intenzitu a množstvo zrážok, prípadne na iné meteorologické charakteristiky. Uvádzajú, že prevádzka navrhovanej činnosti neovplyvní významne bilanciu zrážkových vôd. Zrážkové vody budú vsakovať na priľahlom nezastavanom teréne, tak ako doposiaľ a dažďové vody z komunikácií a parkovísk budú odvedené dažďovou kanalizáciou do retenčnej nádrže o objeme 180m^3. V prípade prívalových dažďov bude mať nádrž odvod prebytočných vôd zabezpečený prepadom z maximálne dovolenej hladiny do vypúšťacieho potrubia. Predpokladané zadržané množstvo zrážkových vôd na povrchu dotknutého územia (spotreba pre zeleň + odpar do ovzdušia) je 8350,16 m^3/r, t. j. cca 40% z celkového ročného úhrnu zrážok. Celkové predpokladané zadržané množstvo zrážkových vôd v území areálu (spotreba pre zeleň + odpar do ovzdušia + vsak + retenčná nádrž) je 10986,50 m^3/r, t. j. cca 52% z celkového ročného úhrnu zrážok. Počas prevádzky sa predpokladá účinok už realizovaných sadových a parkových úprav a náhradnej výsadby vegetácie, nakoľko plochy zelene plnia mikroklimatickú funkciu, regulujú výpar, teplotu a vlhkosť ovzdušia. Sadové a parkové úpravy budú riešené v ďalších stupňoch projektovej prípravy navrhovanej činnosti.

Vplyvy na ovzdušie boli stanovené na základe rozptylovej štúdie (Carach, 06/2023, Príloha 9 správy o hodnotení), počas výstavby sa predpokladajú málo významné, lokálne a dočasné vplyvy. Realizáciou navrhovanej činnosti v oboch realizačných variantoch nedôjde k zhoršeniu súčasnej úrovne kvality ovzdušia. Z hľadiska miery vplyvu, Variant 2 má v porovnaní s Variantom 1 mierne nižší vplyv a to súvisí s menším počtom vykurovacích zariadení (produkcia NO_x a CO), parkovacích miest a celkovo nižšou intenzitou dopravy (doprava a parkovanie je primárne zdrojom emisií TZL, NO_x, CO a VOC). Rozdiely medzi oboma variantami sú však minimálne. Vplyvy na kvalitu ovzdušia počas prevádzky sa predpokladajú nevýznamné, lokálne, dlhodobé.

Vplyvy na vody - podľa záväzného stanoviska OÚ v Žiline (list č. OU-ZA-OSZP2-2024/004207-005/Jel zo dňa 01. 03. 2024, Príloha 14 správy o hodnotení), vydaného na základe objednaného odborného stanoviska VÚVH, Bratislava zo dňa 27. 02. 2024, sa priamy vplyv realizácie navrhovanej činnosti na fyzikálne (hydromorfologické) charakteristiky útvaru povrchovej vody SKV0048 Demänovka nepredpokladá. K ich ovplyvneniu môže dôjsť nepriamo prostredníctvom dočasných zmien fyzikálnych charakteristík drobného vodného toku Priečny potok, ktorý je do tohto útvaru povrchovej vody zaústený (prostredníctvom stavebného objektu SO 12 - výpustný objekt). K zmenám môže dôjsť počas výstavby. Zmeny sa môžu lokálne prejaviť narušením bentickej fauny a ichtyofauny. Vplyv na ostatné biologické prvky kvality (fytobentos a bentické bezstavovce, fytoplanktón nie je pre tento typ útvaru relevantný). Spôsobené zakalenie toku môže ovplyvniť rozvoj prirodzenej štruktúry fytobentosu. Po ukončení stavebných prác dochádza k skorej regenerácii a obnove pôvodnej štruktúry fyto-zložky, dočasné zmeny fyzikálnych charakteristík zaniknú a tok sa vráti do pôvodného stavu, resp. sa k nemu čo najviac priblíži. Nedôjde k zhoršovaniu ekologického stavu toku Priečny potok, a ani k zhoršovaniu ekologického stavu útvaru povrchovej vody SKV0048 Demänovka. Vplyv na podporné fyzikálno-chemické prvky kvality, vplyv na špecifické syntetické znečisťujúce látky a špecifické nesyntetické znečisťujúce látky, ani vplyv na hydrologický režim (veľkosť a dynamiku prietoku a z toho vyplývajúcu súvislosť s podzemnými vodami) sa v drobnom vodnom toku Priečny potok, ani na toku Demänovka, počas výstavby navrhovanej činnosti

nepredpokladá. Počas prevádzky stavebného objektu SO 11 - vypúšťanie retenčnej nádrže a SO 12 - výpustný objekt, kedy budú vypúšťané vody z retenčnej nádrže do Priečneho potoka, možno očakávať lokálne dočasné negatívne vplyvy na podporné fyzikálno-chemické prvky kvality v drobnom vodnom toku Priečny potok, ako je zmena kvality vody v dôsledku dopĺňania retenčnej nádrže pitnou vodou. Tento vplyv bude dočasný (najmä v čase prívalových dažďov), na ekologickom stave drobného vodného toku Priečny potok, ani na ekologickom stave útvaru povrchovej vody SKV0048 Demänovka sa vplyv neprejaví. Podľa uvedeného odborného posudku, ako aj na základe vykonaného inžiniersko-geologického prieskumu (Ingár et al., 08/2020, Príloha 10 správy o hodnotení) a hydrogeologického prieskumu (Auxt et al., 03/2020, Príloha 17 správy o hodnotení) sa nepredpokladá negatívne ovplyvnenie hladiny a režimu podzemných vôd (predkvartérny útvar podzemnej vody SK200300FK Puklinové a krasovo – puklinové podzemné vody severozápadu Nízkych Tatier) tak počas výstavby, ako aj počas prevádzky navrhovanej činnosti. Útvary podzemnej vody kvartérnych sedimentov sa v lokalite navrhovanej činnosti nenachádzajú.

Taktiež uskutočnená Analýza vplyvu na vody (Klaučo, 07/2023, Príloha 5 správy o hodnotení) nepreukázala potenciálne ohrozenie kvality podzemnej vody (dostatočne mocné a pomerne málo priepustné svahové sedimenty) ani v prípade povrchového znečistenia. K ohrozeniu kvality povrchovej vody Priečneho potoka podľa uvedeného materiál môže dôjsť vplyvom splachu znečistenia z parkovacích plôch dažďovými vodami, inštalované odlučovače ropných látok budú toto riziko znižovať na minimum, taktiež retenčná nádrž vhodnou úpravou môže prispieť k eliminácii týchto potenciálnych negatívnych vplyvov. Správa o hodnotení na základe spracovaných podkladov konštatuje, že navrhovaná činnosť neovplyvní zrážko-odtokové pomery ani počas intenzívnych lejakov. Ďalej konštatuje, že nebude ovplyvnená výdatnosť, ani kvalita vodárenskeho zdroja Jaskyňa Vyvieranie a rovnako nedôjde k ovplyvneniu hydrologického režimu a kvality vody v jaskynnom prostredí, na ktorej sú závislé chránené živočíchy ramsarskej lokality Jaskyne Demänovskej doliny.

Vplyvy na pôdu počas výstavby spočívajú v trvalom zábere pozemkov vedených v katastri nehnuteľností ako poľnohospodárska pôda (TTP), lesná pôda a zastavané plochy a nádvoria o výmere zastavanej plochy Variant 1: 7146,93 m^2, Variant 2: 6648,93 m^2. Dočasne dôjde k záberu pozemkov na výstavbu inžinierskych sietí. Poľnohospodárska pôda (TTP) patrí do skupiny kvality 9, teda sú to pôdy veľmi nízkej kvality. Vplyvy navrhovanej činnosti na pôdu počas výstavby sa predpokladajú málo významné, lokálne v rozsahu trvalého a dočasného záberu poľnohospodárskej pôdy na nepoľnohospodárske účely a v rozsahu trvalého záberu lesnej pôdy. Počas prevádzky navrhovanej činnosti sa nepredpokladajú vplyvy na pôdu. Na ochranu pôdy bude vykonaná skrývka humusového horizontu, zemina bude následne využitá na rekultiváciu územia po výstavbe. Kontaminácia pôdy je možná len v prípade havárie.

Vplyvy na faunu, flóru a ich biotopy boli vyhodnotené na základe uskutočneného prieskumu flóry, fauny a biotopov (Barančok et al., 2024), ktoré bolo podkladom Primeraného hodnotenia vplyvov projektu na územia sústavy Natura 2000 (Barančok, 12/2024, Príloha 4 správy o hodnotení).

Podľa uvedeného primeraného hodnotenia nebudú navrhovanou činnosťou ovplyvnené machorasty, ani vyššie rastliny, ktoré sú predmetom ochrany SKUEV0302 Ďumbierske Tatry alebo iných území európskeho významu (UEV) v okolí, nakoľko tieto neboli zistené na priamo dotknutom území, vyskytujú sa v okolí vo vzdialenejších lokalitách. Primerané posúdenie sa podľa stanoviska Správy NAPANT (list č. NAPANT/285-001/2025 zo dňa 13. 03. 2025) nezaoberalo výskytom druhov húb a lišajníkov, v rozpore s jej predošlými stanoviskami (list č. NAPANT/0659-0015/2023 a list č. NAPANT/0659-005/2023), kde, okrem iného, bola vznesená aj uvedená požiadavka.

Z chránených druhov národného významu alebo z ohrozených druhov rastlín bol na priamo dotknutých plochách zaznamenaný výskyt druhov prilbovka dlholistá (*Cephalanthera longifolia*), šafran spišský (*Crocus discolor*), kruštík širokolistý (*Epipactis helleborine*), snežienka jarná (*Galanthus nivalis*), jednokvietok veľkokvetý (*Moneses uniflora*) a soldanelka uhorská (*Soldanella hungarica*), tieto druhy nie sú predmetom ochrany v ÚEV.

Obdobne, skupiny živočíchov ako mäkkýše, chrobáky, motýle, ryby, mihule, ktoré sú predmetom ochrany SKUEV0302 Ďumbierske Tatry alebo v iných ÚEV v okolí, boli zaznamenané vo vzdialenejších lokalitách a predpokladá sa, že nebudú navrhovanou činnosťou negatívne ovplyvnené.

Obojživelníky a plazy sa vyskytujú aj na priamo dotknutom území. Vyskytuje sa bežne kunka žltobruchá (*Bombina variegata*), menej ropucha bradavičnatá (*Bufo bufo*), skokan hnedý (*Rana temporaria*), v širšom okolí bol zaznamenaný výskyt mloka horského (*Triturus alpestris*) a mloka karpatského (*Triturus montandoni*). Všetky druhy obojživelníkov patria medzi chránené druhy a predmetom ochrany v SKUEV0302 Ďumbierske Tatry sú kunka žltobruchá (*Bombina variegata*) a mlok karpatský (*Triturus montandoni*). Možno predpokladať, že priamymi aj nepriamymi vplyvmi budú ovplyvnené samotné jedince a aj biotopy kunky žltobruchej, keďže sa nachádza na priamo dotknutom území (mimo ÚEV); vplyv na mloka karpatského, vzhľadom na jeho výskyt mimo dotknutého územia, sa nepredpokladá.

Z plazov sa v dotknutom území vyskytujú slepúch lámavý (*Anguis fragilis*), jašterica krátkohlavá (*Lacerta agilis*), vretenica obyčajná (*Vipera berus*), jašterica živorodá (*Zootoca vivipara vivipara*) a pravdepodobne aj užovka obyčajná (*Natrix natrix*). Všetky patria medzi chránené druhy, no žiaden z nich nie je predmetom ochrany v uvedených ÚEV.

Počas prieskumov boli na dotknutom území zaznamenané druhy netopierov - uchaňa čierna (*Barbastella barbastellus*), večernica severská (*Eptesicus nilssonii*), netopier obyčajný (*Myotis myotis*), netopier fúzatý (*Myotis mystacinus*), v literatúre sa udáva aj výskyt ďalších druhov ako večernica pozdná (*Eptesicus serotinus*), netopier veľkouchý (*Myotis bechsteinii*), netopier Blythov (*Myotis blythi*), raniak hrdzavý (*Nyctalus noctula*), podkovár malý (*Rhinolophus hipposideros*) a i. Predmetom ochrany v SKUEV0302 Ďumbierske Tatry je 5 druhov – uchaňa čierna (*Barbastella barbastellus*), netopier veľkouchý (*Myotis bechsteinii*), netopier pobrežný (*Myotis dasycneme*), netopier obyčajný (*Myotis myotis*) a podkovár malý (*Rhinolophus hipposideros*). Žiaden z uvedených druhov nemá v dotknutom území domovskú lokalitu, môžu byť potenciálne ovplyvnené nepriamymi vplyvmi – vyrušovanie pri hľadaní potravy, avšak v noci sa navrhovaná činnosť nebude realizovať.

Výskyt sledovaných cicavcov ako svišť vrchovský tatranský (*Marmota marmota latirostris*), hraboš tatranský (*Microtus tatricus*) kamzík vrchovský tatranský (*Rupicapra rupicapra tatrica*) v dotknutom území nebol zaznamenaný. Na základe pobytových znakov – stopy, trus – bol v dotknutom území potvrdený výskyt veľkých šeliem – vlk dravý (*Canis lupus*), rys ostrovid (*Lynx lynx*) a medveď hnedý (*Ursus arctos*). Potenciálne môže dôjsť k ovplyvneniu ich migračných trás. Príležitostne, nie trvalo, sa v dotknutom území vyskytuje srnčia, jelenia a iná zver.

V SKCHVU018 Nízke Tatry a ďalších CHVÚ v širšom okolí je predmetom ochrany spolu 29 druhov vtákov. Z nich len výskyt dvoch bol potvrdený priamo v dotknutom území – ďateľ čierny (*Dryocopus martius*) a ďateľ trojprstý (*Picoides tridactylus*). Pri oboch druhoch sa očakáva len potenciálne ovplyvnenie nepriamymi vplyvmi – vyrušovanie pri hľadaní potravy a pri preletoch, hniezdenie na lokalite nebolo zistené. Trvalý výskyt dravcov, vrátane druhov, ktoré sú predmetom ochrany, nebol v dotknutom území zaznamenaný, niektoré druhy sem prilietavajú za potravou. V dotknutom území sa vyskytujú aj ďalšie druhy vtákov, ktoré nie sú predmetom ochrany v žiadnom CHVÚ. Tieto druhy môžu byť potenciálne ovplyvnené nepriamymi vplyvmi – stavebná činnosť, hluk, vyrušovanie, pohyb pracovníkov a obyvateľov a pod. Významnejším vplyvom bude možné predísť dodržaním všeobecne platných opatrení, príp. účelových opatrení na ochranu vtáctva.

Z biotopov, ktoré sú predmetom ochrany v SKUEV0302 Ďumbierske Tatry, sa v dotknutom území nachádzajú:

- *6430 Brehové porasty deväťsilov (Br6)* sa nachádza v okolí priamo dotknutého územia, v rôznych fragmentoch na brehoch Priečneho potoka a jeho menších prítokoch. Fragmenty sú značne narušené činnosťou človeka a nezodpovedajú príslušnej klasifikácii pre biotop v priaznivom stave, v ich druhovom zložení majú vysoké zastúpenie druhy ruderálnej vegetácie. Možno očakávať nepriamy vplyv na uvedené biotopy na priamo dotknutom území alebo v okolí;

- *6230* Kvetnaté vysokohorské a horské psicové porasty na silikátovom substráte (Tr8)*. Biotop v nepriaznivom stave alebo len fragmenty biotopu sú lokalizované v okolí priamo dotknutého územia. Časť pôvodných biotopov bola narušená stavebnou činnosťou v I. etape pri príprave územia pre výstavbu sakrálneho objektu. Na plochách II. etapy sa biotop nevyskytuje a rôzne prechodné formy k biotopom Lk1 alebo Lk2 na ploche lúky pri bytovkách by nemali byť ovplyvnené;
- *6520 Horské kosné lúky (Lk2)*. Biotop v nepriaznivom stave alebo len fragmenty biotopu sú lokalizované v okolí priamo dotknutého územia. Časť pôvodných biotopov mimo ÚEV bola narušená stavebnou činnosťou v I. etape pri príprave územia pre výstavbu sakrálneho objektu. Na plochách II. etapy mimo ÚEV sa biotop nevyskytuje a fragmenty biotopu na rozhraní lesných porastov a lúky by nemali byť ovplyvnené;
- *9410 Horské smrekové lesy (Ls9.1 Smrekové lesy čučoriedkové)*. Biotop bude priamo ovplyvnený na dotknutom území. Porasty dotknutého územia možno rozdeliť do troch skupín: súvislé staré preriedené smrekové porasty s vekom cca 120 rokov a zakmenením 7 a menej – porasty predstavujú typický biotop Ls9.1, od cesty II/584 sú porasty výrazne preriedené, uplatňujú sa tu vo veľkej miere druhy rúbanísk a popri ceste vo veľkej miere aj druhy ruderálnej vegetácie; mladý smrekový porast s charakterom smrekovej monokultúry, s vekom cca 30 – 35 rokov a zakmenením 9 – porast má charakter smrekovej monokultúry s chudobným bylinným podrastom na stanovišti pôvodných prirodzených smrekových lesov; rozvoľnený porast starších smrekov - parcely charakterizované ako trvalý trávny porast, drevinová vegetácia sa tu vytvorila v minulosti samonáletom alebo boli tu jedince smreka aj účelovo vysadené – v procese prirodzenej sukcesie, postupne získavajú charakter smrekových lesov s charakteristickým bylinným podrastom, no stále sa tu uplatňuje aj veľa lúčnych druhov, porasty sú trvalo ovplyvňované aktivitami človeka, vyskytujú sa aj druhy ruderálnej vegetácie. Počas výstavby budú priamo zabraté plochy biotopu v rôznom štádiu vývinu a v rôznom stave. Väčšina zabratých porastov je značne preriedená a presvetlená a v podraste často dominujú druhy rúbanísk alebo druhy lesných svetlín. Časť porastov sa nachádza na nelesnej pôde, kde porasty vznikli na plochách bývalých lúk alebo pasienkov. Časť porastov je poznamenaná lesohospodárskou činnosťou alebo rekreačno-športovými aktivitami vykonávanými v súčasnosti. Nepriamo budú ovplyvnené okolité porasty, kde sa narušením súčasných porastov otvoria nové porastové steny a na nových okrajoch lesa sa zmenia stanovištné podmienky a do porastov budú prenikať pre ne nepôvodné druhy bylín a tráv. Na všetkých dotknutých miestach dôjde k trvalému záberu biotopu a aj k ich dočasnému záberu. Na plochách dočasných záberov bude možné po ukončení výstavby opätovne obnoviť daný biotop – vysadiť príslušné dreviny a na zrekultivovaných plochách bude možné potom aj obnoviť bylinný podrast. Počas prevádzky už nebudú pôsobiť vplyvy spojené so záberom plôch biotopu. Prejavovať sa tu ešte môžu vplyvy spôsobené zmenami stanovištných podmienok a zmeny mikroklimatických charakteristík daných lokalít. V tejto etape budú dôležité aj vplyvy, ktoré budú podmienené rekultiváciou a revitalizáciou narušených plôch, spôsob a materiál použitý na revitalizáciu. Pozornosť bude potrebné venovať aj eliminácii šírenia sa inváznych druhov rastlín, ktoré veľmi rýchlo obsadzujú narušené plochy. Všetky opísané smrekové porasty sa nachádzajú na lokalitách mimo ÚEV.

Záver primeraného posúdenia konštatuje, že žiaden druh alebo biotop, ktorý je predmetom ochrany v ÚEV alebo v CHVÚ, nebude priamo ohrozený a nebude ani nepriamo ovplyvnený na lokalitách spadajúcich do týchto území Natura 2000. Pri všetkých vyššie uvedených druhoch a biotope boli vplyvy vyhodnotené ako mierne negatívne.

Správa o hodnotení konštatuje, že výstavba navrhovanej činnosti bude mať mierne nepriaznivé, priame aj nepriame, dočasné aj trvalé vplyvy na faunu, flóru a ich biotopy. Počas prevádzky sa predpokladajú mierne nepriaznivé vplyvy, dlhodobé, priame aj nepriame.

Najvýznamnejším vplyvom z hľadiska vstupov navrhovanej činnosti bude priamy záber plôch vyskytujúcich sa biotopov v dotknutom území. Výrub drevín možno klasifikovať ako likvidáciu potenciálnych hniezdnych biotopov.

Z výstupov, ktoré by potenciálne mohli ovplyvňovať faunu, flóru a ich biotopy, sú najvýznamnejšími znečistenie ovzdušia, znečistenie povrchových a podzemných vôd, hluk a vibrácie, umelé osvetlenie, pachy a vône, prítomnosť nových objektov, ľudí a prejav ich aktivít v podobe degradácie až likvidácie biotopov,

vplyvu na migračné a pohybové trasy, vyrušovania až vytlačenia niektorých druhov z dotknutého územia a pod. Výstavba bude taktiež predstavovať bariérový efekt pre migráciu a šírenie niektorých druhov rastlín a nelietavých druhov živočíchov.

Vplyvy na krajinu, jej štruktúru, využívanie a na krajinný obraz boli vyhodnotené na základe Krajinárskej štúdie (Klaučo, Koleda, Balková, 09/2023, Príloha 6 správy o hodnotení). Z krajinárskej štúdie nevyplynuli jasné závery, ktoré by boli vyjadrením predpokladaných vplyvov navrhovanej činnosti na krajinu, výsledkom je niekoľko konštatovaní viac-menej všeobecného a často subjektívneho charakteru, pričom viaceré konštatovania sú bez zdôvodniteľných súvislostí z hľadiska vplyvov navrhovanej činnosti na krajinu.

Vplyvy na biodiverzitu, chránené územia a ich ochranné pásma vyplývajú z umiestnenia navrhovanej činnosti, ako uvádza správa o hodnotení:

Územná ochrana		
Národný park Nízke Tatry	**3. st. ochrany**	Realizácia navrhovanej činnosti **priamo v území**.
	2. st. ochrany	Realizácia navrhovanej činnosti **mimo územia**.
NPR Demänovská dolina	**5. st. ochrany**	Realizácia navrhovanej činnosti **mimo územia**.
NPP Demänovské jaskyne	**ochrana jaskyne**	Realizácia navrhovanej činnosti **mimo územia**.
NPP Vrbické pleso	**4. a 5. st. ochrany**	Realizácia navrhovanej činnosti **mimo územia**.
NPP Štefanová	**ochrana jaskyne**	Realizácia navrhovanej činnosti **mimo územia**.
NPP Okno	**ochrana jaskyne**	Realizácia navrhovanej činnosti **mimo územia**.
Európska sústava chránených území		
Chránené vtáčie územie SKCHVU018 Nízke Tatry	**Sústava Natura 2000**	Realizácia navrhovanej činnosti **mimo územia**.
Územie európskeho významu SKUEV0302 Ďumbierske Tatry	**Sústava Natura 2000**	Realizácia navrhovanej činnosti **mimo územia**.
Územia chránené podľa medzinárodných dohovorov		
Ramsarská lokalita Jaskyne Demänovskej doliny	**Dohovor o mokradiach**	Realizácia navrhovanej činnosti **mimo územia**.
Druhová ochrana Územie je významné aj z pohľadu výskytu viacerých chránených druhov rastlín a živočíchov, viažucich sa na vyskytujúce biotopy. Ich ochrana, zákonné limity a obmedzenia vyplývajú z § 32 až 37 zákona č. 543/2002 Z. z. Pre ochranu ďalších vzácnych druhov vyskytujúcich sa v riešenom území bola v zmysle § 54 ods. 8 a 9 zákona č. 543/2002 Z. z. spracovaná dokumentácia ochrany prírody:		
• Program záchrany jasoňa červenookého (*Parnassius apollo* Linnaeus, 1758), schválený 30.03.2017 pre obdobie realizácie 2017 – 2021, • Program záchrany hlucháňa hôrneho (*Tetrao urogallus* Linnaeus, 1758), schválený 13.04.2018 pre obdobie realizácie 2018 – 2022, • Program záchrany tetrova hoľniaka (*Tetrao tetrix* Linnaeus, 1758), schválený 17.05.2018 pre obdobie realizácie 2018 – 2022. • Program starostlivosti o vlka dravého (*Canis lupus*) na Slovensku, schválený 26.05.2016 pre obdobie realizácie 2016 – 2025, • Program starostlivosti o rysa ostrovida (*Lynx lynx*) na Slovensku, schválený 02.02.2017 pre obdobie realizácie 2017 – 2026, • Program starostlivosti o medveďa hnedého (*Ursus arctos*) na Slovensku, schválený 02.02.2017 pre		

obdobie realizácie 2017 – 2026, • Program starostlivosti pre Chránené vtáčie územie Nízke Tatry, spracovaný pre obdobie realizácie 2016 – 2045.		
Územný systém ekologickej stability – priemet RÚSES		
Biocentrum nadregionálneho významu Ďumbierske Nízke Tatry - Bc3n	**RÚSES pre okres Liptovský Mikuláš**	Realizácia navrhovanej činnosti **mimo územia**.
Biokoridor regionálneho významu Demänovka - Bk3r súčasne aj genofondová lokalita	**RÚSES pre okres Liptovský Mikuláš**	Realizácia navrhovanej činnosti **mimo územia**.
Ochrana zdrojov		
Ochranné pásma vodárenských zdrojov I. až III. stupňa	**Rozhodnutím Okresného úradu Liptovský Mikuláš**	**Čiastočný záber** územia v II. stupni.
Chránená vodohospodárska oblasť Nízke Tatry – východná časť	**Chránená vodohospodárska oblasť**	Realizácia navrhovanej činnosti **priamo v území**.
Ochrana lesných zdrojov	**Využívanie lesných pozemkov**	Realizácia navrhovanej činnosti **priamo v území.**
Ochrana drevín	**Chránené stromy**	Realizácia navrhovanej činnosti **mimo územia**.
Ochrana pôdnych zdrojov	**Chránené pôdy**	Realizácia navrhovanej činnosti **mimo územia**.
Kultúrnohistorické hodnoty územia		
Pamätník Jána Švermu	**Ústredný zoznam pamiatkového fondu**	Realizácia navrhovanej činnosti **mimo územia**.
Partizánske bunkre		Realizácia navrhovanej činnosti **mimo územia**.

Navrhovaná činnosť priamo nezasahuje do žiadneho maloplošného chráneného územia, ani do žiadneho územia európskeho významu a ani sa nedotýka jeho hraníc. Je lokalizovaná mimo prvkov kostry RÚSES, lokalít UNESCO (kultúrne a prírodné dedičstvo a biosférické rezervácie), chránených stromov, Ramsarských lokalít. Nepredpokladá sa priamy vplyv na uvedené časti krajiny ani počas výstavby ani počas prevádzky.

Z vyššie spomínaného primeraného posúdenia (Barančok, 12/2024, Príloha 4 správy o hodnotení) vyplynulo, že navrhovaná činnosť nebude mať negatívny vplyv na územia Natura 2000 - SKUEV0302 Ďumbierske Tatry, SKCHVU018 Nízke Tatry, ani v ostatných územiach Natura 2000 v širšom okolí, nebude významne negatívne ovplyvnený žiadny predmet ochrany v týchto územiach a realizácia navrhovanej činnosti nebude mať nepriaznivý vplyv na integritu území sústavy Natura 2000.

Vplyvy na prírodné zdroje sú predpokladané predovšetkým z hľadiska negatívneho vplyvu na pôdne zdroje. Budú spočívať v dočasnom a prevažne v trvalom zábere lesnej a poľnohospodárskej pôdy. Dôjde k trvalému a dočasnému záberu lesných pozemkov v Lesnom celku Demänová, dielec 267, čiastková plocha a a c. Ide o hospodársky les, vek porastu je 45 rokov, obhospodarovateľom je Pozemkové spoločenstvo Ploštín. Bude riešené odňatie lesnej pôdy v súlade so zákonom č. 326/2005 Z. z. o lesoch. Odňatie poľnohospodárskej pôdy bude riešené v súlade so zákonom č. 220/2004 Z. z. o ochrane a využívaní poľnohospodárskej pôdy.

Očakávané negatívne vplyvy na lesné zdroje budú v podobe výrubov. Celkové odlesnenie, bude pre oba varianty predstavovať 1,26 ha lesa. Pre potreby správy o hodnotení nebola uskutočnená inventarizácia drevín určených na výrub, správa o hodnotení uvádza, že bude uskutočnená po vytýčení stavby v ďalších etapách projektovej prípravy navrhovanej činnosti. Výrub drevín rastúcich na lesných pozemkoch bude riešený podľa zákona č. 326/2005 Z. z. o lesoch v aktuálnom znení, v prípade drevín rastúcich mimo lesa sa výrub bude riadiť zákonom č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny v aktuálnom znení. Vyrúb drevín bude výberový. Za vyrúbané lesné dreviny bude odvedená finančná náhrada za obmedzenie vlastníckych práv v súlade s § 35 zákona č 326/2005 Z. z. o lesoch, za mimolesné dreviny bude realizovaná náhradná výsadba v zmysle výrubového rozhodnutia podľa zákona č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny.

Očakávajú sa vplyvy na vodné zdroje. Negatívne vplyvy na vymedzenú Chránenú vodohospodársku oblasť Nízke Tatry – Východ sa nepredpokladajú, projekt je riešený v súlade s ustanoveniami zákona č. 305/2018 Z. z. o chránených oblastiach prirodzenej akumulácie vôd a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a so súhlasom a podmienkami LVS, a. s., Liptovský Mikuláš. Navrhovaná činnosť zasahuje do II. a III. stupňa ochranných pásiem vodných zdrojov vyhlásených v Demänovskej doline. Západná časť, ktorá leží v III. stupni ochranného pásma, nie je v rozpore so žiadnym platným obmedzením. Východná časť územia zasahuje do II. stupňa ochranného pásma. Navrhovaná činnosť na celom hodnotenom území bude spĺňať požiadavky platné pre II. stupeň ochrany v zmysle Vyhlášky č. 29/2005 Z. z. ktorou sa ustanovujú podrobnosti o určovaní ochranných pásiem vodárenských zdrojov, o opatreniach na ochranu vôd a o technických úpravách v ochranných pásmach vodárenských zdrojov, v dôsledku čoho sa predpokladá, že potenciálne negatívne vplyvy na vodné zdroje budú minimalizované.
Pre potreby posúdenia vplyvov navrhovanej činnosti na vody bola vypracovaná už vyššie spomínaná expertízna štúdia Analýza vplyvu na vody (Klaučo, 07/2023, Príloha 5 správy o hodnotení). Štúdia uvádza, že vplyv navrhovanej výstavby a následného bývania na podzemné a povrchové vody možno posudzovať len v rámci povodia Piečneho potoka a následného prenosu týchto vplyvov do severnej časti Demänovskej doliny, kde by mohlo prísť ku kumulatívnemu ovplyvneniu najmä vodárenských zdrojov, zvlášť zdroja Jaskyňa Vyvieranie, a krasového systému najmä jaskýň Pustá, Sloboda a Vyvieranie, ktorými preteká podzemný tok Demänovky a ktoré sú súčasťou ramsarskej lokality Jaskyne Demänovskej doliny. Priečny potok sa na tvorbe krasových vôd a podzemnom toku Demänovky, na ktorých je závislá hydrobiota ramsarskej lokality Jaskyne Demänovskej doliny ako aj vodárensky zdroj Jaskyňa Vyvieranie, podieľa nepodstatným množstvom, rozhodujúci je potok Demänovka na nekrasovom území. V tomto kontexte je vplyv zmien zrážko-odtokových pomerov na hodnotenom území vyvolaných realizáciou zámeru na tvorbu krasových vôd, či už z pohľadu tvorby zásob pre vodárenský zdroj Jaskyňa Vyvieranie alebo z pohľadu ovplyvnenia hydrologických podmienok pre jaskynnú biotu v rámci ramsarskej lokality Jaskyne Demänovskej doliny, pod hranicou v rozpoznateľnosti. Hľadanie súvislostí medzi zmenami zrážko-odtokového režimu vplyvom odlesnenia v hodnotenom území a hydrologickými či hydrobiologickými zmenami v jaskynnom prostredí nemá preto žiadne relevantné opodstatnenie. Štúdia ďalej uvádza, že inžiniersko-geologickým prieskumom bolo preukázané, že znečistenie povrchu, ktoré by mohlo ohroziť kvalitu podzemnej vody, nepresiahne cez dostatočne mocné a pomerne málo priepustné svahové sedimenty až k podložným horninám, ktoré navyše v prípade vápencov nevykazujú prvky skrasovatenia, a teda spolu s prípadnými granitoidmi plnia funkciu izolantu, nie kolektora podzemných vôd. Rovnako nepresiahne k hladine podzemnej vody zistenej v údolnej časti hodnoteného územia. Ohrozenie kvality povrchovej vody môže nastať len vplyvom splachu znečistenia z parkovacích plôch dažďovými vodami do Priečneho potoka. Čistenie zrážkových vôd ešte pred ich vstupom do dažďovej kanalizácie odlučovačovačmi ropných látok spolu s ostatnými dažďovými vodami eliminuje tento druh znečistenia na hodnoty vyhovujúce pre pitnú vodu. Potenciálny únik znečistenia pri extrémnych zrážkach môže eliminovať vhodne upravená retenčná nádrž, cez ktorú bude voda odtekať. Z hľadiska tvorby zásob podzemných a povrchových vôd bolo porovnaním zmien povrchu hodnoteného a ovplyvneného územia, ktorý rozhodujúcou mierou ovplyvňuje odtok z územia, preukázané, že odlesnenie, ktoré bude nevyhnutné uskutočniť (v rozsahu 1,26 ha pre oba realizačné varianty) neovplyvní celkový odtok povrchových a podzemných vôd do krasového systému. Správa o hodnotení uvádza, že na základe uvedených hodnotení možno konštatovať, že navrhovaná stavebná činnosť ani prevádzka obytnej zóny nebude predstavovať závažné ovplyvnenie existujúcich vodárenských zdrojov ani CHVÚ Nízke Tatry - Východ.

Vymedzené prvky kostry Regionálneho územného systému ekologickej stability (**vplyvy na RÚSES**) nebudú výstavbou a prevádzkou navrhovanej činnosti ovplyvnené.

Vplyvy na urbánny komplex a využívanie zeme spočívajú v trvalej zmene súčasného využívania a funkcie dotknutého územia. Dôjde k zvýšeniu rozsahu zastavaných plôch na úkor nezastavaného územia. Správa o hodnotení uvádza, že sa nevýznamne zvýši veľkosť zastavaných plôch v obci a lokálne sa zmení využívanie zeme na relatívne malej ploche územia obce a konštatuje, že vplyvy na urbánny komplex možno hodnotiť počas výstavby ako nevýznamné, krátkodobé, počas prevádzky ako málo významné a dlhodobé.

Nepredpokladajú sa **vplyvy na kultúrne a historické pamiatky, archeologické náleziská, paleontologické náleziská a významné geologické lokality, ani na kultúrne hodnoty nehmotnej povahy** počas výstavby ani počas prevádzky navrhovanej činnosti.

Správa o hodnotení navrhovanej činnosti v rámci **priestorovej syntézy vplyvov navrhovanej činnosti v území** konštatuje, že s prevádzkou navrhovanej činnosti nie sú spojené významné nepriaznivé vplyvy na zložky životného prostredia. Počas výstavby správa o hodnotení z priestorového hľadiska predpokladá priame vplyvy navrhovanej činnosti v podobe záberu lesných a poľnohospodárskych pozemkov, záberu biotopov, výrubu drevín, ovplyvnenia hlukovej situácie a kvality ovzdušia v priestore staveniska a jeho okolia v dotknutom území, v širšom území sa predpokladajú priame vplyvy po trase stavebnej dopravy, počas výstavby budú ovplyvnení obyvatelia dotknutej obce zvýšeným stavebným ruchom, zaťažením cesty II/854 dopravou a dočasným zhoršením kvality života. Nepriame vplyvy sa predpokladajú na faunu, hlavne jej migračných trás. Priaznivým vplyvom bude poskytnutie možnosti trvalého bývania pre obyvateľov a ich stabilizácia, čo môže prispieť k pozitívnemu vplyvu na demografickú situáciu obce.

Správa o hodnotení preberá (popis viď text vyššie) hodnotenie **kumulatívnych vplyvov** na podzemné a povrchové vody z vyššie spomínanej a citovanej expertíznej štúdie Analýza vplyvu na vody (Klaučo, 07/2023, Príloha 5 správy o hodnotení). Popis kumulatívnych vplyvov na chránené územia a územia Natura 2000 vychádza z Primeraného hodnotenia vplyvov projektu na územia sústavy Natura 2000 (Barančok, 12/2024, Príloha 4 správy o hodnotení), v rámci ktorého bolo zohľadnených 67 projektov a plánov realizovaných v sledovanom území za ostatných cca 20 rokov, ktoré boli hodnotené aj v procese EIA alebo SEA. Primerané hodnotenie, aj správa o hodnotení uvádzajú ich zoznam a konštatujú, že pri žiadnej z týchto akcii neboli hodnotené vplyvy na územia Natura 2000 alebo na predmety ochrany v týchto územiach - nebola spracovaná dokumentácia primeraného hodnotenia, čím bolo zdôvodnené, že nebolo možné preukázať kumulatívne vplyvy na chránené územia s navrhovanou činnosťou. Identifikácia kumulatívnych vplyvov na hlukovú situáciu sa opiera o výsledky akustickej štúdie (Šimo, 06/2023, Príloha 8 správy o hodnotení) a konštatuje, že teoretický prírastok od posudzovanej činnosti je menší ako 0,1 dB a kumulatívny vplyv na hlukovú situáciu je prakticky nulový. Zvýšený hluk prekračujúci prípustné hodnoty pochádza z exponovaného líniového zdroja – pozemnej dopravy blízkej komunikácie, preto bude nevyhnutné aplikovať účinné protihlukové opatrenia a podľa potreby vykonať objektivizáciu a hodnotenie hluku a následne zabezpečiť ďalšie protihlukové opatrenia. V súlade so závermi Hodnotenia zdravotných rizík a hodnotenie vplyvov na verejné zdravie (Hamza, 12/2024, Príloha 15 správy o hodnotení) sa očakávajú kumulatívne zdravotné riziká z hľadiska fyzikálnych faktorov v podobe prekračovania limitných prípustných hodnôt u dvoch stavebných objektoch s možnými zdravotnými prejavmi, z hľadiska chemických faktorov sa vplyv na zdravie dotknutých obyvateľov nepredpokladá. Kumulatívne vplyvy na ovzdušie sú vyhodnotené s konštatovaním vychádzajúcim zo záverov rozptylovej štúdie (Carach, 06/2023, Príloha 9 správy o hodnotení), že súčasná úroveň kvality ovzdušia je na dobrej úrovni a realizáciou navrhovanej činnosti nedôjde k zhoršeniu súčasnej úrovne kvality ovzdušia, nakoľko príspevok navrhovanej činnosti k znečisteniu ovzdušia je minimálny. Hodnotenie kumulatívnych vplyvov na krajinu vychádza z Krajinárskej štúdie (Klaučo, 09/2023, Príloha 6 správy o hodnotení), na základe ktorej správa o hodnotení konštatuje, že navrhovaná činnosť nemá taký lokalizačný a rozmerový charakter, ktorým by sa vytvorila nová dominanta, resp. by narušila súčasný vzhľad krajiny. Taktiež nedôjde k narušenie alebo zániku charakteristického vzhľadu krajiny, a to z dôvodu lokalizácie a rozsahu posudzovanej činnosti. Vplyvom návrhu zámeru výstavby nového centra obce Demänovská Dolina nehrozí riziko zániku krajinného typu a zníženie kvality charakteristického vzhľadu krajiny. Posudzovaná činnosť bude viditeľná len z malého počtu miest/bodov turistických trás, ako napr. trasa na Rovnú hoľu, trasa na Tanečnicu alebo trasa na Ostredok, aj to iba vo veľmi malých úsekoch cca niekoľko 10 metrov a to z dôvodu morfológie terénu a umiestnenia navrhovanej činnosti, rozsahu navrhovanej činnosti a lesnatosti prostredia na úsekoch jednotlivých turistických trás.

Správa o hodnotení predpokladá bežné **prevádzkové riziká a štandardné možnosti vzniku havárií a mimoriadnych udalostí,** obdobne ako pri akejkoľvek inej výstavbe a prevádzke objektov obdobného charakteru a funkcie. Vzhľadom na charakter navrhovanej činnosti možno predpokladať, že v stave štandardnej – normálnej prevádzky budú v maximálnej miere eliminované riziká vzniku prevádzkových nehôd, havárií, mimoriadnych udalostí s možnými nepriaznivými vplyvmi na zdravie človeka a okolité

životné prostredie. Hodnotené parkovacie miesta nebudú určené pre parkovanie vozidiel prevážajúcich nebezpečné látky. Pôjde len o bežné dopravné prostriedky určené na dopravu osôb, príp. tovaru. Taktiež v priestoroch samotných bytových a rodinných domov a ich zázemia nebude nakladané s nebezpečnými látkami, resp. nebude tu dochádzať k skladovaniu nebezpečných látok a prípravkov.

Očakávané vyvolané investície
K podmieňujúcim investíciám pri výstavbe navrhovanej činnosti možno zaradiť:
- zhrnutie ornice (skrývka) z plochy riešeného územia,
- napojenie areálu na priľahlú dopravnú a technickú infraštruktúru,
- preložka lesnej cesty, ktorá bude prerušená navrhovanou výstavbou (objekt SO 01.3),
- zrealizovanie (inštalácia) novej transformačnej stanice,
- napojenie navrhovanej činnosti na existujúce inžinierske siete v území (vodovod, kanalizácia, vedenia VN, NN, atď.),
- terénne, sadové a parkové úpravy,
- oplotenie staveniska (počas výstavby navrhovanej činnosti).

Výruby, terénne, sadové a parkové úpravy
Pred začatím stavebných prác bude realizovaný výrub drevín.
V súvislosti s realizáciou navrhovanej činnosti dôjde k výrubu drevín väčšieho rozsahu. Výrub drevín bude realizovaný na lesných pozemkoch, kde sa bude riadiť ustanoveniami zákona č. 326/2005 Z. z. o lesoch v aktuálnom znení a mimo lesa, kde sa bude riadiť ustanoveniami zákona č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny v aktuálnom znení.

Pred realizáciou výstavby bude potrebný súhlas na výrub.

V ďalšom stupni projektovej prípravy navrhovanej činnosti bude realizovaná identifikácia drevín určených na výrub na základe zamerania projektového riešenia. Bude vykonaná podrobná inventarizácia drevín určených na výrub, vrátane vyčíslenia ich spoločenskej hodnoty podľa § 42 vyhl. MŽP SR č. 170/2021 Z. z., ktorou sa vykonáva zákon č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov. Predpokladá sa, že v prípade Variantu 1 bude potrebný rozsah výrubov väčší.

Projekt navrhuje terénne, sadové a parkové úpravy. Budú riešené v ďalšom stupni projektovej prípravy navrhovanej činnosti, v spolupráci so Správou NAPANT a s certifikovaným arboristom.

Podľa spracovateľky odborného posudku správa o hodnotení, ani všeobecne zrozumiteľné záverečné zhrnutie neuvádza jasne sformulovaný a prehľadný zoznam hlavných očakávaných pozitívnych a negatívnych vplyvov navrhovanej činnosti na životné prostredie. Neboli jednoznačne a jasne definované najvýznamnejšie negatívne vplyvy, resp. zložky životného prostredia, ktoré budú navrhovanou činnosťou dotknuté najvýznamnejšie (ako bolo spomenuté vyššie, bodové hodnoty stanoveného stupňa vplyvu sa pohybujú v rozmedzí -2 až +2). Tieto informácie sú uvádzané v príslušných kapitolách, izolovane, je potrebné ich v rozsiahlom elaboráte hľadať, čo môže viesť k skresleniu interpretácie až vyvodeniu nejasných či nesprávnych záverov. Navyše sa v tejto časti správy o hodnotení, podobne ako v niektorých ďalších častiach elaborátu, objavujú zvláštne tvrdenia a konštatovania, miestami skoro až intuitívne používanie pojmov. Problematicky sa hľadá argumentácia, príp. vyvodzujú závery, keďže sú tvrdenia často nejednoznačné, dokonca si navzájom protirečia.

Predložená správa o hodnotení neuvádza dôsledne všetky relevantné kladné a záporné vplyvy navrhovanej činnosti na životné prostredie, respektíve neprikladá niektorým vplyvom význam, aký by im mal prináležať. Aj z uvedeného dôvodu pravdepodobne došlo k určitému skresleniu vyhodnotenia vplyvov navrhovanej činnosti na životné prostredie, čo sa následne logicky prenieslo aj do návrhu opatrení na minimalizáciu a elimináciu nepriaznivých dopadov navrhovanej činnosti na životné prostredie a obyvateľstvo.

Identifikované očakávané vplyvy navrhovanej činnosti na životné prostredie a zdravie korešpondujú s popisovanými vstupmi a výstupmi do všetkých zložiek životného prostredia, s príslušnými platnými právnymi predpismi a budú mať prevažne lokálny charakter.

V súvislosti s navrhovanou činnosťou za najvýznamnejšie negatívne vplyvy spracovateľka odborného posudku považuje:

Počas výstavby bude väčšina negatívnych vplyvov (napr. záber lesnej a poľnohospodárskej pôdy, zásah do horninového prostredia v podobe výkopových prác, prašnosť, hlučnosť, vibrácie, produkcia odpadov, emisie, stavenisková doprava a ovplyvnenie dopravy na priľahlých komunikáciách, nároky na suroviny, materiál a pod.) viazaná na priestor staveniska a jeho bezprostredného okolia, pričom tieto vplyvy budú výrazné, krátkodobé, obmedzené na obdobie výstavby a nebudú znamenať významné negatívne vplyvy na obyvateľstvo.

Zásahy do pôd a do horninového prostredia, krajinnej štruktúry a krajinnej pokrývky, funkčného využívania, krajinného rázu a scenérie, infraštruktúrnej a komunikačnej siete budú trvalé, výrazné, významné, ale nebudú pre obyvateľstvo predstavovať nebezpečenstvo.

Negatívne vplyvy na biotu možno predpokladať v podobe rozsiahlych výrubov a odlesnenia (1,26 ha), zásahu do existujúcich biotopov, predovšetkým do biotopu európskeho významu Ls9.1 Smrekové lesy čučoriedkové (Horské smrekové lesy 9410), likvidácia podmienok života, potravných, príp. hniezdnych možností pre niektoré druhy živočíchov viazaných na odstránené dreviny, trávne porasty, pôdu, ovplyvnenie šírenia a migračných trás niektorých živočíšnych, ale aj rastlinných druhov, vyrušovanie, riziko šírenia inváznych druhov a škodcov a pod. Tieto vplyvy budú výrazné, významné, dlhodobé, čiastočne vratné, z hľadiska vplyvu na obyvateľstvo nepredstavujú významné nebezpečenstvo.

Vplyvy počas prevádzky budú mať charakter trvalých, príp. periodických vplyvov (napr. hlučnosť, svetelný smog, dopravné zaťaženie priľahlých komunikácií, produkcia odpadov, produkcia odpadových vôd, nároky na vodu, elektrinu, zemný plyn a pod.).

Spracovateľka odborného posudku konštatovala, že vzhľadom na charakter navrhovanej činnosti, a za podmienky naozaj dôsledného uplatnenia vhodných opatrení na prevenciu, minimalizáciu a elimináciu očakávaných negatívnych vplyvov navrhovanej činnosti na životné prostredie, je možné predpokladať, že očakávané vplyvy nebudú mať významné negatívne dopady na životné prostredie, obyvateľstvo, jeho zdravie, pohodu a bezpečnosť.

Navrhovaná výstavba bude podľa nej musieť byť optimalizovaná na dôsledky zmeny klímy a realizovaná tak, aby navrhované objekty neohrozovali nepriaznivé účinky zmeny klímy a súčasne aby navrhované objekty nemali negatívne vplyvy na klimatické zmeny.

Spracovateľka posudku ďalej uviedla, že vzhľadom na charakter a umiestnenie dotknutého územia, bude nevyhnutné zabrániť prudkému rozvoju ďalšej výstavby, vzhľadom na možné kumulatívne a synergické vplyvy existujúcich činností s akýmikoľvek ďalšími činnosťami. Za súčasnej situácie, napriek zjavným skutočnostiam a indíciám, sú podľa nej vyjadrenia ku kumulatívnym vplyvom a prekročeniu únosnosti územia, bohužiaľ, len na úrovni alarmujúcich konštatovaní. Domnieva sa, že pre ďalší rozvoj územia obce Demänovská Dolina bude nevyhnutné vypracovať štúdiu kumulatívnych vplyvov existujúcich a plánovaných činností v podobe komplexného účelového strategického hodnotenia pre celú Demänovskú dolinu, príp. inak vymedzené časti krajiny. Rovnako nevyhnutné bude vypracovať štúdiu ekologickej únosnosti pre najzaťaženejšie časti krajiny. Má za to, že na úrovni jednotlivých investičných projektov je uskutočnenie kumulatívneho hodnotenia a hodnotenia ekologickej únosnosti z viacerých dôvodov neuskutočniteľné až vylúčené.

Spracovateľka odborného posudku konštatovala, že z celkového posúdenia dostupných podkladov, na základe hodnotenia jednotlivých vplyvov a z ich vzájomného spolupôsobenia, vychádzajúc zo záverov

odborných štúdií, sa nepredpokladá také negatívne pôsobenie navrhovanej činnosti, ktoré by malo za následok zhoršenie súčasného stavu životného prostredia a zdravia obyvateľov v záujmovom území, ani významný negatívny dopad na chránené a inak významné časti prírody a krajiny, ani na predmet ochrany týchto častí územia, pokiaľ budú dôsledne splnené požiadavky premietnuté do definovaných opatrení na zmiernenie očakávaných negatívnych vplyvov navrhovanej činnosti.

Zistenia vplyvov navrhovanej činnosti odporúča premietnuť do ďalšej prípravy projektovej dokumentácie a realizácie navrhovanej činnosti, ako aj do poprojektovej analýzy a súčasne podľa nich určiť a realizovať účinné preventívne a zmierňujúce opatrenia.

Predpokladané vplyvy presahujúce štátna hranice
Vzhľadom na lokalizáciu a charakter navrhovanej činnosti nedôjde k negatívnemu vplyvu na jednotlivé zložky životného prostredia, ktoré by presahovali štátne hranice.

Posúdenie súladu navrhovanej činnosti s planou územnoplánovacou dokumentáciou
Navrhovaná činnosť je v súlade s platnou územno-plánovacou dokumentáciou - ÚPN obce Demänovská Dolina a jeho Zmien a doplnkov č. 2. Podľa tejto dokumentácie sú pozemky označené ako plocha „M“ určené na výstavbu navrhovanej činnosti vymedzené na funkčné využitie územia: Obytná zóna pre trvalo bývajúcich obyvateľov obce Demänovská Dolina a určené na IBV a HBV a základnú občiansku vybavenosť, vrátane verejnej zelene, obslužných komunikácií a technickej infraštruktúry, zabezpečujúcej jej obsluhu.

Vplyvy na sociálne a ekonomické súvislosti
Vplyvy navrhovanej činnosti na obyvateľstvo počas prevádzky sa podľa správy o hodnotení prejavia najviac v socioekonomickej oblasti a boli vyhodnotené ako priaznivé, dlhodobé, málo významné. Pozitívny vplyv bude mať výstavba na zamestnanosť a na zabezpečenie kvalitného trvalého bývania priamo v obci. Ako pozitívny nepriamy vplyv prevádzky navrhovanej činnosti na obyvateľov správa o hodnotení uvádza finančný príjem obce z miestnych daní.

V. CELKOVÉ HODNOTENIE VPLYVOV NAVRHOVANEJ ČINNOSTI NA NAVRHOVANÉ CHRÁNENÉ VTÁČIE ÚZEMIA, ÚZEMIA EURÓPSKEHO VÝZNAMU ALEBO EURÓPSKU SÚSTAVU CHRÁNENÝCH ÚZEMÍ (NATURA 2000)

Vplyvy na územia Natura 2000 sú podrobne vyhodnotené v Prílohe 4 správy o hodnotení navrhovanej činnosti - Demänovská Dolina, Centrum Nové Koliesko – M1 (II. etapa) Primerané hodnotenie vplyvov projektu na územia sústavy Natura 2000.

Primerané hodnotenie bolo spracované riešiteľským kolektívom v zložení: RNDr. Peter Barančok, CSc. (autorizovaná osoba MŽP SR č. 01/2023), RNDr. Mária Barančoková, PhD., Mgr. Peter Barančok, PhD., Ing. Jozef Marko, CSc., Ing. Ján Krajčí, PhD., Tomáš Barančok.

Vplyvy na územia sústavy Natura 2000 boli vypracované v zmysle Zákona č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov a Vyhlášky MŽP SR č. 170/2021 Z. z., ktorou sa vykonáva zákon č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších zmien a doplnkov a v zmysle Metodiky hodnotenia významnosti vplyvov plánov a projektov na územia sústavy Natura 2000 v Slovenskej republike (ŠOP SR 2014, 2016; SAŽP 2023).

Za účelom získania čo najväčšieho množstva relevantných údajov o výskyte druhov flóry a fauny, výskyte významných biotopov a o celkovom stave prírodného prostredia v dotknutom území bol realizovaný terénny prieskum v období máj 2023 až november 2024. V jednotlivých prieskumoch sa pozornosť sústreďovala na chránené a ohrozené druhy európskeho alebo národného významu, významné biotopy, na potenciálne dotknuté plochy území spadajúcich do sústavy Natura 2000, resp. všetky zložky prírodného prostredia, ktoré sú predmetom ochrany v dotknutých územiach sústavy.

OU-LM-OSZP-2025/000366-0036467/2025-P001

Prieskumy flóry a vegetácie boli zamerané na terénne zmapovanie výskytu druhov rastlín v dotknutom území, zdokumentovanie výskytu druhov aj v okolí dotknutého územia na základe literárnych údajov a orientačného prieskumu, zmapovanie typov vegetácie v dotknutom území – fytocenologický prieskum, získanie všetkých potrebných údajov pre vyhodnotenie stavu a zmapovanie výskytu všetkých biotopov.

Prieskum fauny dotknutého územia sa sústredil na skupiny živočíchov, ktoré sú predmetom ochrany v okolitom území európskeho významu (ÚEV) a chránenom vtáčom území (CHVÚ), alebo aj v územiach Natura 2000 v širšom okolí: bezstavovce (*Evertebrata*), chrobáky (*Coleoptera*), motýle s dennou a motýle s nočnou aktivitou (*Lepidoptera*), mäkkýše (*Mollusca*), pavúkovce (*Arachnida*), vážky (*Odonata*), bzdochy (*Heteroptera*), blanokrídlovce (*Hymenoptera*),rovnokrídlovce (*Orthoptera)*, dvojkrídlovce (*Diptera*) atď. Najväčšiu skupinu živočíchov zo skupine stavovcov (*Vertebrata*) v sledovanom území predstavovali vtáky (*Aves*), početnou skupinou boli tiež cicavce (*Mammalia*), netopierov (*Chiroptera*), ryby (*Pisces*), obojživelníky (*Amphibia*) a plazy (*Reptilia*).

Vplyvy navrhovanej činnosti „na územia Natura 2000 a ich predmety ochrany boli identifikované len na lokalitách mimo ÚEV alebo CHVÚ – v blízkosti je však situované územie európskeho významu SKUEV0302 Ďumbierske Tatry a chránené vtáčie územie SKCHVU018 Nízke Tatry.

Z druhov alebo biotopov, ktoré sú predmetom ochrany v týchto dvoch územiach Natura 2000, boli v dotknutom území identifikované vplyv na druh kunka žltobruchá (*Bombina variegata*), biotop 9410 Horské smrekové lesy (Ls9.1 Smrekové lesy čučoriedkové), druhy vtákov ďateľ čierny (*Dryocopus martius*) a ďateľ trojprstý (*Picoides tridactylus*) a veľké šelmy vlk dravý (*Canis lupus*), rys ostrovid (*Lynx lynx*) a medveď hnedý (*Ursus arctos*) migrujúce sledovaným územím.

Pri všetkých druhoch a biotope boli vplyvy vyhodnotené ako mierne negatívne.

Vzhľadom na výsledky hodnotenia vplyvov na územia sústavy Natura 2000 v sledovanom území, hodnotenia vplyvov na druhy a biotopy, ktoré sú predmetom ochrany v daných územiach sústavy Natura 2000 možno konštatovať, že s ohľadom na ciele ochrany v dotknutých SKUEV0302 Ďumbierske Tatry, SKCHVU018 Nízke Tatry a aj v ostatných územiach Natura 2000 v širšom okolí, nebude významne negatívne ovplyvnený žiadny predmet ochrany v týchto územiach Natura 2000 a realizácia navrhovanej činnosti nebude mať nepriaznivý vplyv na integritu území sústavy Natura 2000.

VI. ROZHODNUTIE VO VECI

1. Záverečné stanovisko

Príslušný orgán na základe výsledkov procesu posudzovania vykonaného podľa ustanovení zákona o posudzovaní vplyvov, pri ktorom sa zvážil stav využitia územia a únosnosť prírodného prostredia, význam očakávaných vplyvov navrhovanej činnosti na životné prostredie, chránené územia a zdravie obyvateľstva z hľadiska pravdepodobnosti, rozsahu, trvania, povahy, miesta vykonávania navrhovanej činnosti, so zameraním na súlad s územnoplánovacou dokumentáciou, úroveň spracovania správy o hodnotení, stanoviská orgánov a organizácií príslušných pre navrhovanú činnosť a dotknutých navrhovanou činnosťou, ako aj stanoviská dotknutej verejnosti a ich vyhodnotenie, výsledok odborného posudku k navrhovanej činnosti a za súčasného stavu poznania, vydáva v súlade s § 37 ods. 2 zákona o posudzovaní vplyvov záverečné stanovisko:

s ú h l a s í

s realizáciou navrhovanej činnosti

„CENTRUM NOVÉ KOLIESKO – M1 (II. ETAPA) DEMÄNOVSKÁ DOLINA“

za predpokladu splnenia podmienok a realizácie opatrení uvedených v kapitole VI. „ROZHODNUTIE VO VECI“, časť 3. „Opatrenia a podmienky na prípravu, realizáciu a prípadne na ukončenie navrhovanej činnosti alebo jej zmeny, ak je spojená s likvidáciou, sanáciou alebo rekultiváciou vrátane opatrení na vylúčenie alebo zníženie významne nepriaznivých vplyvov navrhovanej činnosti alebo jej zmeny“ tohto záverečného stanoviska s tým, že neurčitosti, ktoré sa môžu vyskytnúť v procese posudzovania vplyvov navrhovanej činnosti na životné prostredie, je potrebné vyriešiť v ďalších stupňoch príslušnej projektovej dokumentácie v rámci povolenia navrhovanej činnosti podľa osobitných predpisov.

Platnosť tohto záverečného stanoviska je tri roky odo dňa nadobudnutia jeho právoplatnosti. Platnosť je možné predĺžiť podľa § 37 ods. 8. zákona o posudzovaní vplyvov, najviac však na sedem rokov. Toto záverečné stanovisko nestráca platnosť, ak sa počas jeho platnosti začne konanie o umiestnení alebo povolení činnosti podľa osobitných predpisov. Ak sa počas platnosti záverečného stanoviska vydá záväzné stanovisko zo zisťovacieho konania o zmene už posúdenej navrhovanej činnosti, platnosť záverečného stanoviska sa primerane predlžuje o dobu platnosti záväzného stanoviska zo zisťovacieho konania.

2. Odsúhlasený variant navrhovanej činnosti podľa § 22 ods. 2 zákona o posudzovaní vplyvov

Pôvodný zámer (HES-COMGEO, 03/2021) obsahoval len jeden realizačný variant a nulový variant, v súlade s upustením od požiadavky variantného riešenia navrhovanej činnosti listom č. OU-LM-OSZP-2021/003058-02 zo dňa 05. 03. 2021, vydaného Okresným úradom Liptovský Mikuláš, odborom starostlivosti o životné prostredie.

Zo stanovísk doručených k zámeru vyplynula požiadavka stanovenia ďalšieho variantu. Vzhľadom na uvedenú skutočnosť pre ďalšie, podrobnejšie hodnotenie bol určený variant doručený príslušnému orgánu navrhovateľom dňa 17. 01. 2022 ako Variant 2.

V rámci procesu posudzovania vplyvov navrhovanej činnosti na životné prostredie sa tak v správe o hodnotení navrhovanej činnosti porovnávali nulový variant (stav, ktorý by nastal, ak by sa navrhovaná činnosť nerealizovala) a realizačné Varianty 1 a 2.

Z priebehu procesu posudzovania vplyvov navrhovanej činnosti na životné prostredie vyplynulo, že príslušný orgán súhlasí s realizáciu navrhovaného

Variantu 2

ako s environmentálne prijateľnejším variantom.

3. Opatrenia a podmienky na prípravu, realizáciu a prípadne na ukončenie navrhovanej činnosti alebo jej zmeny, ak je spojené s likvidáciou, sanáciou alebo rekultiváciou vrátane opatrení na vylúčenie alebo zníženie významne nepriaznivých vplyvov navrhovanej činnosti alebo jej zmeny

Príslušný orgán vychádzajúc z podmienok, požiadaviek a pripomienok doručených stanovísk:
- zovšeobecnil, prepojil duplicitné a významovo podobné podmienky;
- upustil od podmienok vychádzajúcich z legislatívnych predpisov a právnych noriem, nakoľko ich naplnenie vyžaduje samotný zákon a iné záväzné predpisy;
- upustil od podmienok, ktoré príslušný orgán nemôže vyžadovať, nakoľko nemajú oporu v zákone alebo v právne záväznom predpise (ako napr. s určovaním užívania vlastníckeho práva);
- uviedol len tie, ktoré sú odsledovateľné, odkontrolovateľné a realizačne aplikovateľné;
- vypustil tie, ktoré nemajú súvis s posudzovaním vplyvov na životné prostredie;
- opomenul požiadavky vzťahujúce sa na širšie okolie riešenej lokality, ktoré bude vhodné uplatniť v procese posudzovania strategického dokumentu – zmien a doplnkov územného plánu dotknutej obce, vrátane tých, ktoré bude potrebné uplatňovať v ďalšom stupni povoľovania navrhovanej činnosti a iných konaní (napr.

výruby, zásah do biotopu a pod.), nakoľko v aktuálnej predprípravnej fáze nie sú známe všetky realizačné detaily navrhovanej činnosti;

Na základe celkových výsledkov procesu posudzovania vplyvov na životné prostredie, zámeru, správy o hodnotení, pripomienok a stanovísk dotknutých orgánov, rezortného orgánu, povoľujúceho orgánu, dotknutej verejnosti a odborného posudku sa odporúčajú pre ďalšie etapy projektovej prípravy, výstavby, prevádzky, príp. likvidácie navrhovanej činnosti nasledujúce podmienky:

1. V rámci navrhovanej činnosti v procese projektovej prípravy, výstavby, prevádzky, príp. jej sanácie sa požaduje dodržiavať a rešpektovať všetky príslušné legislatívne predpisy, právne normy a záväzné dokumenty, technické normy a predpisy, profesijné a stavovské predpisy ako aj záväzné nariadenia a predpisy EÚ, environmentálne stratégie a iné záväzné dokumenty, vrátane všetkých relevantných a opodstatnených podmienok a pripomienok doručených prostredníctvom stanovísk k celému procesu posudzovania vplyvov na životné prostredie a to najmä s ohľadom na ochranu životného prostredia, ochranu zdravia a bezpečnosť ľudí, hmotný majetok, kultúrneho dedičstva, rastlinstvo, živočíšstvo, biodiverzitu, pôdu, klímu, ovzdušie, vodu, krajinu a prírodné lokality;

2. Realizáciu navrhovanej činnosti dôsledne obmedziť len na priestor výstavby, zabezpečiť ochranu okolitých pozemkov pred ich poškodením počas výstavby aj prevádzky navrhovanej činnosti, v čo najväčšej miere zamedziť negatívnym dopadom na obyvateľstvo a životné prostredie a nezasahovať do okolitého prírodného prostredia a biotopov a vodných tokov;

3. Rešpektovať priebeh a ochranné pásma dopravnej a technickej infraštruktúry vrátane požiadaviek a podmienok vlastníkov, prevádzkovateľov a správcov dotknutých dopravných a inžinierskych sietí a zároveň doriešiť dopravné napojenie a nároky na dopravnú infraštruktúru v súlade s vývojom dopravnej situácie v území, rozvojovými zámermi obce a platnou legislatívou, v prípade potreby aktualizovať dopravno-kapacitné posúdenie;

4. v rámci sadových a parkových úprav, rekultivácie a revitalizácie dotknutého územia použiť pôdu pochádzajúcu zo skrývky humusového horizontu pochádzajúcej zo zakladania stavby navrhovanej činnosti;

5. Zabezpečiť, aby nasadené strojné mechanizmy a zariadenia stavby boli v dobrom technickom stave a neznečisťovali a nezhoršovali kvalitu povrchových a podzemných vôd dotknutej lokality a v priebehu výstavby dôsledne dodržiavať bezpečnostné predpisy pri manipulácii s ropnými látkami a kontrolovať stav mechanizačných prostriedkov a zamedziť znečisťovaniu dopravného systému z výstavby čistením automobilov pri výjazde zo staveniska, čistením prístupovej komunikácie, kropenie staveniska počas výkopových prác a pod.), v prípade poškodenia okolitých komunikácií a iných plôch po ukončení výstavby ihneď uviesť do pôvodného stavu;

6. Zabezpečiť monitorovanie znečistenia podzemných vôd a horninového prostredia;

7. Zabezpečiť ochranu existujúcich biotopov, v prípade ich ohrozenia zrealizovať potrebné opatrenia a v prípade zasiahnutia do biotopov, zabezpečiť ich rekultiváciu a revitalizáciu v spolupráci so Správou NAPANT;

8. Vylúčiť realizáciu retenčnej nádrže v podobe jazierka a zabezpečiť zadržiavanie vody v území vhodnými opatreniami pre vsak, ako aj opatrenia na zachytávanie a akumuláciu vôd s cieľom zadržania čo najviac vôd na dotknutom území;

9. Realizovať konkrétne opatrenia na ochranu a zabránenie úhynu vyskytujúceho sa vtáctva, netopierov a obojživelníkov v spolupráci a na základe odporúčania Správy NAPANT;

10. Z dôvodu negatívneho vplyvu nočného osvetlenia na lokálnu faunu a flóru vykonať nasledovné opatrenia:
    - realizovať v areáli nízke osvetlenie;
    - inštalovať svietidlá z vrchnej časti tienené a inštalované vodorovne tak, aby svetelný lúč z vonkajších svietidiel/lámp smeroval priamo nadol - tzv. „zero up light“, s minimálnym bočným svetelným efektom (fully shielded lights) a s nižšou intenzitou osvetlenia, ideálne v kombinácii s pohybovými/časovými spínačmi;
    - inštalovať osvetlenie bez použitia bieleho svetla, farbu svetla voliť v teplejších farbách (pod 4000 K);
    - v rámci prevencie svetelného smogu osvetlenie v nočných hodinách (23:00 – 05:00) tlmiť na najnižšiu intenzitu, prípadne vypnúť;

11. Realizovať opatrenia na zabránenie kolízii s medveďom hnedým v zmysle platnej legislatívy, umiestniť uzavierateľné nádoby na odpady so zabezpečením proti vniknutiu medveďa, podľa možnosti areál, ani jeho časti, neoplocovať;

12. Neumiestňovať objekty určené bývanie v pásme s prekročenou prípustnou hodnotou hluku a vibrácií (v tesnej blízkosti cestnej komunikácie), dodržať dostatočný odstup zástavby od cesty, uprednostniť orientáciu obytných miestností mimo zdroj hluku, zabezpečiť dostatočnú izoláciu okien a fasád s minimálnou požadovanou nepriezvučnosťou obvodového plášťa podľa aktuálnych ekvivalentných hladín A zvuku pred jednotlivými fasádami navrhovaných objektov s ohľadom na vzduchovú a krokovú nepriezvučnosť, monitorovať hlukovú hladinu na lokalite a v prípade prekročenia prípustných hladín hluku prijať vhodné protihlukové opatrenia (napr. zníženie rýchlosti na danom úseku, protihlukové zábrany a steny, zeleň a pod.);

13. Odporúča sa vykonať základné stavebné opatrenia proti prenikaniu radónu do priestorov stavby a hromadeniu radónu v stavebných konštrukciách (napr. utesnenie škár, správne odvetrávanie základov) a jeho monitorovanie;

14. Zabezpečiť odvádzanie splaškových odpadových vôd prostredníctvom verejnej kanalizácie;

15. Na každej kanalizačnej vetve pod každým parkoviskom vybudovať odlučovače ropných látok zo zrážkovej vody z komunikácii min. na limitnú hodnotu 0,1 mg/l ropných látok; alternatívne vybudovať priepustné dopravné plochy, pod priepustnú plochu parkovísk zabudovať filtračnú (sorpčnú) geotextíliu na zachytenie ropných látok a zabezpečiť ich pravidelnú kontrolu a čistenie na základe zmluvného vzťahu s oprávnenou organizáciou;

16. Na základe údajov SHMÚ dimenzovať a adaptovať navrhované objekty na klimatické zmeny a extrémy – intenzívne zrážky, prudké topenie snehu, vlny horúčav, sucha a pod.;

17. Stavebné objekty navrhnúť a realizovať tak, aby boli citlivo začlenené do krajiny, vyhotovené z udržateľných materiálov, spĺňali súčasné nízkoemisné a nízkonenergetické štandardy, s ohľadom na technicko-ekonomické možnosti a klimatické podmienky uprednostniť obnoviteľné zdroje energie a implementovať prvky elektromobility a cyklodopravy (stojany, bezbariérové trasy pod.) v súlade s platnou legislatívou;

18. Stromy a kry vysádzať mimo ochranného pásma inžinierskych sietí tak, aby ani v budúcnosti koreňový systém nemohol poškodiť ich vedenia;

19. Zabezpečiť realizáciu navrhovaného monitoringu a poprojektovej analýzy;

20. V prípade potreby spracovať spresňujúce prieskumy, analýzy a hodnotenia v ukazovateľoch identifikovaných ako problémové, sporné, či nejasné, so zohľadnením aktuálneho vývoja procesu projektovej prípravy navrhovanej činnosti, aktuálneho stavu dotknutého územia a výsledky zohľadniť v ďalších etapách projektovej prípravy navrhovanej činnosti;

Uvedené navrhované opatrenia sú z technického a ekonomického hľadiska realizovateľné.

Príslušný orgán zároveň v súlade s § 37 ods. 3 zákona o posudzovaní vplyvov určuje, že navrhovateľ je pred vydaním povolenia povinný príslušnému orgánu a povoľujúcemu orgánu hodnoverne preukázať zabezpečenie splnenia podmienok podľa osobitného predpisu, ktorým je § 28 ods. 6 až 8 a 10 zákona č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny

V uvedenom zozname sú premietnuté kľúčové opatrenia uvedené v kap. C.IV správy o hodnotení a kľúčové opatrenia, ktoré vyplynuli zo stanovísk zainteresovaných subjektov k zámeru, k rozsahu hodnotenia a k správe o hodnotení navrhovanej činnosti. Navrhované opatrenia vychádzajú taktiež zo záverov odborných štúdií a posúdení a z platnej legislatívy.

Bude nevyhnutné dôsledne dodržať všetky vyššie uvedené opatrenia na prevenciu, elimináciu, minimalizáciu a kompenzáciu negatívnych vplyvov navrhovanej činnosti na životné prostredie a zdravie ľudí.

Obzvlášť dôležité bude dôsledné dodržanie opatrení, ktoré zabezpečia elimináciu možných negatívnych vplyvov na prírodné zdroje (vodné, pôdne, lesné), rastlinstvo, živočíšstvo a ich biotopy, na chránené územia a predmety ich ochrany, ako najcennejších krajinných prvkov v dotknutom území.

Uvedené opatrenia bude potrebné pred stavebným povolením doplniť ešte o ďalšie relevantné opatrenia, ktoré vyplynú z ďalšieho procesu projektovej prípravy navrhovanej činnosti.

Vzhľadom na existujúcu celkovú situáciu v obci Demänovská Dolina, aj v celej Demänovskej doline, s nedostatočne regulovaným rozvojom urbanizácie v územnej a predmetnej kolízii so záujmami ochrany prírody, krajiny a prírodných zdrojov, bude nevyhnutné pre akékoľvek ďalšie investičné zámery, ale aj pre ďalšiu územnoplánovaciu dokumentáciu v tomto území:

- vypracovať komplexné kumulatívne hodnotenie vplyvov existujúcich, realizovaných a naplánovaných činností a projektov pre celú Demänovskú dolinu, príp. inak vymedzené časti krajiny (napr. územia sústavy Natura 2000, Demänovský jaskynný systém a pod.) a posúdiť ho na úrovni strategického hodnotenia

a súčasne

- vypracovať komplexné hodnotenie ekologickej únosnosti územia Demänovskej doliny, Ďumbierskych Tatier, príp. inak vymedzených častí krajiny a posúdiť ho na úrovni strategického hodnotenia
- na základe výsledkov uvedených hodnotení v lokalitách s prekročenou únosnosťou pristúpiť k vyhláseniu stavebnej uzávery.

4. Požadovaný rozsah poprojektovej analýzy

Na základe výsledkov hodnotenia a výsledkov čiastkových štúdií vypracovaných pre environmentálne hodnotenie správa o hodnotení navrhuje:

Počas výstavby:
- dodržiavať predpisov bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci počas výstavby,
- kontrolovať, či nedochádza k znečisteniu podzemných vôd a horninového prostredia, či sú dodržiavané bezpečnostné predpisy, normy, legislatíva a opatrenia navrhnuté v správe o hodnotení a v projektovej dokumentácii,
- monitorovanie výskytu chránených druhov rastlín a živočíchov pracovníkmi Správy NAPANT.

Počas prevádzky:
- po uvedení navrhovanej činnosti do prevádzky v monitorovať hluk, vibrácie, svetelné znečistenie odborne spôsobilou osobou.

Monitorovanie zabezpečí navrhovateľ.

Mnohé z uvedených návrhov vyplynuli z požiadaviek sformulovaných v stanoviskách k zámeru a k správe o hodnotení. Na základe stanovísk možno sformulovať nasledovné požiadavky:

V ďalších stupňoch projektovej prípravy navrhovanej činnosti definovať a predložiť návrhy monitoringov s uvedením čo najkonkrétnejších údajov o spôsobe, trvaní, frekvencii, kompetenciách, zodpovedných osobách a pod. pre nasledujúce sledované objekty a javy (niektoré sú uvádzané opakovane):

- monitorovanie výskytu druhu kunky žltobruchej a v prípade potreby navrhnúť a realizovať operatívne potrebné opatrenia,
- monitorovať znečistenia podzemných vôd a horninového prostredia a v prípade potreby navrhnúť a realizovať operatívne potrebné opatrenia,
- kontrolovať dodržiavanie bezpečnostných predpisov, noriem, legislatívy a opatrení uvedených v správe o hodnotení a v projektovej dokumentácii a v prípade potreby navrhnúť a realizovať operatívne potrebné opatrenia,
- monitorovať stav vodného toku Priečnô (Priečne) a jeho bioty a v prípade potreby navrhnúť a realizovať operatívne opatrenia,
- monitorovať výskyt a šírenie inváznych druhov s cieľom ich pravidelného odstraňovania a v prípade výskytu navrhnúť a realizovať operatívne potrebné opatrenia.

Za účelné možno považovať taktiež ďalšie okruhy monitorovania:

- V prvom roku po uvedení kompletnej navrhovanej činnosti do prevádzky monitorovať účinnosť navrhovanej kanalizačnej sústavy na ploche dotknutého územia (počas prívalových dažďov, v čase topenia snehu a pod.).
- Účinnosť kanalizácie monitorovať podľa potreby, prevažne v období zvýšeného množstva zrážok, počas prívalových dažďov, v čase výrazného topenia snehu, v období zvýšených nárokov na odtok a pod.). Skúšky tesnosti vykonať pre každú stavbu pri kolaudácii a potom min. 1x za 5 rokov, príp. podľa potreby.
- Monitorovať biotu dotknutého územia počas stavebných prác (dodržiavanie navrhovaných opatrení, ktoré vyplynú z procesu posudzovania a príslušnej platnej legislatívy) s dôrazom na výskyt vybraných druhov živočíchov (vtáky, netopiere, veľké šelmy a pod.) a výskyt chránených druhov rastlín (v spolupráci so Správou NAPANT).
- Monitorovať dreviny určené na výrub z hľadiska možného hniezdenia vtákov (v spolupráci so Správou NAPANT).
- Predovšetkým počas výstavby monitorovať existujúce a novovzniknuté depresie, priehlbne naplnené vodou a hlbšie mláky a v prípade zistenia dospelých jedincov obojživelníkov alebo ich vývojových štádií zabezpečiť v spolupráci s pracovníkmi Správy NAPANT ich ochranu alebo transfer na iné vhodné lokality.

Všetky monitorovania, kontroly a skúšky budú vykonávať odborne spôsobilé osoby/organizácie, pričom kontrolná činnosť bude v pôsobnosti príslušných orgánov.

Dokumentácia a výsledky z monitorovania budú archivovaná u navrhovateľa a na požiadanie bude k dispozícii príslušným orgánom štátnej správy, samosprávy, ako aj zainteresovanej verejnosti.

Navrhované podmienky a opatrenia je potrebné zahrnúť do rozhodnutí vydaných v rámci povoľovacích procesov. Ich dodržiavanie bude predmetom kontroly zo strany povoľujúceho orgánu, resp. dotknutých orgánov v zmysle príslušných právnych predpisov.

Kontrola dodržiavania stanovených podmienok bude vykonávaná formou predloženia záverečných správ z monitorovacích prác navrhovateľom všetkým zúčastneným stranám (povoľujúci orgán, dotknutý orgán).

Podľa § 38 ods. 3 zákona o posudzovaní vplyvov povoľujúci orgán nesmie vydať rozhodnutie bez vydaného záverečného stanoviska alebo bez záväzného stanoviska zo zisťovacieho konania, ak ide o navrhovanú činnosť, ktorá podlieha konaniu podľa tohto zákona.

Kontrola podmienok záverečného stanoviska je zadefinovaná v § 38 a § 39 zákona o posudzovaní vplyvov.

Ak sa zistí, že skutočné vplyvy navrhovanej činnosti posudzovanej podľa tohto zákona sú nepriaznivejšie, než uvádza správa o hodnotení činnosti, je ten, kto realizuje navrhovanú činnosť, povinný zabezpečiť opatrenia na zosúladenie skutočného vplyvu s vplyvom uvedeným v správe o hodnotení činnosti v súlade s požiadavkami uvedenými v § 39 ods. 1 zákona o posudzovaní vplyvov a v povolení navrhovanej činnosti.

5. Rozhodnutie o akceptovaní alebo neakceptovaní predložených písomných stanovísk k správe o hodnotení doručených podľa § 35 vrátane odôvodnených písomných pripomienok, ktoré boli doručené verejnosťou

K správe o hodnotení boli oslovenými subjektmi na základe listov príslušného orgánu č. OU-LM-OSZP-2025/000366-038, -039, -040 a -041 zo dňa 04. 03. 2025 v stanovenom termíne predložené 4 stanoviská.
Tri oslovené subjekty stanovisko nedoručili. Podľa § 35 ods. 3 zákona o posudzovaní vplyvov, ak sa nedoručí písomné stanovisko podľa odsekov 1 a 2, považuje sa za súhlasné.
K správe o hodnotení sa písomne vyjadrila aj verejnosť – OZ pre Dolinu. Ich stanovisko je nesúhlasné.
Všetky doručené stanoviská boli pri vydaní tohto záverečného stanoviska akceptované a zohľadnené.

VII. ODÔVODNENIE ZÁVEREČNÉHO STANOVISKA

1. Odôvodnenie rozhodnutia vo veci

Záverečné stanovisko pre navrhovanú činnosť je vypracované podľa § 37 zákona o posudzovaní vplyvov na základe zámeru, stanovísk k zámeru navrhovanej činnosti a ich vyhodnotenia, rozsahu hodnotenia, správy o hodnotení navrhovanej činnosti, stanovísk k správe o hodnotení, ich vyhodnotenia a odborného posudku k navrhovanej činnosti.

Pri hodnotení a vypracovaní záverečného stanoviska príslušný orgán postupoval podľa ustanovení zákona, pri čom dôsledne analyzoval každú pripomienku a stanoviská od zainteresovaných subjektov, dotknutej verejnosti a expertov. Všetky opodstatnené pripomienky boli akceptované s tým, že musia byť zohľadnené v ďalších stupňoch projektovej prípravy navrhovanej činnosti a ich dodržiavanie bude potrebné sledovať a vyhodnocovať v súlade s platnými všeobecne záväznými predpismi Slovenskej republiky a EÚ.

V priebehu posudzovania vplyvov navrhovanej činnosti na životné prostredie boli zvážené všetky predpokladané vplyvy navrhovanej činnosti na životné prostredie, zvážili sa riziká navrhovaných variantov z hľadiska vplyvu na životné prostredie, chránené územia a zdravie obyvateľov, na základe čoho bolo preukázané, že **navrhovanú činnosť je možné realizovať v navrhovanom Variante 2** za predpokladu splnenia podmienok a realizácie opatrení uvedených v kapitole VI. „ROZHODNUTIE VO VECI“, časť 3. „Opatrenia a podmienky na prípravu, realizáciu a prípadne na ukončenie navrhovanej činnosti alebo jej zmeny, ak je spojená s likvidáciou, sanáciou alebo rekultiváciou vrátane opatrení na vylúčenie alebo zníženie významne nepriaznivých vplyvov navrhovanej činnosti alebo jej zmeny“ tohto záverečného stanoviska.

Zároveň bolo preukázané, že realizácia navrhovanej činnosti v uvedenom Variante 2 je realizovateľná za dodržania požiadaviek všeobecne záväzných právnych predpisov týkajúcich sa navrhovanej činnosti a jej vplyvu na životné prostredie, chránené územia a zdravie obyvateľov.

Pri odsúhlasení navrhovaného Variantu 2 sa brali do úvahy vplyvy na obyvateľstvo a jeho zdravie, prírodné prostredie (predovšetkým na chránené územia a prírodné zdroje), na socio-ekonomické pomery a technické a dopravné kritériá.

V priebehu posudzovania vplyvov navrhovanej činnosti na životné prostredie neboli zistené žiadne skutočnosti, ktoré by preukazovali rozpor narhovaného Variantu 2 z hľadiska požiadaviek relevantných všeobecne záväzných právnych predpisov týkajúcich sa navrhovanej činnosti a jej vplyvu na životné prostredie, chránené územia a zdravie obyvateľov, resp. by závažným spôsobom zhoršovali alebo ohrozovali súčasný stav životného prostredia v danej lokalite.

Pri realizácii a dodržiavaní navrhnutých opatrení na prevenciu, elimináciu, minimalizáciu a kompenzáciu nepriaznivých vplyvov navrhovanej činnosti na životné prostredie nebol preukázaný predpoklad ohrozenia zdravia zamestnancov, obyvateľov a návštevníkov navrhovanej činnosti a blízkeho okolia, či už počas výstavby alebo počas prevádzky navrhovanej činnosti. Nie je známy predpoklad dlhodobého a výrazného ohrozenia jednotlivých zložiek životného prostredia.

Predpokladá sa, že aj dôslednou poprojektovou analýzou bude možné minimalizovať očakávané negatívne vplyvy výstavby a prevádzky navrhovanej činnosti v danej lokalite.

V rámci predmetného procesu posudzovania vplyvov boli zhodnotené tie vplyvy na životné prostredie, ktoré bolo možné v tomto štádiu poznania predpokladať. Boli zvážené všetky predpokladané vplyvy navrhovanej činností na životné prostredie, popísané v správe o hodnotení, v odborných expertízach a posúdeniach, v stanoviskách zainteresovaných subjektov k správe o hodnotení, v odbornom posudku k navrhovanej činnosti a v kapitolách IV. „KOMPLEXNÉ ZHODNOTENIE VPLYVOV NAVRHOVANEJ ČINNOSTI NA ŽIVOTNÉ PROSTREDIE VRÁTANE ZDRAVIA“ a V. CELKOVÉ HODNOTENIE VPLYVOV NAVRHOVANEJ ČINNOSTI NA NAVRHOVANÉ CHRÁNENÉ VTÁČIE ÚZEMIA, ÚZEMIA EURÓPSKEHO VÝZNAMU ALEBO EURÓPSKU SÚSTAVU CHRÁNENÝCH ÚZEMÍ“ tohto záverečného stanoviska.

Zvážili sa všetky riziká odsúhlaseného Variantu 2 z hľadiska vplyvu na životné prostredie, chránené územia a zdravie obyvateľov, na základe čoho bolo preukázané, že navrhovanú činnosť je možné realizovať za predpokladu splnenia podmienok a realizácie opatrení uvedených v kapitole VI. „ROZHODNUTIE VO VECI“, časť 3. „Opatrenia a podmienky na prípravu, realizáciu a prípadne na ukončenie navrhovanej činnosti, ak je spojená s likvidáciou, sanáciou alebo rekultiváciou vrátane opatrení na vylúčenie alebo zníženie významne nepriaznivých vplyvov navrhovanej činnosti“ tohto záverečného stanoviska a za predpokladu vykonania štandardných opatrení počas výstavby a prevádzky navrhovanej činnosti.

V rámci procesu posudzovania vplyvov na životné prostredie pre navrhovanú činnosť neboli zistené žiadne skutočnosti, ktoré by po realizovaní navrhovaných opatrení závažným spôsobom ohrozovali životné prostredie alebo zdravie obyvateľov.

2. Odôvodnenie akceptovania alebo neakceptovania predložených písomných stanovísk k správe o hodnotení doručených podľa § 35 zákona o posudzovaní vplyvov vrátane odôvodnených písomných pripomienok, ktoré boli doručené dotknutou verejnosťou

Všetky oboznámené a dotknuté subjekty procesu posudzovania vplyvov navrhovanej činnosti na životné prostredie mali možnosť predložiť svoje stanoviská, prípadne určiť podmienky.

Možnosť podať stanovisko mala aj verejnosť, svoje právo v tomto konaní využila.

Celkovo boli na príslušný orgán podľa § 35 zákona o posudzovaní vplyvov doručené 4 písomné stanoviská dotknutých orgánov a dotknutej verejnosti.

Dotknuté orgány a iné zainteresované subjekty:
- Správa Národného parku Nízke Tatry so sídlom v Banskej Bystrici - „Centrum Nové koliesko – M1 (II. etapa)“ – Správa o hodnotení – stanovisko NAPANT, list č. NAPANT/285-001/2025 zo dňa 13. 03. 2025

- Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Liptovskom Mikuláši – Stanovisko k správe o hodnotení navrhovanej činnosti „CENTRUM NOVÉ KOLIESKO – M1 (II. ETAPA)DEMÄNOVSKÁ DOLINA“, list č. RÚVZLM/OHŽPaZ/548/2216/2025 zo dňa 20. 03. 2025
- Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky, sekcia ochrany prírody a krajiny, odbor ochrany prírody a štátnej správy ochrany prírody a krajiny - „Centrum Nové Koliesko – M1 (II. etapa)“ – záväzné stanovisko k navrhovanej činnosti, list č. 5058/2025-6.1 20107/2025 zo dňa 25.06.2025

Dotknutá verejnosť:
- Občianske združenie OZ pre Dolinu – Stanovisko OZ pre Dolinu k predloženej správe o hodnotení „CENTRUM NOVÉ KOLIESKO – M1 (II. ETAPA) DEMÄNOVSKÁ DOLINA“, list č. 1/4/2025 zo dňa 01. 04. 2025

Tabuľka uvádza vyjadrenie z hľadiska akceptovania alebo neakceptovania pripomienok a požiadaviek v doručených písomných stanoviskách k správe o hodnotení.
Niektoré požiadavky mali charakter konkrétnych technických návrhov, smerovaných k projektovaniu navrhovanej činnosti v rámci jej povoľovania podľa osobitných predpisov.

stanovisko ku správe o hodnotení činnosti podľa § 35 zákona	**vyjadrenie akceptovania/neakceptovania požiadaviek stanovísk k správe o hodnotení**
- Správa Národného parku Nízke Tatry so sídlom v Banskej Bystrici - „Centrum Nové koliesko – M1 (II. etapa)“ – Správa o hodnotení – stanovisko NAPANT, list č. NAPANT/285-001/2025 zo dňa 13. 03. 2025	**stanovisko podmienečne súhlasí s Variantom 2** konštatuje: - nedostatky v popise a hodnotení bioty a biodiverzity: predovšetkým absencia údajov o hubách a lišajníkoch, absencia dendrologického prieskumu, nedostatočné hodnotenie vplyvov na rastlinstvo (vyššie rastliny), nedostatočné hodnotenie vplyvov na živočíšstvo (prevažne chránené druhy – obojživelníky, vtáky, veľké šelmy), nedostatočné hodnotenie vplyvov na biotopy, nedostatočné hodnotenie vplyvov na lesné porasty - nedostatky krajinárskej štúdie - nedostatky v hodnotení vplyvov na klímu - nedostatky v hodnotení vplyvov na vody a odtokové pomery (predovšetkým Demänovský jaskynný systém, Priečny potok) - nedostatočne vyhodnotené výruby - absencia kumulatívneho hodnotenia - nedostatočný návrh opatrení, chýbajúca konkretizácia - formálne chyby - nutnosť udelenia výnimky a výpočtu spoločenskej hodnoty pre chránené druhy požaduje: - **požiadavky a podmienky zapracovať do záverečného stanoviska** - zrealizovať posúdenie vplyvov na Demänovský jaskynný systém (Správou slovenských jaskýň, Liptovský Mikuláš) *(bol posúdený v SoH)* - zrealizovať mykologický a lichenologický prieskum *(požiadavku podľa potreby uplatňovať v konaní o zásahu do biotopu)* - dopracovať prieskum rastlinstva, s dôrazom na výskyt chránených druhov *(požiadavku podľa potreby*

	uplatňovať v konaní o zásahu do biotopu) - dopracovať inventarizáciu drevín a dendrologický prieskum *(požiadavku uplatňovať v konaní o výrube)* - spracovať projekt sadových úprav s návrhom vhodných drevín *(bude predložený v povoľovacom procese)* - definovať opatrenia na ochranu obojživelníkov, hlavne kunky žltobruchej, čo najviac konkretizovať *(akceptované pre obojživelníky všeobecne, konkrétne opatrenia uplatniť ďalšom stupni dokumentácie)* - definovať opatrenia na ochranu vtáctva, konkretizovať *(akceptované, konkrétne opatrenia uplatniť ďalšom stupni dokumentácie)* - definovať revitalizačné opatrenia, konkretizovať - definovať monitoring bioty, podzemných vôd, bezpečnosti pri práci, konkretizovať *(akceptované, konkrétne opatrenia uplatniť ďalšom stupni dokumentácie)* - definovať opatrenia na elimináciu vizuálneho impaktu, konkretizovať *(bude v ďalšom stupni dokumentácie)* - spresniť údaje o povolených odberoch pitnej vody, zabezpečiť dostatok kvalitnej pitnej vody *(bude predložené v dokumentácii v povoľovacom procese)* - splaškové vody odviesť verejnou kanalizáciou *(akceptované)* - dažďové vody riešiť vsakom *(akceptované)* - nerealizovať retenčnú nádrž *(akceptované)* - preskupiť navrhované objekty* *(neakceptované, musel by byť predložený ďalší variant)* - rešpektovať ochranné pásmo lesa *(požiadavka vyplývajúca z príslušnej legislatívy)* - redukovať dopravné objekty *(akceptované)* - odstavné plochy alternatívne riešiť priepustnými alebo polopriepustnými povrchmi *(akceptované)* - riešiť čo najnižšiu podlažnosť *(akceptované – Variant 2)* - areál neoplotiť *(akceptované)* - odpad zabezpečiť proti vniknutiu šeliem *(akceptované)* - zabezpečiť dostatok prírodného priestoru na migráciu živočíšstva mimo dotknutého územia *(akceptované)* - dodržať legislatívu, normy na ochranu bioty, vôd, hornín *(požiadavka vyplývajúca z príslušnej legislatívy)* - nevyužívať nové objekty na rekreáciu * *(je vecou vlastníka, ako bude objekty využívať, požiadavka nemá legislatívnu oporu)* <u>navrhuje</u>: - konkrétne technické opatrenia na ochranu vtákov, netopierov, obojživelníkov *(premietnuté v podmienkach záverečného stanoviska)* **Stanovisko je čiastočne akceptované takmer vo všetkých bodoch** (až na 2 požiadavku označenú „*„) a požiadavky sú premietnuté v kapitole VI.

	„ROZHODNUTIE VO VECI“, časť 3. „Opatrenia a podmienky na prípravu, realizáciu a prípadne na ukončenie navrhovanej činnosti alebo jej zmeny, ak je spojená s likvidáciou, sanáciou alebo rekultiváciou vrátane opatrení na vylúčenie alebo zníženie významne nepriaznivých vplyvov navrhovanej činnosti alebo jej zmeny“ tohto záverečného stanoviska a budú premietnuté do ďalších etáp projektovej prípravy navrhovanej činnosti.
- Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Liptovskom Mikuláši – Stanovisko k správe o hodnotení navrhovanej činnosti „CENTRUM NOVÉ KOLIESKO – M1 (II. ETAPA)DEMÄNOVSKÁ DOLINA“, list č. RÚVZLM/OHŽPaZ/548/2216/2025 zo dňa 20. 03. 2025	**stanovisko súhlasí s oboma realizačnými variantmi** odvoláva sa na predchádzajúce stanoviská RÚVZ k navrhovanej činnosti popisuje: navrhovanú činnosť, jej charakter, umiestnenie, účel, objektovú skladbu, varianty, závery svetlo-technického posúdenia, akustickej štúdie, hodnotenia zdravotných rizík odporúča: opatrenia počas výstavby: - ochranu proti hluku a vibráciám, zamedzenie prašnosti, ochranu proti znečisťovaniu ovzdušia, ochranu proti znečisťovaniu komunikácií, zákaz spaľovania odpadov, ochranu proti znečisťovaniu povrchových a podzemných vôd, ochranu zelene *(akceptované)* požaduje: - rešpektovanie ochranných pásiem vodárenských zdrojov *(požiadavka vyplývajúca z príslušnej legislatívy)* **Stanovisko je akceptované v celom rozsahu** a požiadavky sú premietnuté v kapitole VI. „ROZHODNUTIE VO VECI“, časť 3. „Opatrenia a podmienky na prípravu, realizáciu a prípadne na ukončenie navrhovanej činnosti alebo jej zmeny, ak je spojená s likvidáciou, sanáciou alebo rekultiváciou vrátane opatrení na vylúčenie alebo zníženie významne nepriaznivých vplyvov navrhovanej činnosti alebo jej zmeny“ tohto záverečného stanoviska a budú premietnuté do ďalších etáp projektovej prípravy navrhovanej činnosti.
- Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky, sekcia ochrany prírody a krajiny, odbor ochrany prírody a štátnej správy ochrany prírody a krajiny - „Centrum Nové Koliesko – M1 (II. etapa)“ – záväzné stanovisko k navrhovanej činnosti, list č. 5058/2025-6.1 20107/2025 zo dňa 25.06.2025	**v stanovisku nie je uvedené či súhlasí s navrhovanou činnosťou ani nie je uvedený preferovaný variant** požaduje: - doplniť podrobný botanický prieskum chránených rastlín a biotopov na území navrhovanej činnosti „Centrum Nové Koliesko – M1 (II. etapa)“, vrátane mapových zobrazení výskytov *(požiadavku podľa potreby uplatňovať v konaní o zásahu do biotopu)* - predložiť návrh zmierňujúcich opatrení na zamedzenie úhynu obojživelníkov počas výstavby a prevádzky

	navrhovanej činnosti *(akceptované)* - po predložení doplnenia botanického prieskumu a návrhu zmierňujúcich opatrení sa vyjadrí záväzným stanoviskom k správe o hodnotení *(právne neuskutočniteľné, SoH bola vypracovaná v súlade so zákonom o posudzovaní vplyvov, nebol zákonný dôvod na jej vrátenie, príslušný orgán v súlade s § 32 ods. 5 zákona o posudzovaní vplyvov overil úplnosť SoH)* odvoláva sa na stanovisko S NAPANT č. NAPANT/285-003/2025 zo dňa 13.03.2025 doručené na základe žiadosti odborné stanovisko popisuje: navrhovanú činnosť, jej charakter, umiestnenie z hľadiska územnej ochrany konštatuje: - absentuje vyhodnotenie vplyvu a návrh opatrení pre chránené druhy rastlín - nedostatočné zmierňujúce opatrenia na dotknutých obojživelníkov počas výstavby a prevádzky navrhovanej činnosti **Stanovisko bolo doručené po lehote – podľa § 35 ods. 3 zákona o posudzovaní vplyvov príslušný orgán nemusí naň prihliadať avšak nemožno ho považovať za súhlasné. Uvedené pripomienky obsahovalo aj stanovisko S NAPANT a boli zohľadnené.** Príslušný orgán nedal dopracovať správu o hodnotení, nakoľko bola po formálnej stráne vypracovaná správne a v súlade so zákonom, uvedené požiadavky boli sformulované do návrhu opatrení v kapitole VI. „ROZHODNUTIE VO VECI“, časť 3. „Opatrenia a podmienky na prípravu, realizáciu a prípadne na ukončenie navrhovanej činnosti alebo jej zmeny, ak je spojená s likvidáciou, sanáciou alebo rekultiváciou vrátane opatrení na vylúčenie alebo zníženie významne nepriaznivých vplyvov navrhovanej činnosti alebo jej zmeny“ tohto záverečného stanoviska a budú premietnuté do ďalších etáp projektovej prípravy navrhovanej činnosti.
- Občianske združenie OZ pre Dolinu – Stanovisko OZ pre Dolinu k predloženej správe o hodnotení „CENTRUM NOVÉ KOLIESKO – M1 (II. ETAPA) DEMÄNOVSKÁ DOLINA“, list č. 1/4/2025 zo dňa 01. 04. 2025	**stanovisko nesúhlasí s realizačnými variantmi, odporúča nulový variant** konštatuje: - nesplnenie niektorých špecifických požiadaviek rozsahu hodnotenia - nedostatky primeraného hodnotenia (hlavne vplyvy na netopiere, medvede, biotopy) - nedostatky hodnotenia vplyvov na vody (hlavne na jaskynné systémy a Priečny potok, hlavne v súvislosti s haváriami na cestách a kanalizácii a s distribúciou vôd

	v území) - prekročenie únosnosti územia - absenciu hodnotenia kumulatívnych a synergických vplyvov **Stanovisko má skôr charakter nesúhlasných konštatovaní ako konkrétnych požiadaviek**. **Pripomienky boli akceptované čiastočne, vzhľadom na ich čiastočnú relevanciu a opakované zdôvodňovanie**. Priradenie čiastočnej relevancie je dôsledkom požiadavky na zabezpečenie hodnotenia kumulatívnych a synergických vplyvov, či hodnotenia ekologickej únosnosti na úrovni jednotlivých projektov, čo je z viacerých dôvodov nereálne a neuskutočniteľné. Kľúčové body stanoviska boli sformulované do návrhu opatrení v kapitole VI. „ROZHODNUTIE VO VECI“, časť 3. „Opatrenia a podmienky na prípravu, realizáciu a prípadne na ukončenie navrhovanej činnosti alebo jej zmeny, ak je spojená s likvidáciou, sanáciou alebo rekultiváciou vrátane opatrení na vylúčenie alebo zníženie významne nepriaznivých vplyvov navrhovanej činnosti alebo jej zmeny“ tohto záverečného stanoviska a budú premietnuté do ďalších etáp projektovej prípravy navrhovanej činnosti.

S realizáciou navrhovanej činnosti, s významnými pripomienkami a **so zadefinovaním nevyhnutných podmienok a požiadaviek**, vyjadrili **súhlas 2 subjekty**, a to: Správa Národného parku Nízke Tatry a Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Liptovskom Mikuláši. **Za neutrálne** (ani súhlas, ani nesúhlas) možno považovať **stanovisko 1 subjektu** – Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky.
1 zo subjektov, OZ pre Dolinu, sa vyjadril jednoznačne **proti realizácii** navrhovanej činnosti v akomkoľvek realizačnom variante (**odporúča nulový variant**).
3 subjekty (Obec Demänovská Dolina, Mesto Liptovský Hrádok, Úrad pre územné plánovanie a výstavbu SR) svoje stanovisko **nezaslali,** ich **postoj možno** podľa § 35 ods. 3 zákona o posudzovaní vplyvov **považovať za súhlasný.**

Z doručených stanovísk tak vyplýva preferencia navrhovanej činnosti vo Variante 2.
Variant 2 bol jedným z variantov popisovaných a hodnotených v správe o hodnotení navrhovanej činnosti a je akceptovaný a odsúhlasený v tomto záverečnom stanovisku za predpokladu splnenia podmienok a realizácie opatrení uvedených v kapitole VI. „ROZHODNUTIE VO VECI“, časť 3. „Opatrenia a podmienky na prípravu, realizáciu a prípadne na ukončenie navrhovanej činnosti, ak je spojená s likvidáciou, sanáciou alebo rekultiváciou vrátane opatrení na vylúčenie alebo zníženie významne nepriaznivých vplyvov navrhovanej činnosti“ tohto záverečného stanoviska.

Iný realizačný variant v rámci doručených stanovísk podľa § 35 zákona o posudzovaní vplyvov od pripomienkujúcich subjektov nebol preferovaný.

Podľa § 37 ods. 6 zákona o posudzovaní vplyvov príslušný orgán doručí záverečné stanovisko bezodkladne, najneskôr však do desiatich dní od jeho vydania navrhovateľovi, rezortnému orgánu, povoľujúcemu orgánu, dotknutému orgánu a dotknutej obci spôsobom podľa § 25 ods. 2 tohto zákona a zároveň ho zverejní v centrálnom informačnom systéme a na úradnej tabuli, ak ju má k dispozícii. Príslušný orgán po nadobudnutí

právoplatnosti záverečného stanoviska vyhotoví doložku právoplatnosti, ktorú doručí navrhovateľovi a povoľujúcemu orgánu spôsobom podľa § 25 ods. 2 zákona o posudzovaní vplyvov.

Podľa § 38 ods. 1 zákona o posudzovaní vplyvov navrhovateľ je povinný zabezpečiť súlad ním predkladaného návrhu na začatie povoľovacieho konania k navrhovanej činnosti alebo jej zmene s týmto zákonom, s rozhodnutím zo zisťovacieho konania, so záverečným stanoviskom a záväzným stanoviskom zo zisťovacieho konania vydaným podľa tohto zákona a ich podmienkami.

VIII. POTVRDENIE SPRÁVNOSTI ÚDAJOV

1. Spracovatelia záverečného stanoviska

Ing. Viktor Bátora
Okresný úrad Liptovský Mikuláš
Odbor starostlivosti o životné prostredie, úsek štátnej správy posudzovania vplyvov na životné prostredie

2. Potvrdenie správnosti údajov podpisom oprávneného zástupcu príslušného orgánu, pečiatka

Ing. Denisa Oravcová
vedúca odboru

3. Miesto a dátum vydania záverečného stanoviska

Liptovský Mikuláš 12. 09. 2025

IX. INFORMÁCIA PRE POVOĽUJÚCI ORGÁN O DOTKNUTEJ VEREJNOSTI

V súlade s § 37 ods. 7 zákona o posudzovaní vplyvov príslušný orgán žiada dotknutú obec, aby doručené záverečné stanovisko zverejnila na úradnej tabuli a svojom webovom sídle, ak ho má zriadené. Dotknutá obec bezodkladne zverejní záverečné stanovisko na úradnej tabuli a na webovom sídle, ak ho má zriadené. Dotknutá obec bezodkladne a preukázateľne oznámi príslušnému orgánu zverejnenie záverečného stanoviska na úradnej tabuli a na webovom sídle, ak ho má zriadené. Za deň uverejnenia sa považuje deň, keď bolo záverečné stanovisko uverejnené na úradnej tabuli obce a na webovom sídle, ak ho má obec zriadené.

Dotknutá verejnosť je podľa § 3 písm. t) zákona o posudzovaní vplyvov verejnosť, ktorá je dotknutá alebo pravdepodobne dotknutá konaním týkajúcim sa životného prostredia, alebo má záujem na takomto konaní; platí, že mimovládna organizácia podporujúca ochranu životného prostredia a spĺňajúca požiadavky ustanovené v tomto zákone má záujem na takom konaní. Dotknutá verejnosť má podľa § 24 ods. 2 zákona o posudzovaní vplyvov postavenie účastníka v konaní o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a následne postavenie účastníka v povoľovacom konaní k navrhovanej činnosti alebo jej zmene, ak uplatní postup podľa odseku 3 alebo ak jej účasť v konaní už nevyplýva z osobitného predpisu.

Na odôvodnené písomné stanoviská a pripomienky podané v konaní o posudzovaní vplyvov na životné prostredie, podľa tretej časti tohto zákona o ktorých už bolo rozhodnuté, sa nemusí prihliadať v povoľovacom konaní k navrhovanej činnosti.

Právo dotknutej verejnosti na priaznivé životné prostredie, ktorá prejavila záujem na navrhovanej činnosti alebo jej zmene postupom podľa § 24 ods. 3 zákona o posudzovaní vplyvov, môže byť povolením navrhovanej činnosti alebo jej zmeny alebo následnou realizáciou navrhovanej činnosti alebo jej zmeny priamo dotknuté.

Podľa § 24 ods. 3 zákona o posudzovaní vplyvov verejnosť prejaví záujem na konaní o posudzovaní vplyvov na životné prostredie podaním odôvodneného písomného stanoviska k správe o hodnotení činnosti podľa § 35 ods. 2. Na odôvodnené písomné stanoviská podané v konaní o posudzovaní vplyvov na životné prostredie v rámci posudzovania jednej a tej istej navrhovanej činnosti alebo jej zmeny, ktoré už boli uplatnené a s ktorými sa už príslušný orgán vysporiadal sa nemusí prihliadať.

V rámci predmetného konania bola identifikovaná dotknutá verejnosť:
- OZ pre Dolinu, občianske združenie, Námestie Osloboditeľov 4590/18A, 031 01 Liptovský Mikuláš
- Občianske združenie TATRY, KEMI 627/5, 031 04 Liptovský Mikuláš
- Združenie domových samospráv, Rovniankova 14, 851 02 Bratislava
- Občianske združenie LIPA - Liptovskí aktivisti, o. z., Roľnícka 442/7, 031 05 Liptovský Mikuláš

X. POUČENIE O ODVOLANÍ

1. Údaj, či je záverečné stanovisko konečným rozhodnutím alebo či sa proti nemu možno odvolať

Záverečné stanovisko je podľa § 37 zákona o posudzovaní vplyvov rozhodnutie, ktoré je záväzné pre ďalšie povoľovacie konanie.

Právoplatnosťou súhlasného záverečného stanoviska vzniká oprávnenie navrhovateľa navrhovanej činnosti podať návrh na začatie povoľovacieho konania k navrhovanej činnosti alebo jej zmene vo variante odsúhlasenom príslušným orgánom v záverečnom stanovisku (v tomto prípade ide o Variant 2).

Proti tomuto záverečnému stanovisku možno podať odvolanie podľa § 53 správneho poriadku.

2. V akej lehote, na ktorý orgán a kde možno podať odvolanie

Odvolanie možno podať na Okresný úrad Liptovský Mikuláš, Odbor starostlivosti o životné prostredie, Vrbická 1993, 031 01 Liptovský Mikuláš, v lehote do 15 dní odo dňa oznámenia doručením písomného vyhotovenia záverečného stanoviska účastníkovi konania.

V prípade verejnosti podľa § 24 zákona o posudzovaní vplyvov sa za deň doručenia záverečného stanoviska považuje pätnásty deň zverejnenia záverečného stanoviska príslušným orgánom podľa § 37 ods. 6 tohto zákona, pričom všetky úkony príslušného orgánu vo vzťahu k doručovaniu sa vykonávajú podľa § 25 ods. 2 tohto zákona.

3. Údaj, či záverečné stanovisko možno preskúmať súdom

Toto záverečné stanovisko je preskúmateľné súdom podľa zákona č. 162/2015 Z. z. Správny súdny poriadok po vyčerpaní riadnych opravných prostriedkov, ktoré sa preň pripúšťajú.

Podľa 25 ods. 2 zákona o posudzovaní vplyvov, všetky úkony príslušného orgánu vo vzťahu k doručovaniu sa realizujú prostredníctvom verejnej vyhlášky, okrem doručovania dotknutým orgánom, rezortnému orgánu, povoľujúcemu orgánu, dotknutej obci a navrhovateľovi, kedy sa doručuje elektronickým doručovaním. Príslušný orgán verejnú vyhlášku bezodkladne zverejní v centrálnom informačnom systéme. Zverejnenie verejnej vyhlášky musí byť uskutočnené v zmysle § 3 ods. 5 a § 26 ods. 2 správneho poriadku. Písomnosť sa vyvesí po dobu 15 dní na úradnej tabuli správneho orgánu. Posledný deň tejto lehoty je deň doručenia. Správny orgán zverejňuje písomnosť súčasne na svojom webovom sídle.

OÚ LM, OSŽP – úradná tabuľa:

Vyvesené dňa: 12.09.2025 Zvesené dňa: .....

Doručuje sa:

Verejná vyhláška (CUET)
Obec Demänovská Dolina, Demänovská Dolina 258, 031 01 Demänovská Dolina
Mesto Liptovský Hrádok, Spoločný obecný úrad územného rozhodovania a stavebného poriadku, ul. Hviezdoslavova 170, 033 01 Liptovský Hrádok 1
Úrad pre územné plánovanie a výstavbu Slovenskej republiky, Regionálny úrad pre územné plánovanie a výstavbu, Žilina, Tomášikova 14366/64A, 831 04 Bratislava
Ministerstvo životného prostredia SR, Nám. Ľ. Štúra 35/1, 812 35 Bratislava 1
Regionálny úrad verejného zdravotníctva Liptovský Mikuláš, Štúrova 1643, 031 80 Liptovský Mikuláš
Okresný úrad Liptovský Mikuláš, Odbor starostlivosti o životné prostredie, Vrbická 1993, 031 01 Liptovský Mikuláš (všetky úseky)
"Občianske združenie TATRY", Kemi 5/627, 031 04 Liptovský Mikuláš
OZ pre Dolinu, Námestie osloboditeľov 4590/18A, 031 01 Liptovský Mikuláš
"Občianske združenie Liptovskí aktivisti", Roľnícka 442, 031 05 Liptovský Mikuláš
Združenie domových samospráv, o.z., Rovniankova 1667/14, Bratislava-Petržalka, 851 02 Bratislava V
Danica Mlynarčíková, SNP 89/10A, 033 01 Podtureň, Liptovský Mikuláš
Správa Národného parku Nízke Tatry so sídlom v Banskej Bystrici, Partizánska cesta 3799/69, Banská Bystrica
Tatry mountain resorts, a.s., Demänovská Dolina 72, 031 01 Liptovský Mikuláš
Urbár Vrbica, Pozemkové spoločenstvo, 1. mája 95, 031 01 Liptovský Mikuláš
Pozemkové spoločenstvo Ploštín, Hlavná ulica 43/270, 031 01 Liptovský Mikuláš - Ploštín

Doložka o autorizácii

Tento listinný rovnopis elektronického úradného dokumentu bol vyhotovený podľa vyhlášky č. 85/2018 Z. z. Úradu podpredsedu vlády Slovenskej republiky pre investície a informatizáciu z 12. marca 2018, ktorou sa ustanovujú podrobnosti o spôsobe vyhotovenia a náležitostiach listinného rovnopisu elektronického úradného dokumentu.

Údaje elektronického dokumentu	
Názov:	[Záverečné stanovisko k navrhovanej činnosti „CENTRUM NOVÉ KOLIESKO – M1 (II. ETAPA) DEMÄNOVSKÁ DOLINA“ podľa § 37 zákona č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom od 01.01.2025 do 31.03.2025]
Identifikátor:	OU-LM-OSZP-2025/000366-0036467/2025

Autorizácia elektronického dokumentu	
Dokument autorizoval:	Denisa Oravcová
Oprávnenie:	1109 , podľa (§ 9 ods. 2 písm. a) zákona č. 272/2016 Z. z.
Zastúpená osoba:	Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky SK IČO 00151866
Spôsob autorizácie:	kvalifikovaný elektronický podpis vyhotovený s použitím mandátneho certifikátu s pripojenou kvalifikovanou elektronickou časovou pečiatkou
Deklarovaný dátum a čas autorizácie:	12.09.2025 13:30:09 časové pásmo +02:00
Dátum a čas vystavenia kvalifikovanej časovej pečiatky:	12.09.2025 13:30:45 časové pásmo +02:00
Označenie listov, na ktoré sa autorizácia vzťahuje:	OU-LM-OSZP-2025/000366-0036467/2025

Autorizácia elektronického dokumentu	
Dokument autorizoval:	Denisa Oravcová
Oprávnenie:	1109 , podľa (§ 9 ods. 2 písm. a) zákona č. 272/2016 Z. z.
Zastúpená osoba:	Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky SK IČO 00151866
Spôsob autorizácie:	kvalifikovaný elektronický podpis vyhotovený s použitím mandátneho certifikátu s pripojenou kvalifikovanou elektronickou časovou pečiatkou
Deklarovaný dátum a čas autorizácie:	12.09.2025 13:30:27 časové pásmo +02:00
Dátum a čas vystavenia kvalifikovanej časovej pečiatky:	12.09.2025 13:30:47 časové pásmo +02:00
Označenie listov, na ktoré sa autorizácia vzťahuje:	OU-LM-OSZP-2025/000366-0036467/2025-P001

Informácia o vyhotovení doložky o autorizácii	
Doložku vyhotovil:	Ing. Viktor Bátora
Funkcia alebo pracovné zaradenie:	Asistent
Označenie orgánu verejnej moci:	Okresný úrad Liptovský Mikuláš IČO: 00151866
Dátum vytvorenia doložky:	12.09.2025
Podpis a pečiatka:	